

Riaona

E Tii Kona n Riki bwa Ara Tia Kamaiu, iteraniba. 8

Baikara Koaua ake Ti Reiakin ibukin te
Rabwata man te Mangauti? iteraniba. 14

Kakaeen te Inaomata man Rawawatan
te Bwainikirinaki n te Wenenibure,
iteraniba. 22

Ataa Am Kairiribai: E Kanga Aron
Totokoan ana Anga Tatan, iteraniba. 30

*Taan mwakuri a karaoa aia kanikina ni katean te tabo ibukin Bern Switzerland
Tembora. E katabuaki te tembora n Tebetembwa n 1955 iroun Beretitenti
David O. McKay. Bon te moan tembora ae kateaki itinanikun Amerika Meang
ao te moan ni kaoti otenanti n taetae tabeua ma tiaki n te taetae n Imatang.*

Anganano n te tamnei ibukin ana Raiburari
Rongorongon te Ekaretia

TAIAN RONGORONGO

- 4 **Te Rongorongo man te Moan Beretitentii: Te Aomata ae Raoiroi e Maiu ma te Onimaki**
Iroun Beretitenti Dieter F. Uchtdorf
- 7 **Rongorongo ni Kakawari n Reirei: Te Tuea ao Te Berita ae Tabu n te Nakoanibonga**

I AON TINANIKUNA
Mary Aika Teniman n te Ruanimate,
iroun William-Adolphe Bouguereau

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

- 8 **Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu: Aan te Kiritian ni Koaua**
Iroun Unimwaane Robert D. Hales
Bukina bwa E maiu, ngaira ni kabane ti na manga maiu.

- 14 **Mangautin Iesu Kristo ao Koaua ibukin te Rabwata**
Iroun David A. Edwards
*Mangautin Iesu Kristo e reireinii-
ra koaua aika kakawaki iaon te
rabwata ae akea tokina ao aron
rikin te rabwata ae tabu.*

- 22 **Te Kawai nakon te Kantananga ao te Kamaiu**
Iroun Nanon Talley
*Ko na kanga ngkoe ke temanna
ae tangiraki ni kunea te rau, te
kantananga, imwiin te bwai ae
buakaka ae kakubanako n aron
te bure n tautau?*

- 28 **Ana Album te Utu ae Mane: Te Mwaaka n Rongorongon te Utu**
Iroun Amneris Puscasu
*Aia karaki ao maiuia au bakatibu
a teimatoa ni kakorakoraai.*
- 30 **E Wakinako te Buaka**
Iroun Unimwaane Larry R. Lawrence
*E tibwai Lawrence aua ana
babaire Tatan ao ko na kanga
ni kaitarai.*

TAABO NI MWAKURI

- 20 **Katangitang: Mai, Nakoina**
Iroun Steven K. Jones ao
Michael F. Moody
- 38 **Taekan te Onimaki: Skaidrite Bokuma**
- 40 **Bwanaaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira**
- 80 **Ni Karokoa Ti A Manga Kaitiboaki: Mwaakan te Atua**
Iroun Unimwaane
Bruce R. McConkie

44 Ataakin Am Kakabwaia n te Tamanuea

Iroun Allie Arnell ao Margaret Willden

Ana kakabwaia te tamanuea ti tebo ma ara mwabe ibukin kawaira Aikai tabeua kawai ibukin borauakinan kawaim.

48 Te Katuraoui nakon te Mwananga ae Booou

Iroun Karina Martins Pereira Correia de Lima

Raraoma ao maaku ibukin wakinan oin au utu e kararaomai. N na kunea ia te rau?

Taraia ngkana ko kona ni kunea te Riaona ae karabaaki n te beeba aei. Kinraea: E otanako?

50 N na Kanga ni Kamatebwai n Au lango ao i Nanou?
Tera ana kawai te Uea ni kakaaei kaekaan au titiraki ao n oota riki ni booki aika tabu?

52 Karaoa Oin Am Kamatebwai n te Euangkerio

56 Kaeka mairouia Taan Kairiiri n te Ekaretia: Ko na Kanga Ni Kunea Te Rau ni Koaua
Iroun Unimwaane Quentin L. Cook

57 Mwaninga Taekan Booki, Te Koaua Ae Uringaki

Iroun Abegail D. Ferrer
Te bong are I tuangaki bwa N na tibwaua te rongorongon iakon te Ekaretia bon te bong naba anne ae I mwaninga au bwai n reirei n te Ekaretia. A na tau au taeka aika bebete?

58 A Nooria

Wareki koaua aikai iakon te Tia Kamaiu ae e a tia n Uti ao taraia bwa ko na kanga ni kona n riki bwa te tia kakoaua naba ni Mangautina.

62 Ara Tabo

63 Boutita: Mwaati Nako, Tautia Kiritian

64 Titiraki ma Kaekaia
"N na kanga n ataiia bwa E kakauongo te Atua nakon au tataro?"

66 Andrei ao te Taeka ae Buakaka
Iroun Julie C. Donaldson

68 Kaeka mairoun te Abotoro: N na kanga ni buoka au utu bwa e na korakora?

Iroun Unimwaane David A. Bednar

69 Katuraoui ibukin te Tembora ni Katoa Bong

Iroun Joy D. Jones
Reirei bwa e kanga Titita Jones ni karaoa te kouru ae kakawaki.

70 Star Shines

Iroun Jane McBride
E nako nanon Star ibukin moan nakona nakon te Moanrinan. E na kona n reke raoraona?

72 Riki bwa te Ota!

Iroun Elizabeth Pinborough
Waniua kawai n riki bwa te rao ae raoiroi.

73 Koaua n rongorongon te Ekaretia: Tataekina te Eungkerio

74 Iangoa taekan Iesu

Iroun Lindsay Tanner
E reirei Mia aron karaoan te toa.

76 Karakinan Iesu: E Anganiira te Toa Iesu

Iroun Kim Webb Reid

79 Kiebun te Itita

**EBERI 2017 UAORIUM 20 NAMBWA 2
RIAONA 14444 859**

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beretitenti: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman:

Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund

Eteta: Joseph W. Sitati

Tia Ibuobuoki n Eteta: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie

Taan Ibuobuoki: Brian K. Ashton, Jean B. Bingham, LeGrand R. Curtis Jr., Christoffel Golden, Douglas D. Holmes, Erich W. Kopischke, Larry R. Lawrence, Carole M. Stephens

Manatia n Tarekita: Peter F. Evans

Tarekita n Ware: Allan R. Loyborg

Manatia ni Bitiniti: Garff Cannon

Manatia n Eteta: Adam C. Olson

Kaومان ni Manatia n Eteta: Ryan Carr

Kaومان n Tia Ibuobuoki ni Boreeti: Cremlinda Amaral

Koroboki ao te Tiim n Tiribure: Bethany Bartholomew, Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekir, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Anne Selu, Marissa Widdison

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Tadd R. Peterson

Tiim ni Korobanna: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Rachel Smith, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Intellectual Property Coordinator: Collette Nebeker Aune

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Tiim ni Karaobwai: Glen Adair, Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty, Derek Richardson

Imwaain te Marooro: Joshua Dennis, Ammon Harris

Tarekita ni Boreeti: Steven T. Lewis

Tarekita n Tibwatibwa: Troy K. Vellinga

Ibukin kabwakamwane ao boon taian Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, taraa te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongon ke kawara ana tabo n tibwatibwa am Ekaretia i aon abam. Ma tiaki ti ngaia ma ibukin titiraki ni kaeti ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboki nakon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baekiti (Fax): (686) 22-462, Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibeu, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e na kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tianti n (teuana te kaobi).

Kanakoi bwaai aika a na boretiaki ao titiraki nakon aonrain n te liahona.lds.org, ni meerina nakon te *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te *Riaona* (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "kambwati" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maekatiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenia, Arobania, Baorokaeria, Biiti, Binran, Bislama, Booran, Botukare, Buranti, Engiran, Eitonia, Greek, Intonitia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueei, Rativia, Rituaa, Roumania, Rutia, Swahili, Taai, Taiti, Takaroko, Tamoa, Tenimwake, Tiabaan, Tiaiana, Tiaman, Tibeen, Tiekio, Tirowenia (Slovenia), Tiwiten, Tonga, Ukureinia, Urdu, ao Vietemaem. (A kakaokoro tain taian taetae nako.)

© 2017 man Intellectual Reserve Inc., A kawakinaki inaomata ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Te Kariaia ibukin anaan te Rongorongon: Man ae kamataki ikai, bwa anne e kaewei bwaai man te *Riaona* ibukin kabonganana irouna, ma man aki karekermwane iai (ni ikotaki ma wewete n te Ekaretia). Te kariaiakaki e kona n anaki. Tamnei ibukin Bwaai n reirei aki kona ni kaobiaki ngkana iai totoko aika kaotaki ni banna ni korotamnei. Titiraki ibukin te kariaia a riai ni kanakoaki nakon te Intellectual Office, 50 E. North Temple St., Fl. 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

April 2017 Vol. 20 No. 2 (USPS 311-480) LIAHONA Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and Okitobwa) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Iango Ibukin Bootakin te Utu n te Tairiki

Te Rongorongon aei iai inanona taeka ao waaki ni kakukurei ake a kona ni kabonganaaki ibukin bootakin te utu n te tairiki. Aikai uoua katooto.

"A Nooria," iteraniba 58: Tera ae nanonaki n riki bwa ana tia kakoaua Kristo? Imwiin warekan taeka inanon te utu, ko kona ni maroroakin kawai aika ko kona n riki iai bwa ana tia kakoaua Kristo n riki ngkana ko tuai n Nooria. Ko na bae n iangoi iango bwa ko na kanga n riki ni kaan riki ma te Tia Kamaiu n aron karekan taai ni beku ibukia taan birinako n am kaomiuinitii, reiakiina maiun te Tia Kamaiu n tain te kamatebwai ni booki aika tabu, tararuia ataei ibukia taanga bwa aonga n reke aia tai n nakon te tembora, ke ni buokii raoraom ni koaua. Ko kona naba ni matakun te witeo ae kona ni kuneaki n te mormon.org/easter ao n iangoa kakawakin Kristo ao Mangautina ni maiura.

"Katauraoi ibukin te Tembora ni Katoa Bong," iteraniba 69: Titita Joy D. Jones e kauringiira n aron kakawakin karaoakin te tembora bwa e na moanibwai ni maiura, ao karaoan rongorongon am utu bwa e na buokiira ni katauraaira n rin. Ko na iangoa karekan "rongorongon am utu ke n te tembora" ibukin te bootaki n utu n te tairiki. Ko kona n reiakiina bwa ko na kanga ni karin aara ao n ukoukuri ibukin aia rekooti utu ke ni maroroakin otenanti n te tembora aika kakawaki ao n tarai tamnein tembora ni kabuta te aonaaba. Ngkana ko maeka irarikin te tembora, ko kona n nako rarikin te tembora ao ni maroroakinna bwa a kanga tembora ni uotira ni kaniira riki ma Tamara are i Karawa ao ni buokiira n namakina Ana tangira.

A MWAITI RIKI I AONRAIN

Te *Riaona* ao ana bwai n reirei te Ekaretia tabeua a tauraoni taetae aika mwaiti n te **languages.lds.org**. Nakon **facebook.com/liahona.magazine** (a tauraoni n te taetae n Ingiriti, Botukare, ao n Spain) ni kakaai rongorongon, iango ibukin te bootaki n utu n te tairiki, ao bwaai n reirei aika ko kona n tibwauaia ma raoraom ao am utu.

ATUUN RONGORONGO N TE BEEBA NI KAONGORA AEI

Nambwa a tei ibukin te moan iteraniba n te beeba ni kaongora.

Ana Kakabwaaia n te Tamanuea, 44

Atatai, 50, 52

Berita aika Tabu, 7

Bwainikirinaki n te tautau, 22

Iesu Kristo, 8, 14, 30, 56,

58, 74, 76, 79

Itia, 14, 58, 76, 79

Kamatebwaian booki aika a tabu, 43, 52, 57

Kantaninga, 22, 48

Kiribati, 40, 66

Mwakuri n Ibuobuoki, 4,

42, 68

Rabwata, 14

Raoi, 48, 56, 62, 66

Rongorongon ngkoa

te utu, 28

Rongorongon te

Ekaretia, 73

Tataro, 41, 62, 64

Te Buaka i Karawa, 30

Te Kamaiuaki, 22

Te kariiri, 30, 63

Te Katotoo, 72

Te Koaua, 38, 50, 57, 58

Te Maiu ae akea tokina,

8, 14

Te Mangauti, 8, 14, 58,

76, 79

Te Mwaaka n Tamnei, 4,

30, 63, 80

Te Mwakuri ni Kamaiu, 8,

22, 74, 76

Te Nakoanibonga, 7, 80

Te nebonebo n te

tembora, 69

Te Ninikoria, 40, 57, 63

Te Onimaki, 4, 38, 41,

48, 80

Te Tamnei ae Raoiroi, 50

Te Toa, 74, 76

Te Utu, 28, 42, 48, 68

Waki ni iraorao, 70, 72

**Iroun Beretitenti
Dieter F. Uchtdorf**

Te Kauoman ni Kauntira
n te Moan Beretitentii

E MAIU ANE RAOIROI N TE ONIMAKI

Te Tia Reirei ao te Tia Karao Toobu

I ai ngkoa karakin te Iutaia ae te tia Karao Toobu ae aki kakoaua te Atua. N te bongina ngke e nakonako ma te tia reirei, e taku, “Iai te bwai ae I aki kona n ota iai. Ti a tia ni mena inanon te aro ibukin te ngaa n ririki. Ma taabo nako ake ko tarai iai te buakaka, urubwai, kewekewe, motibuaka, maraki, baki, ao kakiriwe iai. E taraa n ae te aro e tuai karikirakea te aonaaba teutana. Ngaia ae I titirakiniko, tera tamaroana?”

Te tia reirei e aki kaeka n te tai anne ma e reitinako n nakonako ma te tia karao toobu. E ngae anne a roko n te tabo n takakaro ike ataei, a onrake n te bubu, a takakaro n te bareka.

“Iai te bwai ae i aki oota iai,” e taku te tia reirei. “Taraia ataei akekei. Ti karekei toobu ibukin ngaa n ririki, ao ataei akekei a onrake n te bareka. Tera tamaroan te toobu?”

Te tia karao toobu e kaeka, “Ma te tia reirei, e aki raoiroi bwa ti na bukina te te toobu ibukiia ataei aika bareka aikai. E na kabonganaaki te toobu imwain ae e kona ni kakoroa nanon bonganaana.”

Te tia reirei e moangare ao e taku, “Ngaia anne.”

Ti na Kanga ni Maiu?

Te Abotoro Bauro, e taekina te burabeti n O Tetamenti, ni kabwaranakoa bwa tera nanon ae ko na riki bwa te tia kakoaua ngke e koroia, “E Maiu ane Raoiroi n te Onimaki” (I-Rom 1:17).

Tao inanon te rongorongon ae bebete aei ti oota n te kaokoro imarenan te aro are e aki korakora ao akea mwin ana mwakuri ao ake iai irouia te mwaaka ni bita te maiu nakon ae tamaroa riki.

Ma atakina bwa tera ae e nanonaki ni maiu man te onimaki, ti riai n ataia bwa tera te onimaki.

Te Onimaki e raka riki nakon te koaua. E na bwanin kakoauan te Atua n raonaki man te mwakuri.

E raka riki nakon katautauan iangoana.

E raka riki nakon ti te tekateka, katoutou atuura, ao n taekinna bwa ti kariaia. Ngkana ti kangai “E Maiu ane E Raoiroi n te Onimaki,” ti nanonna ti kawakinaki ao ti kairaki man ara onimaki. Ti *mwakuri* n te aro are e na boraoi ma ara onimaki—tiaki man akean te iango n ongotaeka ma man te atatai ni koaua ao te tangira ni koaua ibukin Atuara ao ibukin te wanawana ae kakawaki are E kaotia nakoia natina.

Te Onimaki e riai n raonaki ma te mwakuri; e rawa n akea maiuna (taraa Iakobo 2:17). Bon ti aki raoi te onimaki. E aki karekea te mwaaka ni bita ae ti temanna, katuka te aonaaba n ti ngaia.

Mwaane ao aine n aia onimaki ni koaua iroun te Tama are i Karawa ae nanoanga—e ngae inanon taai n rarao-mwa, e ngae inanon taai n nanououa ao kakaitara ngkana aki nooraba raoi ke n oota raoi.

Mwaane ao aine n te onimaki a taua ma nanoia n waa-ki ni kawaia taan reirei ao a keiaki n tou mwin ana katooto aia Tia Kamaiu ae tangiraki, Iesu Kristo. Te onimaki e kaungaaki ao, riki, e kaungaira bwa ti na rairi nanora nako karawa ao ni waekoa ni kawariia, ni buokiia, ao ni kakabwaiia raora.

Te Aro n akea te mwakuri ti tebo ma te toobu are e tiku inanon te baoki. E na kona n iai aron kakaawakina, ma n ataakina e uarereke mwaakana ni kaota te bitaki ni karokoa e karaoaki nanon bonganaana. Ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki bon te euangkerio ni mwamwakuri. Ana Ekaretia Iesu Kristo e reirei te aro ae koaua n aron te rongorongon n te kantaninga, onimaki, ao te tangira ae aki bwaka, n ikotaki ma buokakiia tabeman n te aro n te maiu n tamnei ao n rabwata.

Beretitenti Uchtdorf ao natina, Antje, a kawariia ake akea mweengaia n te tabo n camp irarikin Athens, Greece.

Tabeua namwakaina n nako, kainabau, Harriet, ao Ngai ti mwananga ma tabeman natira inanon aonon te Mediterranean. Ti kawari tabeua aia kaembwa taan birinako ao ni kaitibo ma utu man aaba ake a uruakaki n te buaka. Aomata aikai ti aki kain ara ekaretia, ma ngaiia tarira ao mwanera ao a rang kainanoa te buoka n te tai ae waekoa. A rangin n ringaki nanora ngke ti ataia bwa e kanga n teimatoa aia onimaki kaain ara Ekaretia ni uota te ibuobuoki, kamaiu, ao te kantaninga nakoia raora inanon te kainano, n aki ongea aia aro, kain te aba raa, ke reirei.

Te onimaki e raonaki ma te mwakuri ae teimatoa ni kaona te nano ma te akoi, te iango ma te wanawana ao te atatai, ao te tamnei ma te rau ao te tangira.

Ara onimaki e kona ni kakabwaiiaia ao n anai nanoia ma te etieti kaain rarikira ao nakoira.

Ara onimaki e kona ni kaona te aonaaba ma te raoiroi ao te rau.

Ara onimaki e kona ni bita te kairiribai nakon te tangira ao ara kairiribai nakon raoraora.

Aomata aika raoiroi, ngkanne, a

maiu man te mwakuri n onimaki; a maiu man kakoauan te Atua ao N nakonako ni Kawaina.

Ao anne bon te aeka n onimaki are e kona ni bitia tatabeman, utu, aaba, ao te aonaaba. ■

TE REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

Beretitenti Uchtdorf e kabwarabwara bwa te onimakii e raka riki nakon ti kaotakin te koaua. Te onimaki ni koaua iroun Tamara ao lesu Kristo e kainanoa te mwakuri, ao te maeka ma te onimaki iai mwaakana ni biti maiu ao mweenga. Ko kona ni kaoia naake ko reireiniia bwa ana tibwauai taai ngke a tia n noori kakabwaiia ao mwaakan maiuakinan te onimaki—tao katooto bon mairouuia ke aia nonoori tabeman. Kaungaia bwa ana tataro ibukin te kairaki n ataia bwa ko na kanga ni maiuakina te euangkerio n ae tamaroa riki.

Beeku Ibukiiia Tabeman n te Onimaki

Etuangira Beretitenti Uchtdorf bwa ara onimaki iroun te Atua e *riai* n “raonaki ma te mwakuri.” Ngkana ara onimaki e “irianaki ma te mwakuri ae teimatoa,” e kamatata, e “kaona . . . te rabwata n te rau ao te tangira.” Ma te berita n te kakabwaia aei, ti *kona* ni karaoa te bitaki, ao ti *kona* n noora aei ni maiura ngkana ti ana te tai ni karaoi mwakuri n onimaki. Ko *kona* n tataro ni katoa ingabong ni butiia te Uea ibukin te ibuobuoki ni buokaia tabeman. Te katooto, butiia bwa n ninga ae e kainnanao iai te ibuobuoki tarira ma mwanera ma te mwakuri ke ngkana a kainnanao kamoamoakiiia raoraona. Ngkanne, ngkana ko karekea te wirikiriki, mwakuri iaona! Ngkana ko karaoa te tataro ao te mwakuri bwa kateim, ngkanne am kakaonimaki, teimatoan am mwakuri e nakakabwaia maium ao maiuia tabeman. E berita Beretitenti Uchtdorf bwa ko “*kona* ni bitiiia aomata nako, utu, aaba, ao te aonaaba.”

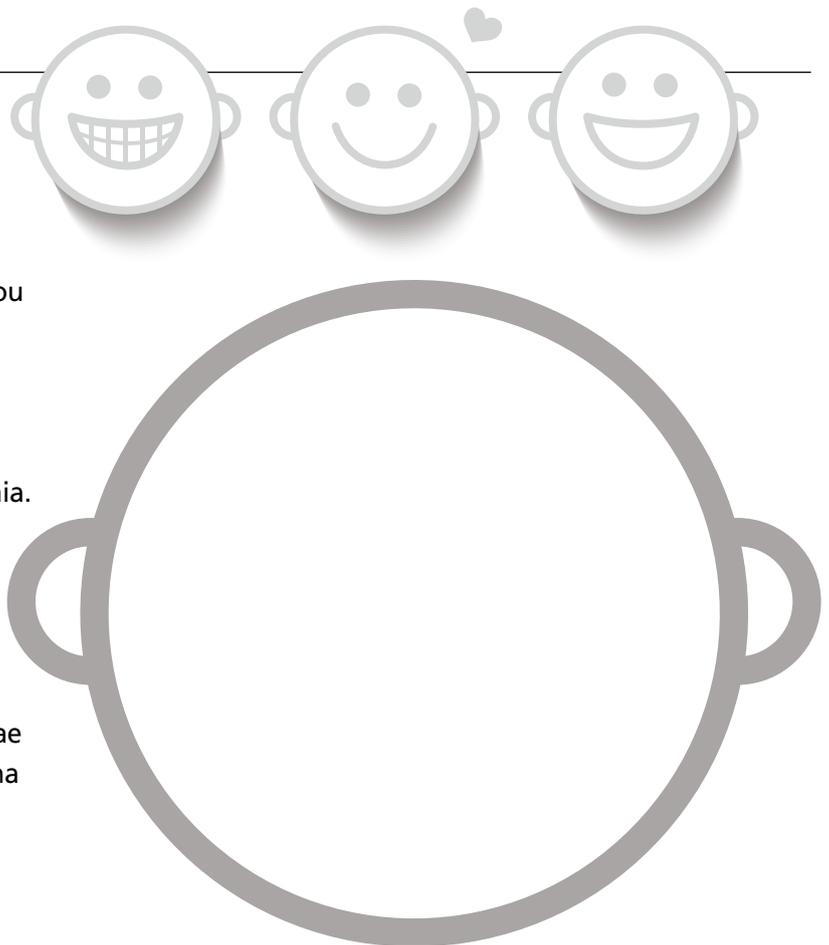

Onimaki

Kataa te waaki ni kakukurei aio ma raraom. Ko na *riai* n onimaki ao n taratara raoi n tou mwin kairiiri.

Ma te kainikoroboki ke te bentira inanon baim, kaini matam. Kariaia raoraom bwa ana tuangko te tabo ae ko na korea te mata, te bwairi, ao te ira iaon te ubu aei. Ngkanne taraia. N tokin mwina e tamaroa taran am tamnei? Ko *kona* ni karan inanon te ubu ao korea te mata ibukin te takakaro riki!

N tabetai e kaangaanga touan mwin te kairiiri. Ma ngkana ti kataia n tou mwin Tamara i Karawa man ongo nakon te Tamnei ae Raoiroi, E na buokiira. Ti *kona* n onimaki lrouna n taainako.

Te Berita ao Berita aika Tabu n te Nakoanibonga

*Tataromwaaka ni kamatebwaia
te bwai n reirei aei ao n ukoria
bwa ko aonga n ataia bwa tera ae
ko na tibwaia. E kanga ataakin
ana botoniango te bootaki n aine
ni katauraoiia natin te Atua aine
ibukin kakabwaia n te maiu ae
akea tokina?*

Korakoran ngaira ara atatai aine bwa te berita ao berita aika tabu n te nakoanibonga e kaeti nakoi-ra n onoti, ni mwaitin mwane-an kakabwaia ma berita n te nakoanibonga.

E taku Unimwaane M. Russell Ballard man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Ni kabane ake a tia ni karaoi berita aika tabu ma te Uea ao a karinei berita akanne a kona ni karekei kaotioti mai karawa, ni kakabwaiaki man aia ibuobuuki anera, ni mwakuri ao n tibwai aia bwai ma te Atua, ni karekea bwaninin te euangkerio, ao n tokina, n riki bwa taan bwaibwai irarikin Iesu Kristo n ana bwai Tamara are i Karawa.”¹

Kakabwaia ao berita ibukin berita aika tabu n te nakoanibonga ni kaineti nakoia mwaane ao aine. Titita Sheri L. Dew, te kauntira mai imwaaina n te Beretitenti ni Kabuta n te Bootaki n Aine, e

Onimaki
Utu
Buoka

taku, “Bwaninin te nakoanibonga are inanon te kabanea n rietaata n otenanti n ana auti te Uea e kona n reke tii iroun te mwaane ao te aine ni uaia ni bootaki.”²

Titita Linda K. Burton, te Beretitenti ni Kabuta n te Bootaki n Aine, e karaoa te kakaewenako aei, “I kaoi ngkami bwa kam na kamatenanoa te berita ao berita aika tabu n te nakoanibonga, are e kona ni kuneaki n Doctrine ao Covenants 84:33–44 Man karaoan aei, I berita nakoimi bwa e na karababa ootam te Tamnei ae Raoiroi ibukin te nakoanibonga ao ni kaungako ao n tabekiko rake ni kawai aika kamiimi.”³

Ana kaetieti Iotebwa Timiti nakon te Bootaki n Aine a bai-reaki bwa a na katauraoiia aine bwa a na “roko ni bwaibwai man rakan ao kakabwaia n te nakoanibonga.” E na kakoroaki

nanon aei rinanon otenanti n te nakoanibonga n te tembora.

“Otenanti n te tembora [bon] otenanti n te nakoanibonga, ma aki [karaoi] nakoa n te ekaretia iaioia mwaane ao aine. [Otenanti aikai a kakoroa nanon ana berita te Uea bwa ana aomata—aine ao mwaane—a na bwaintangiraaki ma te mwaaka mai ieta [taraa D&C 38:32].”⁴

Rakan riki Booki aika Tabu ao Rongorongoia

Doctrine ao Covenants 84:19–40;
121:45–46; reliefsociety.lds.org

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. M. Russell Ballard, “Mwaane ao Aine ao Mwaakan te Nakoanibonga,” *Riaona*, Tebetembwa 2014, 36.
2. Elizabeth Ann Whitney, n te *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* (2011), 128.
3. Linda K. Burton, “Priesthood Power—Available to All,” *Ensign*, Tuun 2014, 39–40.
4. Gospel Topics, “Joseph Smith’s Teachings about Priesthood, Temple, and Women,” topics.lds.org.

langoa Aio

Tera ae ko
kona ni
karaoia ni
kabwanina
riki am atatai
ao ni karekei
kakabwaia
ake a tia ni
beritanaki
ibukin te beri-
ta ao berita
aika tabu n te
nakoanibonga?

KEKETE/MANE, IROUN J. KIRK RICHARDS

**Iroun Unimwane
Robert D. Hales**

Man te Kooram
n Abotoro n
te Tengaun
ma Uoman

Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu:

AAN TE KIRITIAN NI KOAUA

*Ti na bane ni mangauti ao n riki n aki mamate ibukin
ana mwakuri ni kamaiu Iesu Kristo.*

Te Burabeti Ioteba Timiti (1805–44) e titirakinaki, “Tera aan koaua n reirein am aro?” E kaeka, “Ann koaua n reirein ara aro bon aia kakoaua Abotoro ao Burabeti, ibukin Iesu Kristo bwa E mate, taunaki, ao e manga uti n te kateniua ni bong, ao e waerake nako karawa; ao bwaai ni kabane ake a irekereke ma ara aro bon ti rongorongona riki tabeua”¹

I tangiria n anga naba au koaua iaon ana rongorongona Ioteba Tiimiti. Boton ara koaua ni kabane bon ara Tia Kamaiu ao Ana mwakuri ni kamaiu—“ruon te Atua ni kamangoria” (1 Nibwaai 11:16) Mangaia are te Tama e kanakoa Natina nako aonteba ni katia te Mwakuri ni Kamaiu. Boton te kaantaninga ibukin maiun Iesu Kristo bon katian te mwakuri ni kamaiu. Te Mwakuri ni Kamaiu bon boton raoi te maiu ni Kiritian.

Bukin tera Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu moan te kakawaki n reirein te Ekaretia ao inanon maiura?

Taekan te Onimaki 1:3

Te kateniua n taekan te onimaki e e kangai taekana, “Ti kakoaua bwa rinanon ana mwakuri ni Kamaiu Kristo, ni kabane aomata a konaa iai ni kamaiuaki, n te ongeaba nakon tuua ao otenanti n te Euangkerio.”

“Kamaiuaki” n te iango aei e kaeti nakon te roko n te kabanea n rietaata ni mimitong n te abanuea ae te tiretio. Te mangauti a anganaki naake a roko nakoanon te aba, ma ni karekea te maiu akea tokina, bwaninin kakabwaia n te waaki nakon te maiu ae akea tokina, aomata n tatabemaniia nako a riai n ongotaeka nakon tuua, karekei otenanti, ao ni karaoi berita aika tabu n te euangkerio.

Bukin tera Iesu Kristo e kona, ao ti Ngaia, n anga maiuna ibukin buren te aonaaba? Iai irouna bwaai ni kabane aika kainnanoaki.

Te Atua e Tangiria ao E Onimakinna

Iesu e bungiaiki irouia ana Karo i Karawa n te aonaa-ba imwain te maiu aei. Ngaia bon Moan Natin Tamara i Karawa. Boni Ngaia e a kaman rineaki mai moana. E ongo-taeka nakon ana kantanninga Tamana. Booki aika tabu e taekinaki kimwareirein te Tama i Karawa iroun Natina.

Ni Mataio ti warekia, “Ao noria te bwana mai karawa, ae kangai, Natiu ae tangiraki Teuarei, ae I kakatonga Irouna” (Mataio 3:17).

Ruka e koroia, “Ao e roko te bwanaa man te nang, ae kangai, Bon Natiu aei, Ae rineaki i Rou: kam na ongo Irouna” (Ruka 9:35).

Ao n te tembora inanon te Aba ni Mari n rimwin Mangautin te Tia Kamaiu, aomata a ongo bwanaan te Tama: “Noora Natiu ae Moan te Tangiraki, are I kakatonga Irouna” (3 Nibwaai 11:7).

E riinga nanou ngke I wareka are ngke e karawawa-taaki Iesu i Keketamane, te Tama, ibukin Ana tangira ae korakora ao ana nanoanga ibukin Natina ae tangiraki, ao e kanakoa te anera ni kabebetea ao ni kakorakora (taraa Ruka 22:43).

E kabongana Ana Rinerine Iesu bwa E Na Ongotaeka

Iesu E kukurei n anga maiuna ibukira.

N te bowi ae kakanato i Karawa, Rutibero, “natin te ingabong” (Itaia 14:12; D&C 76:26–27), e taku:

N te maiu imwain te maiu aei, e roko Tatan imwain te Tama are i Karawa ao e taku bwa E na kamaiuia aomata ni kabane n te aro bwa ana akea temanna te tamnei ae e na bua. Bukina bwa e na karaoa aei, e tangira karinean te Tama (Moses 4:1).

Ma ngkanne e taku Iesu Kristo bwa E tangira ana kantanninga te Tama bwa e na karaoaki ao te mimitong bwa e na riki bwa ana bwai te Tama n aki toki (Moses 4:1–2; taraa naba Abraham 3:27).

Ibukin ana tangira te Nati ae korakora ibukin te Tama ao ibukira n tatabemaniira, E taku, “Kanakanoai.” Ngke E taku “kanakoai,” E kabongana Ana rinerine.

“Ngke te Tama e ataa, e ngae ngke I ataa te Tama: ao I anga maiu ibukiaa tiibu. . . .

“Ma ngaiaae E tangirai Tamau, ba kioina I anga maiuu, ba N na manga anaia.

“Akea ane anaia mai Rou, ma I bon anga. Iai irou te mwaa-ka n anga, ao iai i Rou te mwaaaka ni manga anaia. I anganaki te mwioko aei iroun Tamau” (Ioane 10:15, 17–18).

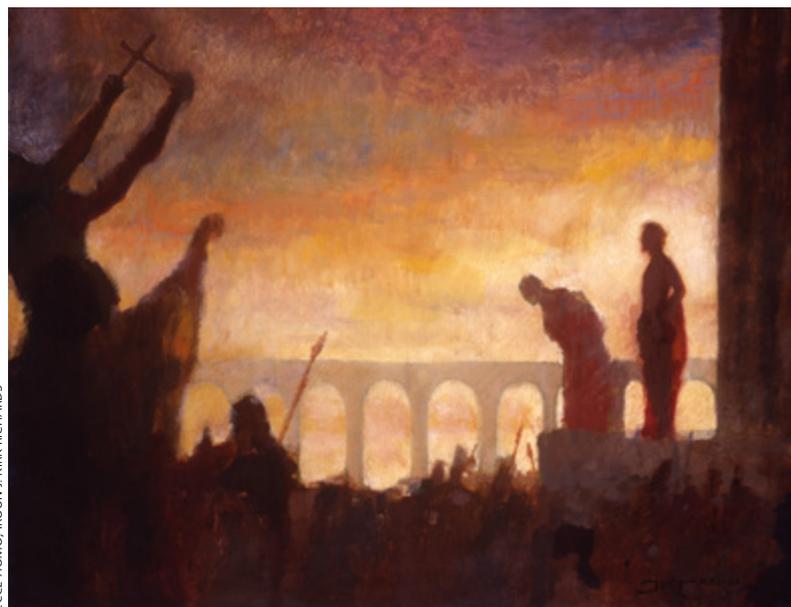
Ngke arona bwa e tangiria te Tia Kamaiu, a na kona anera aika uaanao n Anaia man te kaibangaki n oki nakon Tamana. Ma e kabongana Ana rinerine n anga Ngaia ibukira, ni katia Ana mwakuri n te maiu ae mama-te, ao n teimatoa ni karokoa te toki, ni katia te mwakuri ni kamaiu.

Iesu e tangiria n roko iaon te aba, ao E tau. Ao ngke E roko, E taku, “Ba I ruo mai karawa, tiaki I bukin te karaoa oin nanou, ma bon i bukin te karaoa nanon Teuare kanaanokomaiai” (Ioane 6:38).

Iesu e bon kaman Katabuaki

Betero e reirei bwa Iesu “e a kaman katabuaki imwain karikan te aonaaba” (taraa 1 Betero 1:19–21).

Burabeti inanon koron boong a kaman ataa rokon Iesu Kristo ao bwa tera Ana mwakuri ae E na karaoia. Rinanon te onimaki ae korakora, e kaotaki nakon Enoka te mii ni burabeti ae kamiiimi ni bungiaikin, maten, Waeraken, ao Kauaokin te Tia Kamaiu:

ECCE HOMO. IROUN I. KIRK RICHARDS

Enoka e noora te bong are e roko iai Natin te Aomata, riki n te iriko ao tamneina e kimwareirei. Ae e raroi tabekaki rake, ao te tibu te teei e kammarakaki n tiringaki man moan karikan te aonaaba.

Te Uea e tuanga Enoka ao e noora Natin te Aomata n tabekakirake iaon te kaibangaki, imwin aia mwakuri aomata.

Enoka e ongo te bwanaa ae nene ao karawa a rabunaki ao ni kabane ana kariki bwai te Atua a tang ao te aonaaba e tanginiwenei a atiibu a bae ao aika itiaki a teiirake, ao a baunaki n te bauniuea n angatain Natin te Aomata, ma bauniuean te mimitong.

Enoko e noora Natin te Aomata ae e rierake nakon te Tama.

Enoka e noora te bong are e roko iai Natin te Aomata, ni kabanean boong, ni maeka iaon te aba inanon te raioi-roi ibukin te mwaawa n te ngaa n ririki.” (Moses 7:47, 55–56, 59, 65)

Tao 75 te ririki imwain bungiaakin Kristo, Amureki e anga ana kakooua: “Nooria, I taku nakoimi, bwa I ataiia ae Kristo e na roko ibuakoia natiia aomata, bwa e na kato-kaa iaona aia bure aomata, ao bwa e na kamaiu ibukin buren te aonaaba; bwa e a tia n taekinna te Uea ae te Atua. (Aramwa 34:8).

Iai Ana Reirei Iesu Ae Onoti

Ti Iesu Kristo e konaa ni karaoa te angakarea ni kamaiu—ngkai e bungiaiki iroun tinana ae mamate, Maria, ao n tia ni karekea te mwaaka ni maiu mairoun Tamana (taraa Ioane 5:26). Ibukin te mwaaka ni maiu aio, E tokanikai man te mate, akea mwaakan te ruani-mate, ao E riki bwa ara Tia Kamaiu ao ara Tia Tei ao te Mataniwi n te Mangauti—te kawai are ti anganaki ngaira ni kabane te kamaiuaki ao te aki mamate. Ti na bane ni mangauti ao riki n aki mamate ibukin ana angakarea ni kamaiu Iesu Kristo.

Iesu E Kukurei N Anga Maiuna ibukin te Moan Bure

Te Kauoua n atikoro n taekan te onimaki, “Ti kakoouaa ae a na katuaeaki aomata nako ibukin oin aia bure, ao tiaki ibukin ana bure Atam.”

Rinanon kabonganaan inaomatara n rinerine, ti rinea n kamwakura ara onimaki. Ma te mwakuri korakora ti kona n rairinanora; n akea te Mwakuri ni Kamaiu, ti aki kona.

Ti reireinaki ni Moses bwa e a tia Natin te Atua ni kamai-ura man ara moan ni bure, ike e aki kona ni kaekaaki iai aia bure kaaro iaon atuia natiia. (Moses 6:54)

N te 2 Nibwaai ti anganaki reirei aika tamaroa:

Ibukina ngkai e reke te mate nakon te aomata, ao bwa e aonga ni kakoroaki bukin ana baire n nanoanga te Tia Karikibwai, e riai n iai te mwaaka ni mangauti, ao e riai bwa e na reke te mangauti nakoia aomata ni kaitaraa te bwaka; ao e a roko te bwaka rinanon te bure; ao ngkai e rinanon te bwaka te aomata ao a na teweaki nako mai matan te Uea.

“Mangaia, ae e riai n akea tokin te mwakuri ni kamaiu—ma ngkana iai tokin te mwakuri ni kamaiu ao te rabwata ae mka aio e aki kona ni katoka te aki mka. Mangaia ae te moan motiki taeka are e bwakara te aomata e riai bwa e na tiku n aki totoki. Ao ngkana ngaia anne e na wene te iriko aio ni mka ao n tamruru n oki-rra te aonaaba are e karikaki mai iai, ao n aki mangauti” (2 Nibwaai 9:6–7).

Iesu Bon Ti Ngaia te Aomata ae Tau

N te Doctrine ao Covenants, te Tia Kamaiu e titirakina te Tama bwa e na iangoa Korakaina ao matena, ae akea te bure ae karaoia, are e rangin ni kakatonga iai te Atua. Iesu e tuanga te Atua bwa e na iangoa wawanakon Raraana, raraan Iesu are e a tia te Atua ni kanakoa bwa e aonga ni Kamimitongaki” (taraa D&C 45:4).

Iesu bon ti ngaia te aomata are e kororaoi, n akea ana bure. Te angakarea n te O Tetamenti e nanonaki n te raraa—kanikinaean ana anganano ara Uea ao te Tia Kabooira iaon te kaibangaki ni kakoroa te anganano ni kamaiu. Ngkana te angakarea n te raraa e karaoaki n taai ngkoa n tembora, te ibonga e angakarea n te tibu te teei, ae kororaoi n arona nako. Te Tia Kamaiu e aki toki n taekinaki ni booki aika tabu bwa “Ana Tibutetei te Atua” ibukin Itiakina (taraa, te katooto, Ioane 1:29, 36; 1 Nibwaa 12:6; 14:10; D&C 88:106).

Betero e reirei bwa ti a tia ni kaboaki “ma raraan Kristo ae kakawaki, n aron te tibu te teei ae akea buakakana ao akea baarekana” (1 Betero 1:19).

Iesu E Kamaunai Buren Aonaaba

A kamatataaki ni kiibu aikai bwa rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu, te Tia Kamaiu e kaboa boon ara bure:

“Ngaira ni kabane, ti a tia ni bua n ai aroia tiibu; ti a tia n rairi nako nanora nakon are oin kawaira; ao e a tia te Uea ni kawenei ara kairua ni kabane iaona” (Motiaea 14:6).

“Ma te Atua, e kaota oin ana tangira nako ira n aei, na ngke ti boni buakaka naba, ao e mate Kristo i bukira. . . .

“Ba ngke ti raoiakinaki ma te Atua ni maten Natina, ngke taan ribaia ngaira, ao a na kabatiaki riki iai kamiuara ni maiuna, ngkai ti raoiakinaki ma Ngaia.

“Ao tiaki ti aei, ma ti kimareirei naba iroun te Atua i nanon ara Uea are Iesu Kristo, are ti anganaki raoiakinara i Rouna ngkai. . . .

“Ba aroia aomata aika bati ngke a riki n atongaki ba tani bure n ana aki-ongeaba te aomata ae ti temanna, ao ai aroia naba aomata aika bati ba n na riki n raoiroi n ana ongeaba temanna” (I-Rom 5:8, 10–11, 19).

“Ba e na kakaouaki are atongaki iroun Itaia are te bura-beti ngke e kangai, E anai mamarara, ao E uouoti aorakira” (Mataio 8:17).

Ma te Atua e aki toki arona bwa te Atua, ao te nanoanga e butimwaea taan raraoma, ao e reke te nanoanga man te mwakuri ni kamaiu; ao te mwakuri ni kamaiu e kakoroa bukin mangautiia maate; ao mangautiia maate e kaokiia aomata nako matan te Atua; ao ngaia are a kaokaki nako matana, bwa a na motikaki taekai n aron aia mwakuri, ni kaineti ma te tua ao te momotiraoui.

Ao ngaia are te Atua e a kakoroa bukin ana kantaninga nako aika a korakora ao akea tokiia, are a katauraoui ngke e karaoaki aan te aonaaba. Ao ngaia are e a koro bukin kamaiuakia ma kabooakia aomata, ma kamaunakia ao te kananokawaki” (Aramwa 42:23, 26).

Iesu E Teimatoa ni Karokoa te Toki

Iesu Kristo e teimatoa ni kataaki, kainnana, anga maiuna, ao karawawataaki i Keketemane, ai aron naba te kaa-ngaanga i Korokota iaon te kaibangaki. Ngkanne, n tokina, E taku, “E a tia” (Ioane 19:30). E a tia Ana mwakuri n te maiu ae mamate ao n teimatoa ni karokoa te toki, ngaia are e a katia ana angakarea ni kamaiu.

Inanon te o n aroka E taku, “Tamau ngkana tao e kona-ki, ao e na nako mai Irou te mangko aei: ma akea au taeka, ma bon ane i Roum” (Mataio 26:39).

Inanon te Doctrinne ao Covenants, ti reireinaki:

Korakaina e karikia, riki ma te Atua, bwa aomata aika kabanea ni korakora, n ruu ibukin te maraki, ma raraana ae waanako mani bwangabwangan nako rabwatana, ao ni kainnana n rabwataia ao n tamneia—ao E kaririaki bwa E na aki mooi n te mwangko ae mao, ao n aki mangori—

“E ngae n anne, E anga te mimitong nakon te Tama. E anaia ao e katia Ana katauraoui ibukira” (taraa D&C 19:16–19).

ANA UOJA MAKEA RABWATANA? IROUN J. KIRK RICHARDS

Iesu e taku nakon Tamana, “I a tia n neboiko iaon te aba: I kabanea te mwakuri are ko anganai bwa N na kara-oia” (Ioane 17:4).

Ngkanne, iaon te kaibangaki, “Ao ngke e a tia ni katonga te wain ae mao Iesu, ao E taku, E a tia: ao E karara atuna, ao E anganako tamneina” (Ioane 19:30).

Iesu e roko nako aonteaba, e kawakina Arona bwa E na kona ni anganano ni maiuna, ao n teimatoa ni karokoa te toki.

Uringa Rinanon te Toa

Te bong aei ti uringa ana anganano ni kamaiu te Tia Kamaiu ma te kanikina te kariki ao te ran—n tei ibukin Rabwatana ao raraana—e moanaki n ana Kabanea n Amwarake ma Ana Abotoro.

“Ao e anaa te berena, ao e tataro ni katituaraoi, ao E tabeutaia, ao E anganiia, ao E kangai, Aio rabwatau ae i anga i bukimi: kam na karaoa aei bwa kanuringau.

“Ao E anaa naba te mangko i mwiin te amarake, ao E kangai, Te mangko aei te berita nabangkai i nanon rarau, ae kawawaeaki i bukimi” (Ruka 22:19–20).

N i Ioane 11:25–26 ti warekia:

“Boni Ngai te manga-uti, ao te maiu, ane e onimakinai, ngkana tao e boni mate, ao e na boni manga maiu:

“Ao ane maiu ma n onimakinai ao e na bon aki mate.”

Ti warekia naba: “Ngai te berena are kamaiu are e ruo mai karawa: ngkana e amarake n te berena aei te aomata, ao e na maiu n aki toki: ao te berena ae N nang anga bon irikou, ibukin kamaiuan te aba” (Ioane 6:51).

“Maiun te aonaaba” nanona te maiu akea tokina.

Ti kainanoa katauraora ao ara utu ni katoa wiiki n tau ni kana te toa ao ni kaboua ara berita ma nanora n rairannano.

Te Tama ao te Nati A Tangiriira

Te Tama e kanakoa Natina nako aonteaba—ni kamangoria—ni kariaia Ngaia n tauraki ao n rinanon ni kabane ake E na rinanova. N i Ioane ti warekia:

“E taku Iesu . . . , Boni Ngai te kawai, ao te koaua, ao te maiu: akea ane nako n te Tama, bwa ti i Rou” (Ioane 14:6).

“Ngke tao kam a tia n ataai, ao kam ata naba Tamau: ao imwin ngkai ao kam ataia, ao kam a tia n noria” (Ioane 14:6–7).

TAI NANGUOLA, THOMAS, IROUN J. KIRK RICHARDS

“aio te tangira, tiaki ngke ti tangira te Atua, ma E tangiriira, ao E kanakomaia Natina ba te kareanraoi ni kabara ara bure” (1 Ioane 4:10).

Kareanraoi ni Kabwarai Ara Burenanona te karea n rao ke te raunnano.

Kainana

Ni kabane ake a roko nako aonteaba ao ni karekea rabwataia ae mamate a na mangauti, ma ti na mwakuriia ni karekea kakabwaiian te kariatataaki rinanon ara kakaonimaki, inaomatara n rinerine, ongotaekara, ao ara rairannano. Te nanoanga e na anga te motiraoi, ni kariaia te rairannano.

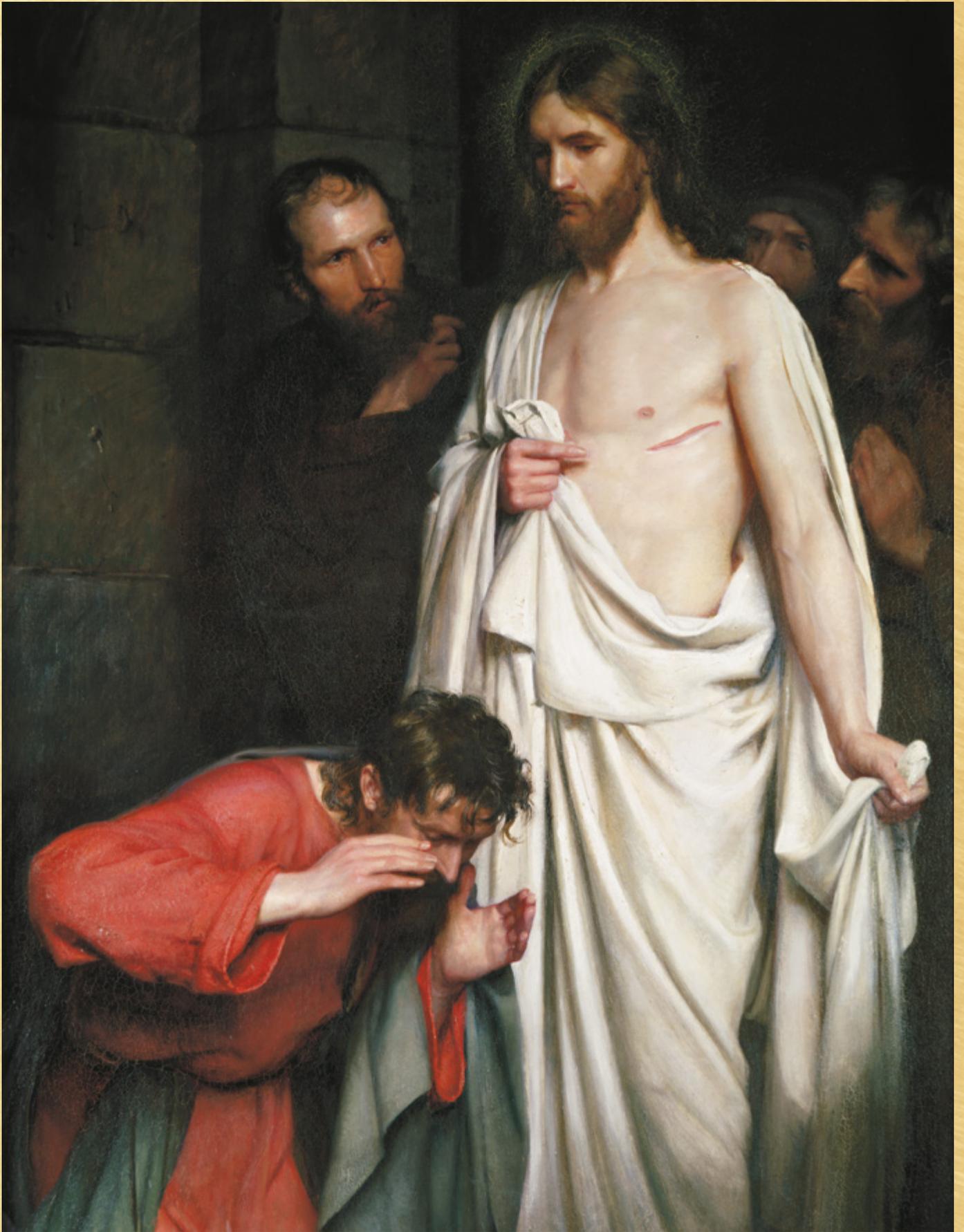
Bukina ti a tia n rinea n tou mwin ao ni kariaia Iesu Kristo ngkai bwa ara Tia Kabooira, ti katoka arana iaora n te babwetito. Ti kariaia iaora te tua n Ongeaba Ti bertia bwa ti na teimatoa n Uringa ao ni kawakin Ana tua. Ti kabowi ara berita ngkana ti taua te toa

Man kabouan ara berita, ti a anganaki te berita bwa ti na teimatoa n raonaki iroun Tamneina n taainako. Ngkana ti kariaia Tamneina n roko inanon maiura ao ni kairi maiura, ti kona n oki nako matan Tamara i Karawa ao Natina, Iesu Kristo, are bon Aia babaire ni kakukurei ibukira—te baibaire ni kamaiu. ■

Man te taetae, “Te Mwakuri ni Kamaiu,” are e kanakoaki n tain te tiemina ibukiia beretenti n te mition aika boou n te Tabo Ni Kataneiai ni Mitinare i Provo n Tuun 24, 2008.

BWAAI AIKA A NA TARAACKI

1. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 49.

Manga Uti^N Iesu Kristo^{AO} KOAUA NI KAKOAUAKIN RABWATANA

Iroun David A. Edwards

Ana Maekatin te Ekaretia

“**E**taku, e a tia: ao e karara atuna, ao e anga tamneina” (Ioane 19:30). N te tai anne, tamnein Iesu Kristo e kiitana Rabwatana—te rabwata are e rinanon te maraki n aron te maiu n rabwata e na uota iaona maaaraia ana aomata, bwa e aonga ni kamaunai aia bure (tara Aramwa 7:12–13). Te rabwata anne, are akea tamneina, e karu-oaki man te kaibangaki, niniiraki ni kunnikai, ao n nikiraki n te ruanimate. N te kateniua ni bong, aine a nakon te ruanimate ni katia te katauraoi ibukin taunan rabwatan te mate.

Ma ai akea te rabwata.

Ataakin te ruanimate ae akea kaaina bon ai bon tibwa te moan waaki. Maria Matarena, Abotoro, ao a mwaiti riki tabeman ake a kakoaua te kakai ae kamimi: te mangauti, rabwatan Iesu Kristo ae kororaoui, n arona are e kona n riingaki n tein rabwatan te aomata.

Te Tia Kamaiu e kakoaua bwa naake a kakoaua imwiin Manga utina a riinga raoui ao a mimi iai n aron rabwatana ae reke Irouna. E kaoia Abotoro, te katooto, bwa a na riinga rabwatana bwa aonga ni kakoaua ibon irouia bwa iai rabwatana ao tiaki te tamnei (tara

Ruka 24:36–40).¹ E amwarake naba ma ngaiia (tara Ruka 24:42–43).

Ngke a kakoroi bukin tibwangaia Abotoro n tataekina ana euangkerio Iesu Kristo, a kaitara ma kaangaanga ao bwainikirinaki, tabeua ake a roko ibukina bwa a reirei bwa Iesu Kristo e a tia ni mangauti ao aomata ni kabane a na kona ni mangauti ibukin aei (tara Makuri 4:1–3).

N te bong aei, Mangautin Iesu Kristo e a boboto nakon te rongorongo are e katano-ataaki nakon te aonaaba man Ana Ekaretia n arona are ngkekei. E reireiniira te Burabeti ae Iotebwa Timiti bwa, “Aan te koaua n ara Ekaretia bon aia kakoaua Abotoro ma Burabeti, ibukin Iesu Kristo bwa e mate, e taunaki, ao e manga uti n te kateniua ni bong, ao e waerake nako karawa: ao bwaai ni kabane ake a rekereke ma ara ekaretia a mwanga nako mai iai.”²

Te Mangauti e buoka kaekaan te titiraki n te riki n Atua, arora ao ara reitaki nakon te Atua, te kantaninga n te maiu aei, ao te onimaki are ti karekea iroun Iesu Kristo. Aikai tabeua koaua ake a kaotaki ni Mangautin Iesu Kristo.

*Rinanon Manga
Utina, Iesu
Kristo e reirei-
niira kakaawa-
kin kakoauaan
rabwatana.*

Ane e kana-
koa te iango
are iai rabwatan
te Atua ae mama-
te ao Kristo are
mangauti.”

—Unimwane
Jeffrey R.
Holland

Tamara are i Karawa iai Rabwatana ae Mimitong

Te iango are te Atua iai rabwatana n aomata e koaua are kuneaki n te Baibara,³ n aron naba iangoana anne irouia aomata aika a mwaiti, ma a mwaiti reirei aika rietata ao katein aia koaua aro ake a tia n aki butimwaia aei n aron te Atua ma a tangiria bwa te Atua “akea rabwatana, mwakorona, ke ana namakin,”⁴ ngkanne, n te taratara aei, te rabwata (ao taekana ae kabuta) e buakaka ke e aki koaua, ao te tamnei, nano, ke te iango bon bwaai aika koaua te aro n atua ke ni koauana.

Ai mimitongira beebeten ao korakoran te bitaki, ngkekei, bon te kaotioti n aron te Atua rinanon Natina, Iesu Kristo.

N ana tai n tataekina te euangkerio, te Tia Kamaiu e taku, “Ane e tia n noorai ao e a tia naba n noora te Tama” (Ioane 14:9). Aio are e a korakora riki koauana imwiin Mangautina ma te koraroi, te rabwata ae aki mamate, are e kaotia iai bwa “te Tama iai rabwatana ao riina ae e kona n nooraki n aron te aomata; aron naba te nati” (D&C 130:22).

Aron tein rabwatan Tamara are i Karawa e bon kaotaki. N aron are e kabwarabwara rimwi Iotebwa Timiti, “Te bwai are akea rabwatana ke mwakorona bon te akea. Akea riki te Atua

i karawa ma tii te Atua ae iai irikona ao riina.”⁵

Unimwane Jeffrey R. Holland man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e taekinna n te aro aei: “Ngkana karekean te rabwata e aki kainnanaoaki ao e aki kainnanaoaki iroun te Atua, bukin tera te Tia Kabooia aomata e na kamaiua *oin* rabwatana, kabooana bon man anaaki te mate ao te ruanimate, are e kantaningaaki bwa e na manga aki maeana-ko ma Tamneina n te tai aei ao n akea tokina? *Aomata ake a kanakoi koaua ae iai rabwatan te Atua a uaia ni kararoi Kristo ae mamate ao mangautin Kristo.*”⁶

Tamara are i Karawa e Mwaaka iaon Bwaai ni Kabane, Atatai ni Bwaai ni kabane, ao e Tangiria ni Kabane

Anuana Tamara arei Karawa bon te kabanea n tamaroa a kaotaki naba ni koauan Mangautin Iesu Kristo. Ngke e taekinna Unimwane D. Todd Christofferson man te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman, “Anganakia koauan Mangautin Kristo, nanokokoraki ibukin te Atua te Tama ae moan te mwaaka, ana atatai ao ana tangira—are e anga Natina te Rikitemanna ibukin kamaiuan te aonaaba—bon akea aai.”⁷

Mwaakan, ana ataiwai, ao tamaroan te Atua a kakoaua ni Mangautin Iesu Kristo, are e anga te kakoaua ni wanawanana ao ana babaire n tangira Tamara are i Karawa ao Ana konabwai (ao Natina) ni karaoia.

Ngaira Bon Natin te Atua

N aron are ti reireiaki man te Baibara, ti karikaki “ni katotongan te Atua . . . mwaane ao aine” (Karikani B’ai 1:27). Mangautin Iesu Kristo e manga kamatoa riki te koaua aei. Ma koauana, ni katoai aoa ni Mangautina, Iesu Kristo e kaota ara reitaki nakon Tamara are i Karawal, ni kangai, “I rierake nakon Tama, *ao Tamami*; ao Atua, ao Atuami (Ioane 20:17; kaairaki ma katuruturuana).

Te Tia Kamaiu e kaotia bwa te Atua ao aomata bon akea kaokoroan kakaawakia. Aron karikan rabwatara bon titebo ma aron

karikana tamneira.⁸ ao tamneira a karikaki ni katotongan te Atua ibukina bwa anne aron reitakin te karo nakon te nati.

Te Rabwata bon te Bwaintangira ni Karekean te Konaa ao te Karineaki

Ni Mangautina, te Tia Kamaiu e kaotia nakoiria bwa te rabwata, e rabwatanaki n te maiu bon te mwakoro ae kakaawaki n rikin te Atua ae akea tokina ao Natina. Ngke e kaotia te Uea nakon Iotebwa Timiti, “Mwakoro aikai akea tokiiia, ao te te tamnei ao mwakorona, a bon titebo, a karekea bwainin te kimwareirei” (taraa D&C 93:33). Te reitaki ae aki uamaenako e ikota te tamnei ao te rabwata bwa a na riki bwa n ti teuana n aki mamate, n tamaroa, ni mimitong ao te rabwata ae kororaoui—bon ti te aekaki n rabwata are e konaa ni karekea te kimwareirei ae bwainin are e mena iroun te Atua.

Ma kaokorona, imwiin karekean te rabwata ao imwiina ni manga maenako ma ngaia n rin n te aonaaba n tamnei, “te mate e[tara] iaon . . . akean tamneia man rabwataia ni kabureaki” (D&C 138:50; taraa naba D&C 45:17).

N aron rabwatara ae mamate bon te mwakoro naba ae kakaawaki n ana babaire Tamara are i Karawa ao ana bwaintangira ae akea tokina. Ngke e roko tamneira man te maiu are imwain te maiu aei nakon te aonaaba, a “ikotaki” (Abraham 3:26) ma te rabwata. N aron are e taekinna te Burabeti Iotebwa Timiti: “Ti roko n te aonaaba aei bwa ti na kona ni karekei rabwatara are ti na uotii ni kaitiakia imatan te Atua n te abanuea are te Tiretio. Te koaua ae korakora n te kukurei e reke inanon karekean te rabwata. Teuare e buakaka akea rabwatana, ao aio bon katuaeana.”⁹

Ngke e reirei Unimwane David A. Bednar man te Kooram n Abotoro are Tengaua ma Uoman: “Rabwatara e kona ni karekea raababan, nanon ao korakoran te namakin are e ti kona ni karekea n te maiu are imwain te maiu ae mamate Ngaia are, ara reitaki ma aomata tabeman, ara konabwai n atai

ao ni mwakuriia ni kaineti ma te koaua, ao ara konabwai n ongotaeka nakon reirei ao otenanti n ana euangkerio Iesu Kristo a kari-kirakeaki rinanon rabwatara. Inanon te reirei n rabwata, ti rinanon te tatangiraki, tangiraki, akoaki, kakukureiaki, karawawataki, kaunaki, kammarakaki, ao bon te kakaewenako n aki konabwain te rabwata ni kawai ake a konai ni katauraouira nakon ae akea tokina. N ti taekinna bwa, iai reirei ake ti riai n reiakin ao n rinanona ake ti riai ni karekei, n aron are e kabwarabwaraaki ni koroboki aika a tabu, ‘ni kaineti ma te iriko’ (1 Nibwaai 19:6; Aramwa 7:12–13).¹⁰

N reitia, n aron are e reirei iai Iotebwa Timiti, “Ni kabane aomata ake a karekei rabwataia iai mwaakaia iaouia naake akea rabwataia.”¹¹ Tatan e kona ni kaririira, ma e aki kona ni kairoroira. “Akea mwaakan te riaboro iaora tii ngkana ti kariaia”¹²

N tokina, te bwaintangira ae kororaoui, te rabwata ae mangauti e kona ni kakorakoraira iaon mwaakan Tatan n aki toki. Ngke arona bwa akea te Mangauti, “tamneira e na kona ni bwaibwai iai . . . te riaboro, n aki

Rabwatara ae mamate bon mwakoron ana babaire Tamara are i Karawa ao bwaintangira aika akea tokiiia. Ngke a roko tamneira n te aonaaba aei, a “anganaki” (Abraham 3:26) rabwataia.

mangauti. Ao a na riki tamneira n ai arona, ao ti na riki bwa taian riaboro, ana anera te riaboro, aika a na kararo-aaki mai matan te Atua, ao ni maeka ma taman taian kewe, inanon te karawawataaki, n ai arona” (2 Nibwaai 9:8–9).

Te Tamnei ao te Rabwata a Bon Aki Kairiribai

E ngae ngke a kaokoro, te tamnei ao te rabwata bon tia-ki mwakoron bwaai aika a kakaokoro aika uoua ao n aki kona ni boraraoi n aroia. N aron are e reiakinna Iotebwa Timiti, “Akea te bwai ae e aki kakaawaki. Ni kabane tamnei a kakaawaki, ma e raka riki tamaroia ke itiakiia, ao a ti kona n nooraki ni maata aika itiaki; ti aki kona n noori; ma ngkana a kaitiakaki rabwatara ti na kona n noori bwa ni kabane a bane ni kakaawaki” (taraa D&C 131:7–8).

N arona ni mimitong, n arona ni mangauti, Iesu Kristo e tei ibukin ikotakin te tamnei ao te rabwata, ni kabwarabwara nakoira bwa, te tamnei ao te rabwata bon tamnein te aomata (tara D&C 88:15). N te maiu aei ti kataia n riki bwa “te nano ni bwain te tamnei” nakon te “nano ni bwain te aonaaba” (2 Nibwaai 9:39), ni “[kaaki] te nano n aomata” (Motiaea 3:19), ao ni “kaonaki n [ara] tangira” (Aramwa 38:12). Ma anne e aki kananonaaki bwa te tamnei e kairiribati ma te rabwata. Ngke e kaotia Iesu Kristo nakoira, rabwatana e na aki ribaaki ke e na kakaawaki riki nakon te bwai teuana ma e na tabeakinaki ao e na onekaki.

Te Maiu n te Rabwata ae Mamate lai Bukina Ae Kakaawaki

Te koaua are te maiu aei bon te kataaki e mataata riki ngkana ti iangoia bwa ti ata te bwai ae riki ni maiura mai

imwaina ao imwiina. Ti maiu n aroia tamnei imwain ae ti roko iaon te aba, ao Tamara are i Karawa e tangiriira bwa ti na katotoonga ao ni maiu n aki totoki ma rabwatara ae aki mamate. Koaua aikai e nanonaki bwa ara tai ni kataaki n rabwata aika mamate bon tiaki reirei aika boboto iaon bwaai aika aki tamaroa ma iai nanoia ni koaua ao bukiia ae riai.

N aron are e kabwarabwara Unimwaane Christofferson: “Man ara rinerine ti kona ni kabwarabwara nakon te Atua (ao nakoira) kabaeakira ao ara konabwai ni maiu-akina ana tua taretio ao tinanikuna inanon rabwatara ma mwaaka ni kabane, bwaai ake bwaruia, ao ake tatangiri. Ti na kona ni kabaea te iriko bwa e na kona n riki bwa te bwai ni mwakuri nakon ae e na riki bwa ana mwatita te tamnei? Ti na kona n onimakinaki n te tai aei ao n akea tokina ma mwaakan te atua, n ikotaki ma te mwaaka ni karika te maiu? Ti na kona ngaira n tokanikai iaon teure e buakaka? Irouia naake a kara-oia a na ‘karekea te mimitong iaon atua n aki totoki’ [Abraham 3:26]—te koaua ae moan te kakaawaki bwa te rabwata ae mimitong e a tia ni mangauti, aki mamate ao te rabwata ae kamimitongaki.”¹³

Bwaai ake ti rinanona n rabwatara, n ikotaki ma ara reitaki n tatabemaniira, bon bwaai aika a nano ibukina bwa bon aekakin bwaai ake a na roko. Iotebwa Timiti e reiakina, “Te bobotaki ae ti te arona are e riki ibuakora ikai n te maiu aei e na iai naba ibuakora n te maiu are imwiina, tii ngkana e raonaki ma te mimitong ae akea tokina, are te mimitong are ti aki katoongnga ngkai” (taraa D&C 130:12).

*I*nanon Mimitongina,
Iarona ni mangauti,
Iesu Kristo e tei ibukin
ikotakin te tamnei ao te
rabwata ae kororaoi, ni
kabwarabwara bwa “te
tamnei ao te rabwata
bon tamnein te aomata”
(D&C 88:15).

Mai imwiin
noorakin te
ruanimate ae akea
kaaina, Maungautin
Iesu Kristo e a tia
n uota te onimaki
ibukina bwa ti ataia
ni Mangautina n
te kantaninga ae
tamaroa are tia
karekea.

Iai Ara Onmaki iroun Iesu Kristo

Riki noorakin te ruanimate ae akea kaaina, Maungautin Iesu Kristo e a tia n uota te kantaninga ibukina bwa ti ataia ni Mangautina te kantaninga n nakoira are “nikabane [ara] bwai ake a bua a na bon kaokaki nako[i]ra] . . . , ao a na reke ngkana [ti] teimatoa ni kakaonimaki.”¹⁴

Ana moan Abotoro te Tia Kamaiu a kona ni kaota te kakoaua ni Mangautina ibukina bwa a tia n nooria ao n riinga rabwatana. Ma e mwaiti riki nakon anne. N aron Iesu Kristo ngkai e a tia ni kamaoa ikoakin te rabwata bwa e aonga ni kaotia bwa iai mwaakana ni kabwarai buure (taraa Ruka 5:23–25), Mangautina—te bwai ni kakoaua ni Mwaakana n tokanikai iaon te mate—n riki bwa taan iriiria ni kakoauan Mwaakana n tokanikai iaon te mate n tamnei. Taian berita ake E anga n Ana reirei—kabwaraan buure, te rau n te maiu aei, te maiu ae akea tokina n abanuean Tamana—a kamatoaki ao aia onimaki aki bibitaki.

“Ngkana e tuai ni kautaki Kristo ao a matebuaka [ara] onimaki” (1 I-Korinto 15:17). Ma ibukina bwa e *bon* uti man te mate, ti kona ni “karekea te onimaki rinanon ana mwakuri ni kamaiu Kristo ao mwaakan mangautina, ni kautaki nakon te maiu ae akea tokina, ao aio ibukin [ara] onimaki irouna ni kaineti nakon te berita” (Moronaai 7:41).

Inanon maiuna ae mamate, Iesu Kristo e kaoiia aomata bwa a na iriiria. Imwiin Matena ao Mangautina, tokin te kawai e a mataata riki. Ngkana ngaira, man ongotakera nakon tuua ao otenanti n te euangkerio, ti karikirakea “tamnein te tiretio” inanora, ti kona ni “karekea naba te rabwata are bon tein te rabwata ao ni kona ni “birimwaa-ka man mwakoron mimitongin teretio [ao] imwiina ni karekea naba ae bon aekakina, are bwanin” (tara D&C 88:28–29). E a tia ni kaota te kawai. Bon ngaia te Kawai. Bon man Mwaakana—rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu ao Mangautina—are e a kabwaninaki iai te tiretio, are e raonaki naba ma bwaninin te kukurei n te rabwata ae mangauti. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Ngke e kaoti Iesu Kristo nakoia aomata n te Aonaaba ae Boou, E tuangiia—aomata aika uanao—bwa a na nakoina, “temanna imwiin temanna,” ao namakin mwiin te neera i baina, waena, ao rarikina bwa aonga ni kakoaua bwa a tia n namakina ao n noora te Uea ae mangauti (tara 3 Nibwaai 11:14–15; 18:25).
2. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 49.
3. Tara Karikan Bai 1:27; Te Otinako 33:11; Makuri 7:56.

4. Rinanon iango aika aekan aikai n te aro ni Kiritian n taai akekei, karekean aio e reke man te katenibwi ma ruaiwa n taekan te Onimaki n te Ekaretia n Anglica (1563).
5. *Teachings: Joseph Smith*, 42.
6. Jeffrey R. Holland, “Te Atua ae Koaua ao Iesu Kristo are E a tia ni Kanakoa.” *Riaona*, Nobembwa 2007, 42.
7. D. Todd Christofferson, “Mangautin Iesu Kristo,” *Riaona*, Meei 2014, 113.
8. Aron naba mangautin Iesu Kristo bon kakoauan te koaua aei, ngkai e kaotaki

- bwa rabwatan Tamneina bon aron tein te aomata (taraa Ita 3:16).
9. *Teachings: Joseph Smith*, 211.
10. David A. Bednar, “Ti Kakoaua bwa Ti kona ni Kaitiakaki,” *Riaona*, Meei 2013, 41.
11. *Teachings: Joseph Smith*, 211.
12. *Teachings: Joseph Smith*, 214.
13. D. Todd Christofferson, “Tera bukin te Mare, Tera bukin te Utu,” *Riaona*, Meei 2015, 51.
14. *Teachings: Joseph Smith*, 51.

Nakomai, Nakomai Nakoina

Riinga te nano ♩ = 44-48

Taeka iroun Steven K. Jones
Katangitang iroun Michael F. Moody

mp

R.H.

1. E
(2. E)
(3. E)

5

ro - ko iro - ura; E ta - ngi - ri - ra. A - ke - a te - ma - nna - (e)aki -
ro - ko - (n)te - aba; E maiu nna - ia - rom. A - ke(a) - ka - bwa - ka - na nna
maiu nnai - a - rom, Ro - ta(ki) te ku - a. Na - ke ao - ni - ma - ki - nna

8

kaa - ke - a; A - ke(a) te roo (E)kao - ta te maiu; A -
na ibuo - buo - ki; A - ke(a) te ma - ra(ki) Ea(ki) na - ma - kin - na; Te
a be - be - te. E ka - urei ma - ta; Ka - bwa - rai bu - re Te

rall.

11

ke - a ra - wa - wa - ta A - ki - to - ki. Mai, Na - ko - i -
ba(ki), te ra - wa - wa - ta E ka - to - ki. Mai, Na - ko - i -
tia(o) - ni - ma - ki ao na - no - ri - na - no. Mai, Na - ko - i -

2

14

na. _____
na. _____ Na - ko - ina Rei - rei - (i)rou - na. _____ Ta -
na. _____

17

ngi - ra a - koi na - no - ri - na - no. Mai, Na - ko - i -

20

na. _____ 2. E 3. E _____ 0,

23

mai na - ko - i - na. _____

© 2016 Mairoun Steven K. Jones ao Michael F. Moody. A bane n tauaki mwiin taian kariaia ibukin katotongana. Te anene aei e kona ni kabonganaki ibukin kaboongakina, ae aki kareke mwane n te ekaretia ke n te mweenga.

TE BURIITI NAKON te Kantanina te Kamaiuaki

Ma te ibuobuoki ae riai, aomata ake a bwaninikirinaki n te wenenibure a kona ni karekea te kamaiuaki ake a rangin kainnanaoia.

Iroun Nanon Talley

Mwakuri n Ibuobuoki ibukiia Utu Aika Itiaki Ni Boong Aika Kaitira, Texas, USA

Iangoia ae aongkoa ko tei iaon te tabo ae katati ao n tangiria ni kan nako n iteran te kaenion are te iterana, ike koa kaman tia n tuangaki bwa te kukurei e bon kakantaningaiko. Ngkai ko ukoukora kawain are ko na toua, ko kunei bwabwati ni bwai are, ngkana ko booti ni kabane n ae eti, e na katea te buriiti n rinanon te kaenion.

Ngkana ko aki ataia bwa ko na kanga ni katea te buriiti, bwaai a na akea manenaia ao ko na nakamakina te rawawata ao akean te kantaninga. Ma ngkana ko karekea mairoun temanna are e a tia n rinanona ni katean te buritii, rabakaum ao ootam e kona n rikirake ao ni bootana te mwakuri e kona ni kakoroaki bukina.

N riaon te 18 te ririki n nako, au mwakuri bon katauraosan bwaai ni mwakuri ao te kai-riiri ni buokiia aomata n rinanon marawan aia namakin ao korakain aia iango. Ibuakoia aomata ake I a tia n reireniia, akea riki tabeman ae a taraa n rangin ikoaki n aron bwani-kirinaia aomata n te wenenibure. I a tia n noora mwiina bwa te kakaewenako aei e mena iaon ana konabwai te aomata n teimatoa ni karokoa te toki.

E ngae n anne, I a tia naba n ataia bwa buokara ae teimaan man karawawatakira ao korakaira e kona ni karaoaki rinanon ara Tia Kamaiu. Ana tangira e tabekia ni kaotina-koia aomata man te roo nakon te oota.

Bukin tera te Bwainikirinaki n te Wenenibure e Karika te Ikoaki?

Aomata ake a bwainikirinaki a tuangai te maiu ae karawawata, te nanououa i bon iroum, ao tabeua namakin aika kamaraki. Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e buokiira ni kaotaira bukin tera te bwainikirinaki n te wenenibure e karika te maraki ae korakora:

“Iai buakakan, iowawaan katein te bwainikirinaki n te wenenibure. E riaon ara atatai. E kamaraki nano n aron te katei are e riki irouia mwaane ao aine n tatabemaniia nako. E *uruana te bwai ae tabu ao ni mimitong*. E uruani maiuia ataei. E bon kairua ao e *tau ibukin te kabuakakaki ae moan te korakora*.”

“E kamaama nakon te mwaane ao te aine are e bwainikirina natina n te wenenibure. Ni karaoana, te tia karaoia e aki tii *karaoa te kaikoaki ae korakora*. Teuane ke neienne e tei ni kabuakakaki imatan te Uea.”¹

Te mwaaka ni kariki aomata e bon tabu ao mwaakan Tamara are i Karawa ae tabu man mimitong are e a tia n anganiia Natina. Unimwaane David A. Bednar man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e reirei: “Te mwaaka ni kariki aomata e kakawaki n te maiu n tamnei. . . . Tamara are i Karawa ao Natina ae Tatangiraki bon taan

kariki bwai ao a tia n onimakiniira ma mwakoron mwaa-kaia ni karikibwai.”² E aki kamiimi bwa uruakan te mwaa-ka ae tabu aei e “tau ibukin te kabuakakaki ae moan te korakora” e karaoa te “kaikoaki ae korakora.”

Ataakin te Maraki

Te bwainikirinaki n te wenenibure bon te iwawaki n akea nanon temanna iai are irekereke ma katei ni karaoana ao aki karaoana are e kabonganaki te aomata ni kaku-kurein te wenenibure ibukin temanna. N ae raroa n angiin te tai, taan bwainikiriniia aomata n te wenenibure a tiku ma mangaongaon aia iango n ai aron naba namakinan te aki tau ao te maama are e a taraa n aki kona ni mwemwe iai uotaia. Te taneiai are a rinanona aomata ake a maraki ao ni korakai angin te tai e betanaki n aia taeka aomata ake aki oota ni bwainikirinan te wenenibure ao mwiina. Tabeman aomata a bukinaki bwa a kewe ke n tuangaki bwa te bwainikirinaki aei bon aia kairua. Tabeman a kairaki ni kakooua bwa a riai n rairinanoia, n aron ae kanga a bure man bukinakiia iai.

Angiina aomata ake I mwakuri ma ngaiia ake a rinanon te bwainikirinaki n te wenenibure ke inanon ataeia ke n rikirakeia a tuangaki “katokia,” “kitana bwain ngkoa,” ke “tii kabwarabure ao mwaninga taekana.” Aekakin taeka aikai—riki ngkana e roko mairouia raoraom aika kaan, kaain te utu, ke taan kairiiri n te Ekaretia—a kona ni kaira te aomata ni karikirakea te bwai ae raba ao te maama nakon te kamaiuaki ao te rau. N ae ti te arona ma ikoaki n rabwata ke te manin aoraki, ikoaki n te namakin a aki tii toki ngkana aki mwannanoaki. Ma, te aki oota are e moanaki n tain karaoan te bwainikirinaki anne e rikirake, ao ni kabane ma mwiin namakin aika kamaraki, ana namakin temanna e na bitaki, n tokina e na kairaki nakon rikiraken anua aika aki raroai. E aki taabangaki ibukiia aomata ake a bwainikirinaki n aki ataa aron bwainikirinaia, ma a teimatoa ni karikirakei katei aika aki raroai ao namakin aika kamaraki.

Anaa (e bitaki te ara) e rinanon te bwainikirinaki n te wenenibure inanon ataeina. N aroia tabeman are e riki aei nakoia, e rikirake n namakinna bwa te aomata ae buakaka ae akea manenana. E kabanea angain maiuna ni kataia ni buokiia tabeman n ae bon tau ni kabooi mwiin ana namakin n aki “bati n tau” ibukin te Tama are i Karawa ke temanna are e tangiria. N ana reitaki, e maaku bwa

ngkanan iai temanna ae kinaa, a na iangoia bwa e buakaka n aron ae kakoaua bwa bon ngaia. E rinanon te maaku ibukin kaitaraakina are e karika maakuna ni katai bwaai aika boou inanon maiuna ke ni karaoi mwakuri aika bebete n aron wetean temanna n te tareboon. E kakabwaiaki n ana taarena ae te tia korotamanei ma e katoka karaoana ibukin maakuna n aki kona ni butimwaea te titiribure.

Iaon 50 te ririki ana namakin n akea ana konaa, akan korakorana, maakuna, aki oota, maama, maroa, ao te katinanikuaki e kairia n ana babaire ni katoa bong.

Oneanmwiin te Maraki n te Rau

N ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu, E rinanon “maraki ma karawataaki ao te kaririaki n aekaia nako.” E karaoa aei bwa E na “ataia ni kaineti ma te maiu n iriko bwa e na kanga ni buokiiia ana aomata” (Aramwa 7:11–12). Marakina tiaki tii ibukin ara bure ma ibukin naba kamaiuakira ngkana ana bure temanna e karika marakira.

Ngke E mena ikai, I iangoia bwa te Tia Kamaiu e na bae n tang ao ni kakabwaiiia naake a tia ni bwainikirinaki n te wenenibure, n aron ae E tang ma ao ni kakabwaiiia Nibwaite (taraa 3 Nibwaai 17). Ngkai E aki mena ikai n rabwatana, e kona n raoniira Tamneina, ao E a ti a ni katauraoa te kawai ibukira ni kamaiuaki, n namakina te rau, ao ni kabwarabure.

Ibukiiia angiiina ake a rootaki ni maraki, te iango bwa te maraki are a namakinna e kona n oneakimwiina

ma te rau e kuri ni kaangaanga aron kakoauana. Angiin te tai ikoaki n te tamnei ao n rabwata irouia naake a bwainikirinaki e aki nooraki ao n ataaki irouia tabeman inanon ririki. Te maraki e raba ni maata aika momoangare, te anganano ni buokiiia tabeman, ao ni maiuakinan te maiu n aron ae akea te kairua, ma te maraki e teimatoa ikanne.

Ti na kabotaua te waaki ni kamaiu n te namakin ma ane tararuan ao karaoan te ikoaki n rabwata. Iangoia bwa ngke ko uarereke, e mwaoto rangam. Ma irarikin kawaran te taokita ibukin kanakoroan te rii ae mwaoto, ko keiakina te maraki inanon nakonakom ni karokoa are e toki te maraki, ma iai n taainako te maraki ni katoa mwanekam n nakonako. Ririki ake imwiina ko tangiria bwa e na toki te maraki, ngaia are ko a nako ni kawara te taokita. E na manga moan baronga te rii te taokita, ni kaitiaki nikira n ikoaki ake a riki, ni bautia ni kabaea, ao ni kanakoko nakon te tia rabakau iaon riin te rabwata ni bou-toka rangam.

Te waaki ni kamaiu man te bwainikirinaki ti te arona inanon anne bwa te aomata are e karaoaki nakoina e moan ataia bwa e koaua te maraki ao iai te bwai ae kona ni karaoaki

ANUA AIKA KINAAKI IBUKIIA AOMATA AIKA BWAINIKIRINAKI

Aomata ake a bwainikirinaki angiin te tai a korakai ma aia reitaki ao a kona n teimatoa n ukoukora aia kariaia tabeman, a bon aorioriia, a katei otangaia n aia namakin ni kararoaia mairouia aomata bwa a na aki maraki, n riki ni kakan itatanga n ukoukoran waaki ni kabwakabwaka (n raonaki ma tamnei aika buakaka ao karokoan nanon te aomata i bon irouna), ke ni karaoa are bon kaitaraana raoi ao n totokoi baike a irekereke ma te wene n taanga. Ae kamaama n irekereke ma anua aikai angiin te tai a tukiia aomata man karekean buokaia mairouia kaaro, taan kairiiri n te nakoanibonga, ke naake a mwaatai ibukina bwa a aki oota n te reitaki imarenan te bwai ae riki nakoia ao anuaia.

Ni maiuakinan te euangkerio, taan ribuakaaki aikai a kataia n nakon are e a kaangaanga riki ke are teuana: Tabeman a manga riao n taua te aro. Ni kataakina ni karaba are a iangoia aroia n aki tau, a kataia ni karaoi bwaai ni kabane bwa a na nakoraoi. Tabeman a namakinna bwa a na bon aki tau ibukin te maiu are akea tokina ao n taai tabetai a bwara nanoia.

REIREI MAN DOCTRINE AO COVENANTS 123

Ngke e kabureaki te Burabeti lotebwa Timiti n te karabuti i Liberty, Missouri, e koro reta nakon te Ekaretia, e korei taekan mwakoro 121–124 n te Doctrine ao Covenants, are kairaki inanona aia “beku Aomata aika Itiaki n irekereke ma taan bwainikiriniia” (D&C 123, atuun te mwaakoro). E aki tuangiia Aika Itiaki ake a tia ni karawawataki n te bwainikirinaki ao n ikoaki n te rabwata bwa a na kawakin marakia i bon irouia ao ni baka n aki ataa te bwai ae riki. Iangoia bwa e kanga te reirei are e kanakoaki n mwakoro 123 ni kona n ibuobuoki ma te kaangaanga n te bwainikirinaki.

ibukina. Te waaki e raonaki ma ataakin te bwai ae riki ao ni butimwaea te namakin n tia ni maraki, ni maaku, ao n nanokawaki n namakinna, n ataia, ao ni kariaiakaki. Angiin te tai e ibuobuoki ni mwakuria ma te aomata ae rang mwaatai inanon te waaki ni kamaiu aei. (Reitaki ma am tia kairiiri n te nakoanibonga n reiakinna ngkana te Mwakuri n Ibuobuoki ibukiia Utu Aomata aika Itiaki e tauraoi n am aono.)

Ngkana ke tao tiaki te aomata ae kara-oaki aei nakoina e a tia n reke buokana iroun ae mwaatai, e tamaroa ngkana ko tataro, kamatebwaia maiun te Tia Kamaiu ao Ana Mwakuri ni Kamaiu, ao kaka-wara te tia kairiiri n te nakoanibonga ni katoa bong. E kona ni buokia ni katoka te rawawata ao ni karekei ana kairi te Tamnei ni buoka te aomata anne n oota ni kakawakina ao ana reitaki ma te Tama are i Karawa ao te Tia Kamaiu. Ngkai Titita Carole M. Stephens, te Moan Kauntira ni Kabuta n te Bootaki n Aine, e reirei n taai aika nako: “Te Kamaiuaki bon te waaki ae maan. E kainnаноiko bwa ko na tataromwaaka n ukoukora te kairaki ao te ibuobuoki ae riai, n raonaki ma te reirei ma kaain te nakoanibonga aika a riai ake a tia ni katabuaki. Ngkai ko reiakinna n reitaki n te nano n iraorao, katea tiam ae

riai ao tao ko na ukoukora reirei irouia aika mwaatai. Kateimatoaan te marurung n te tamnei ni kabwanina aron te waaki e bon kakawaki!”³

Ibukin Anaa, maiuna e karika aki mweengaraoina are e a ukoukora iai buokana. E ataia man ana kakooua bwa e kona n namakina te rau ao te kukurei inanon maiuna ma e aki namakinna n aana ae teimatoa. Rinanon te tataro ao te marooro ma te bitioibi, e kairaki nakon te rereinaki, ike e a kona ni karekei bwaai ni mwakuri ake e kainnanoi n uota te koaua man te roo ao n tibwaua te rawawata are e namakinna n tii ngaia. Ni karaoana, e a kona ni katoka te maraki ao ni kunea te rau are e beritanaki iroun te Tia Kamaiu (taraa Ioane 14:27). N raonaki ma te rau aei ao te mweengaraoi e kaoti te iango ao te konabwai ni kabwarabure.

Kainnаноan te Kabwarabure

Te iango ni kabwarabure angiin te tai e kaangaanga ibukiia ake a bwainikirinaki n ongo ao angiin te tai e aki mataata. Ngkana a iangoa te kabwarabure ni kariaia te aomata are e karaoa te mwakuri n ribuaka n namakinna bwa a aki rootaki ni mwiin aia mwakuri. Ngkai ti tuangaki bwa ti na kabwarabure (taraa D&C 64:10), ni makuri

aika e korakora iai te kaikoaki, e riai ni moanaki te kamaiu imwaain kabwaraakin ana bure te tia ribuaka iroun are e karaoaki nakoina.

Naake a korakai ni maraki are e riki man te bwainikirinaki a kona ni karekea te mweengaraoi inanon te reirei aei man ana Boki Moomon: “Ngai, ae Iakobwa, N na taetae nakoi-mi aika itiaki nanomi. Onimakina te Atua ma te nano ae matoatoa, ao tataro nakoina ma te onimaki ae korakora, ao e na kabebeteko inanon am tai n rawawata, ao e na tei ibukim, ao e na katuaeia akana kataia n tiringko” (Iakobwa 3:1). Kainnanoan te motiraoui ao te kariaia ni kabouan maeum e katukaki nako nanon bain te Uea bwa E aonga ni kona n onea mwiin marakira ma te rau.

N te kabane Anaa e kunea bwa e kona ni bita kainnanoan te motiraoui nakon te Tia Kamaiu ao boon mwii-na e kunea te rau inanon maiuna n aron ae bon tuai man rinanona mai imwaaina. Mai imwaaina, e maaku n iriiri bobootakin ana utu ike e na bae ni kaoti te tia bwainikirinna. Ngkai, ni kaeti ma ana anganano ni kaitarai ikoaki n te namakin ae kaangaanga are iaon kawaina ni kamaiuaki mai iai, e aki maaku ngkana e roko teuanne ao ni kona n nanoangaea n rorona ae e a bon kara.

Kainaomataaki n akea te Rawawata

Unimwaane Richard G. Scott (1928–2015) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e taku bwa “bwainin te kamaiuaki e kaoti rinanon am onimaki iroun Iesu Kriso ao Mwaakana ao ana konabwai, rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu, ni

kamaoi mwiin baika bubuaka ao ake aki kainnanoaki. . . .

“E Tangiriko. E anga maiuna bwa ko aonga ni kainaomataaki n akea te rawawata. E na buokiko ni kara-oia. I ataia bwa iai mwaakana ni kamaiuko.”⁴

Teuare buakaka e tangiria ni kabaeiia aomata man te maraki ao te karawawataki ibukina bwa e aki kukurei (taraa 2 Nibwaai 2:27). Ma ana ibuobuoki te Tia Kamaiu, Iesu Kristo, e kona te maraki n oneaki mwiina ma te rau, ngkai tii te Tia Kamaiu ae e kona n anga, ao ti kona ni maeka ma te kimwareirei. “E bwaka Atam bwa aonga n riki aomata, ao a riki aomata bwa aonga ni karekea te kimwareirei.” (2 Nibwaai 2:25). Ni maeka ma te kimwareirei e butimwaa-i taai ni kakatai ni kona riki ni kaitarai ao n anganiira te kona n reiakinaki ao n rikirake ao n riki n ai aron Tamara are i Karawa.

I nanorinano man te kakabwaia are I a ti a ni karekea inanon maiu n tekateka ma naake a tia ni kaiko-akaki man te bwainikirinaki ao n noora te kakai ni kamaiu are e roko tii rinanon te Tia Kamaiu. Ngkana ko rootaki, taiaoka n rairaki ma te tataromwaaka ibukin buokam. Ko aki tii uouota te rawawata n tii ngkoe. I ataia E kamaiu, bwa I kakooua n taai aika mwaiti. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI.

1. Gordon B. Hinckley, “Save the Children,” *Ensign*, Nobembwa 1994, 54; e kairaki ma katuruturuana.
2. David A. Bednar, “Ti Kakooua bwa Ti Riai n Itiaki,” *Riaona*, Meei 2013, 42.
3. Carole M. Stephens, “The Master Healer,” *Riaona*, Nobembwa 2016, 11.
4. Richard G. Scott, “Ni Kainaomataaki man Korakoran te Rawawata,” *Riaona*, Nobembwa 2002, 88.

REIREI IBUKIIA TAAN KAIRIIRI, UTU, AO RAO

Ngkana te tia ribuakaaki e onimakiniko n ae bon tau n tibwauai nakoimi karawawatakia ma bwainikirinaki, te maroro ma ngaiia e waakinaki ma te tangira ao nanoangakiia. N ae raroa n angiin te tai taan bwainikirinaki a tibwauaia nakoiu bwa ngke a kawara aia bitioibi ibukin buokaia, te moan taratara bon kainnanoan kabwaraakin ana bure te tia karaoa te bure. Aei e kona ni katuka te tia bwainikirinaki n namakinna bwa bwaai aika riki bon te tia karaoa te bure. Ngkana e riki aei, e kuri kaangaanga irouia aomata bwa a na kawara aia bitioibi ibukin buokaia ao a kabuaa te kamaiu n tamnei are e kona n reke ma te tangira ao te boutoka n te aro.

Te kabwarabure bon te mwa-koro ae kakawaki n te waaki ni kamaiu ao bon te tua—ma taiaoka onimakinna bwa butimwae-an temanna ni moan ataa karawawatakia, n namakina aia namakin, ao ni maroroakinaia taekaia ma te aomata ae onimakinaki n te taina e na kairia nakon te kamaiuaki ni kona ni kabwara ana bure te tia karaoa te ribuaka.

Ara tia kairiiri n te Ekaretia a kona ni kaineti nakon **ministering.lds.org** ni kakaea “Abuse: Help for the Victim” ibukin rongorongona riki.

Ana Album

te Utu ae Mane:

Te Mwaaka n Rongorongon te Utu

*Aron kateia au bakatibu n taai
akekei e reitinako ni karokoa e roko
irou, ao e teimatoa ni kaunga maiu
nako ae tamaroa riki.*

Iroun Amneris Puscasu

Te ingabong teuana n tain te tiamwa imwain te Buaka n te Aonaaba II, tibutoru e aki toki n utimwaaka n aron ae tataneiai iai ni karaoia—imwain otin taai. E nako tinanikun ana auti iaon te tabuki n taraa te kamwano-no ae kiriin ao ana kaawa i Romania, ao n tekateka iaon te uteute ae e rabunaki n te timentim n ran n te karangaina, ni kabanea ana kantaninga iaon ana iango—te iango are e a kaman n tiku n ana iango. Te aomata ae reireiaki raoi ma te nano n tangira ao ni kan atatai, e tangiraki ao e karineaki irouia aomata ni kabane n te kaawa.

Imwiin otin taai, e oki nakon mweengana ao e kaotia nakon kainabana ae e a tia n rangin n ingainga nanona ni kan nooria bwa aekakira aron ana taunimate, ao e tangira karaoan te rei iaon aron te kunnikai n te taunimate. E kotea bongin namwakaina, kaboa te bwaoki ni mate, kaoa te minita ao temanna n tain te taunimate, ao ni karekei bwaai ni kabane aika kainnanaoaki n te katei n Erene. Imwiina ao e roko bongin te rei ni katein kunnikai n taunimate. A baireaki taibora i nukan te kaawa ibukin te amwarake n ururing, a bane utu ni kunnikainia n te roro, te minita e roko, tibutoru e wene inanon te bwaoki ni mate, i bairei uninga bwa e aonga ni mwengaraoi, ao e moanaki karaoan te taunimate. Ngke e bane te taroma-uri, a bane ni kaoaki kaain te kaawa nakon te bootaki n amwarake, ao tibutoru e kakoroi nanon miina ni mwa-mwaie n ana taunimate. E maiu inanon 20 riki te ririki, ao n aki toki n tutuoa ni kakooua bwa e teimatoa n tau irouna bwaokina ni mate.

Ti Aki Ti Aara ao Bongin Namwakaina

I tuai kaitibo ma tibutoru, ma a tia ana karaki n riki bwa mamaten nanou are e uotaki rikaaki nako iou iroun tibu. Ni katoa bong e na tuangiia tariu ma mwaneu ao ngai karakinaia ara bakatibu: te tabo ae a nako mai iai, tera ae a tangiria, kaubwaia, miia, ao aia kaantaninga.

Imwiin te amwarake ni katoa Tabati, tibu a na kaotinakoa n nen tamneia kaain te utu, ao n rairakin iteranibaana n tatabeua nako, ti ongora nakon karaki aika a kabwarabwaraaki raoi ao ti karikirakea namakinan te tangira ibukiiia ara bakatibu onoua te roro n nako. Ti aki ti tamnei aika a maan ma aara ao bongin namwakaina aika koreaki ibukiiia. Aomata ni kabane aika i noriia (inanon te tamnei) bon te tama ke te tina, te nati te mwaane ke te nati te aine, tarina ke mwanena, ao aia kaangaanga ae a kaman riki n taai akekei, n raonaki ma katei tabeua n te utu, a uotaki rikaaki nakoiu,

Te Korakora n Taai ni Kataaki

N te tai are e koro iai au ririki ae 19, au karo ao angiiia au utu aika a kaan a mate, ao a mwaiti au bwai ake i a tia ni karekei aika a bua ke a kimoaaki. Ao iai te bwai teuana n te tai anne, te kabuanibwai, ke te mate ae aki kona ni urua ana namakin n tangiriiia ana bakatibu ao ururinga-kin rongorongoa ana utu. Ibukin aia mwakuri korakora, te bwai ae kakamaku are e kabaea nanoia au utu e a tia n anganai te korakora n tokanikai iaon kaangaanga aika matoatoa.

Ngke a mate au karo ao tibu, I namakina te nanokawaki ae korakora n aki ataia bwa e na tau korakorau ni waaki nako. I kakabwaiaki n namakina aia boutoka ma e ngae

ngke a tia ni mate, ao anne e buokai ni karekea au kako-
aue matoatoa n te baire ni kamaiu, n te maiu iaon te
mate, ao i mwiina, otenanti n te tembora aika a rangi n riai
ibukin kamaiuara. I tuai mani kaitibo ma tibutoru ke angiiia
ai tinau ao ai tamau, ma n tainako ngkana I ana n nen te
tamnei ae a maan ma tamneia, I kona n noora aekakin
ubu irouia. Ngai bon ngai ibukiiia naake a roko imwau.
Aia taneiai ao wanawanaia e a tia ni buokai ni kanakoroa
kateiu ao n tia ni kairai inanon maiu.

Teuana te kabanea ni kakawaki ni bwaintangira ae
anganai au utu ngke i uarekeke bon aia atatai n rongoro-
ngoa au utu ao te koaua are ngai te tia reiti kanoan taai
aika nako ao aika ana roko. I ataia naba bwa I roko nakon
te aonaaba ni maiuakina oin au karaki—ni ukoukora ao n
rinanona ao n nabeakinna. Bon te taneiai n rongorongoa
au utu are e kamatoai rinanon kataakiu n te maiu aei.

I iangoi n tainako au utu n iteran te rabuna are teuana
ao aia anganano ae a karaoia ibukiu bwa I aonga ni kare-
kea te maiu ae tamaroa riki. I iangoi otenanti n te tembora
are e na kona n reitira riki bwa utu n te bong teuana. Ao
I iangoa Ana mwakuri ni kamaiu te Tia Kamaiu, are e
kanakoroai bwaai aikai. E anga maiuna bwa ti aonga ni
kamaiuaki. Ibukin aei ao ti Tangiria ao n taromauiia, ma
te kakaitau n te bong aei ao n aki toki. ■

Te tia korokaraki e maeka i New York, USA.

Iroun Unimwaane
Larry R. Lawrence
Man te ltingaun

Te Buaka E Waaki Nako

Te buaka are e waaki mai karawa e reitinako ni karokoa te bong aei. Ni koauana, e waaki kabuebuen riki te buaka ngkai Aomata aika Itiaki a katauraoi ibukin okin te Tia Kamaiu.

Aomata nako ake a ongongora rongorongon te aonaaba a na kakaoua bwa ti maeka n tain te “buaka ao rongorongon te buaka” (D&C 45:26). Te kakukurei, bwa ni kabane ake iaon te aonaaba bon taan buaka. Ti a tia ni buakana aia mataniwii aika bubuaka n te buaka ae reitinako are e waaki n te maiu imwain e maiu aei imwain bungiakira.

Ibukina bwa ti tuai ni karekei rabwatara, ti buaka n te Buaka i Karawa n akea te kabaang, katii, ke taian boom. Ma te buaka e bon rang korakora n aron te buaka n te aonaaba n taai aikai, ma birion aika a ikoaki.

Te buaka imwain te maiu aei e karaoaki n te taeka, iango, kabobakau, ao anainano (taraa Kaotioti 12:7–9, 11). Ana babaire Taatan bwa e na kakamakua aomata. E ataia bwa te maaku bon te kawai ae tamaroa ni kamaunaan te onimaki. E kona ni kabonganai kauntaeka n aron aikai: “Te maiu n rabwata ae inaomata e rangi ni matoatoa.” “E kaangaanga bwa ti na oki ao ti na itiaki.” “E rang korakora te kaangaanga.” “Ko na kanga n ataia bwa ko kona n onimakina Iesu Kristo?” E bon rang bakantang iroun te Tia Kamaiu.

Te kakaitau, n ana babaire te Atua bwa e tokanikai iaon ana kewe Tatan. Ana babaire te Atua e kairaki ma te inaomata n rabwata ibukiia aomata nako ao te anganano ae korakora. Iehova, ae ataaki iroua bwa Iesu Kristo, e anganano bwa e na riki bwa te karea—ni korakai ibukin ara bure ni kabane. E anganano bwa e na anga maiuna ibukiia tarina ao mwanena bwa aonga naake a rairinanoia ni kona ni kaitiakaki ao n tokina n riki bwa ai aron Tamara are i Karawa. (Taraa Moses 4:1–4; Abraham 3:27.)

N te Buaka i Karawa, ti tangiria ao ti boutoka Tamara are i Karawa. Ti tangiria ni kan riki n ai Arona.

Raioirina tabeua are e buoka Iehova ni katikii nanoia natina bon man aia kakoaua taan boutokaia, are e kairaki iroun Mikaera, te aakennanera (taraa Kaotioti 12:7, 11; D&C 107:54). Imwain te maiu aei, Atam e aranaki bwa Mikaera, ao Tatan e aranaki bwa Rutibero, are nanona te “tia uota te ota.”¹ Anne e kona n tara ni kamimi bwa uean te rotongitong (taraa Moses 7:26), ma koroboki aika a tabu a reirei bwa Tatan bon “ana anera te Atua are e kariaiakaki imatan te Atua” imwain ae e bwaka (taraa D&C 76:25–28).

E na kanga te tamnei ae rang atatai ao n tia n rinanon te taneiai ae mwai-ti ni kona ni bwaka? Bon ibukin ana kamoamoa. Rutibero e kaaitara nakon Tamara are i Karawa ibukina bwa e tangira abanuean te Atua ibon ibukina.

Ni kakaawakina ana maroro “Taratararaoi n te Kainikatonga,” Beretitenti Ezra Taft Benson (1899–1994) e reirei bwa Rutibero “e tangiria ni karineaki iaioia ni kabane ake tabeman” ao anne “kainikatongana are e tangiria bwa e na kanakoa ana kaintokanuea te Atua.”² Ko a tia naba n ongo bwa Tatan e tangiria n uruana inaomataia aomata n rinerine, ma anne tiaki tii ibukina ngkai e bwaka man nakoana. E tewenakoaki mai karawa ibukin ana kaaitara nakon te Tama ao te Nati (taraa D&C 76:25; Moses 4:3).

Bukin tera ngai ao ngkoe ti buaka ni kaaitara teure e buakaka? Ti buaka man ara karinerine. Ti tangiria ao ti boutoka Tamara are i Karawa. Ti tangiria ni kan riki n ai Arona. Rutibero iai ana kouru ae kaokoro. E tangiria n one-amwiin te Tama (taraa Itaia 14:12–14; 2 Nibwaai 24:12–14). Iangoa aron Tatan ni kammarakiia ao ni kakeaia ana Karo i Karawa. Ni koroboki aika a tabu, ti warekia bwa “e tang karawa iaona” (D&C 76:26).

Imwiin te kabo rabakau ae kabuebue, Mikaere ma ana taanga ni buaka e korakora aia mwaiiti. Uoua te katenimwakoro kain karawa a rinea n ira te Tama (taraa D&C 29:36). Tatan ao taan ririmwiina a tewenakoaki mai karawa, ma

aki waekoa ni kanakoaki nakon te rotongitong. Te moan, a kanakoaki nakon te aonaaba aei (taraa Kaotioti 12:7–9), te tabo are e na bungiaiki iai Iesu Kristo ao te tabo are e na karaoa iai ana anganano n te mwakuri ni kamaiu.

Bukin tera Tatan ma ana aomata a kariaiakaki bwa a roko n te aonaaba? A roko bwa a na riki bwa taan kakaitara nakoia naake a na kataaki ikai (tara 2 Nibwaai 2:11). A na bon konaa n tokin te tai n tewenakoaki nakon te rotongitong? Eng. Imwiin te Mereniam, Tatan ao ana boutoka a na bon teweaki nako n aki toki.

Tatan e ataia bwa e a warebong ana bong. Ni Kauaokin Iesu, Tatan ao ana anera a na kabaeaki inanon 1,000 te ririki (taraa Kaotioti 20:1–3; 1 Nibwaai 22:26; D&C 101:28).

Ngkai e a uakaan te tai anne, ana taanga ni buaka Tatan a buaka ni kakorakoraia ni karekeia tamnei aika a mwaii ake a kona n reke iroiia.

Ioane te tia Kaotioti e kaotaki nakoina te Buaka i Karawa ni mwakoron miina ae kakaawaki. E kaotaki nakoina aron Tatan n tewenakoaki nakon te aonaaba bwa e na kariiria aomata. Aio aron Ioane ngke e noria: “E na reke kain te aba ma marawa; ba e ruo te riaboro nako imi, ao e bati n unun, ngkai e ataia ba e kani bane ana bong” (Kaotioti 12:12).

Ngaia are e kanga ni kabonganai ana bong Tatan, n ataia bwa akea ana tai ni konaaki? Te Abotoro are Betero e koreia bwa “te riaboro, kanga ai aron te raian ae bekorara, e nakonako, n ukoukora konana are e na ongnga” (1 Betero 5:8).

Tera ae e kaunga nanon Tatan? E na bon aki kona ni karekea rabwatana, e na bon aki kona ni karekea buuna ke ana utu, e na bon aki kona ni karekea te kukurei ae bwani, ngaia are e tangiriia ni kabane mwaane ao aine bwa a na “karawawataaki n ai arona” (2 Nibwaai 2:27).

Teuare e buakaka e taketenia mwaane ni kabane, ma naake a na kona n reke iroiia te kukurei ae akea tokina. E mataata bwa e bakantang iroiia ni kabane ake a toka iaon te kawai nakon te karietataaki. Koroboki aika a tabu a reirei bwa Tatan e karika te buaka ma ana aomata te Atua aika itiaiki, ao ni kariiria bwa a na aki ata kawaia (tara D&C 76:29).

Te buaka are e waaki mai karawa e reitinako ni karo-ko te bong aei. Ni koauana, e waaki kabuebuen te buaka riki ngkai Aomata aika Itiaki a katauraoi ibukin okin te Tia Kamaiu.

Beretitenti Brigham Young (1801–77) e taetae ni burabeti “bwa te Ekaretia e na butanako, tautae, ao e na rikirake n rakanako, n taabo nako ni kabutanako te euangkerio nakoia aaba nako iaon te aonaaba, ao ai aron naba mwaakan Tatan e na rikirake.”³

I taku bwa ngaira ni kabane ti na kariaia bwa te taetae ni burabeti aei e a koro bukina ngkai ti noora teuare e buaka ni karaba n atai rongorongoa bootaki nako n te aonaaba. Beretitenti Young e reirei bwa ti riari ni kamatebwaia aia kawai ara kairiribai bwa ti aonga n tokanikai iaioia. N na tibwai aua ana kawai Tatan aika kakoaua ao tabeua iango bwa ko na kanga n totokoia.

Ana Kainibaire Tatan

1. Te Kariiri. Teuare e buakaka e aki mamaa n arom aika buakaka ngkana e roko ana tai ni karini iango aika

ribuaka inanon ara iango. Ana Boki Moomon e reirei bwa Tatan e wirikirikini bwaai aika aki itiaiki ao iango aika riibu-aka ao n unikii iango n nanokokoraki. E kairoira bwa ti na karaoi anua n tinanikubeka ao ni mwangainrang. E aki tangiriira n ataia bwa a nako maia iango aikai, ngaia are e wirikiriki, “Ti aki ngai te riaboro, bwa bon akea te riaboro” (2 Nibwaai 28:22).

Tina kanga n totokoia te kariiri aei? Teuana te bwai ae moan te nakoraoi bon tii kanakoan Tatan. Anne te bwai ae e na karaioia Iesu.

N rongorongon te Tia Kamaiu n te Nu-Tetemanti iaon maungan te kariiriaki e karekei rongorongoa aika boongana. Ni katoai ana kariiri te riaboro ake e anganna, Iesu e kabonganai uoua mwaneka n ana kawai ni katanna: te moan, E tuanga Tatan bwa e na nako; imwiina E taekini koroboki aika a tabu.

N na anga te katooto: “Nako akuu, Tatan,” e tua Iesu, “bwa e koreaki ae e kangai. Kona taromauiia Iehova ae Atuam, ao kona toro irouna n tii ngaia” (Mataio 4:10). Te kibu are imwiina e koreia, “Imwiina te riaboro e kitanna iai, ao nooria, a roko anera n akoia” (Mataio 4:11). Ana kawai te Tia Kamaiu e rang nakoraoi!

N rongorongon Beretitenti Heber J. Grant (1856–1945) anganiira te iango n aron Beretitenti Grant, ngke e kairake, n totokoia te riaboro. Ngke Beretitenti Grant e a ataia bwa Tatan e wirikiriki nakoina, ni kataia n unika te nanokokoraki inanona, e tii kabaibati n taetae, “Na Riaboro, kaina wiim.”⁴

Iai inaomatam n tuanga Tatan bwa e na nako ngkana ko kaaitara ma te kariiriaki. E reirei koroboki aika a tabu, “Rarawa iroun te riaboro, ao ane e na birinako mai roumi iai” (Iakobo 4:7).

Iterana are teuana n ana katantan te Tia Kamaiu bon taekinan te kibu man koroboki aika a tabu. Iai te mwaaka ae korakora ni kamatenanoan koroboki aika a tabu, n aron are e karaioia Iesu. Kibu man koroboki aika a tabu a kona n riki bwa bwaai ni buaka aika kakaokoro n riki bwa am bwai ni buaka n tamnei.

Ngkana ko kariiriaki, ko kona n taekina te tua n aron ae “Uringa te bong ae te Tabati n tabuia,” “Tangiriia am kairiribai,” ke “Ko na tai toki n iangoi n tainako bwaai aika tamaroa” (Otinaki 20:8; Ruka 6:27; D&C 121:45). Mwaakan koroboki aika a tabu aki tii kakamaaka Tatan, ma a uota naba te Tamnei nako nanom, kakoaua nakoim, ao ni kamatoako ni kaitara te kariiri.

2. Kewe ao uarao. Koroboki aika tabu a kaotia bwa Tatan bon taman taian kewe” (2 Nibwaai 9:9). Tai kakoaua ngkana e wirikirikini rongorongo n aron “Ko aki kona ni karaoa te bwai teuana ae eti,” “E a bon rang mwaiti am bure a aki kona ni kabwaraaki,” “Ko aki kona ni bitaki,” “Akea ae tabeakiniko,” ao “Bon akea am tarena.”

Teuana naba te kewe ae e aki toki ni kakabongana bon aikai: “Ko riai ni katai bwaai ni kabane teuana te tai—ti rinanona. Ti teuana te tai ko aki kona n rootaki.” Karaba aika uarereke ake e aki tangiria bwa ko na ataia bwa te bure bon anua aika kareke.

Teuana naba te kewe ae nakoraoi are e na kataia Tatan iaom bon aio: “Nikabane te koraki a bane ni karaoia. E Nakoraoi.” E bon aki Nakoraoi! Ngaia are tuanga te riaboro bwa ko aki tangiria n nakon te abanuea ae teretio—e ngae ngkana ni kabane aomata a nako ikekei.

E ngae ngke Tatan e na keweniko, ko kona ni kantaninga te Tamnei bwa e na tuangko te koaua. Anne bukina ngkai ana bwaintangira te Tamnei ae Raoiroi e rang kakaawaki.

Te riaboro e a tia n aranaki bwa “te tia mwamwanaea te aba ae koro arona.”⁵ E kataia ni katotonga ana reirei te uea are e taekini.

Uringnga, katotongan bwaai bon tiaki titebo ma kaitara. Kaitaraan te mainaina bon te roroo, ma bwaai aika katotongan te mainaina ni kamwane ni kona n riki bwa ae kaanga e roo ni mainaina ke e kureei. Bwaai aika katotongaki a kaota bannan te bwai ae koaua bwa e aonga ni keweniia aomata aika akea aia atatai. A minota te bwai ae tamaroa, ao n aron te mwane ni kewe, bon akea manenaia. N na kabwarabwara.

Teuana ana bwai ni kewe Tatan ibukin te onimaki bon te koaua ae e tei ibukin te bwai ae riki. Ana bwai ni kewe

Ko kona n onimakin te Tamnei bwa e na tuangko te koaua. Anne bukina ngkai ana bwaintangira te Tamnei ae Raioiroi e rang kakaawaki.

ibukin te tangira bon te kaibwabwaru. E katotonga te nakoanibonga bwa aia mwakuri ibonga, ao e katotonga ana kakai te Atua n te aro n tabunea.

Te mare imarenan te mwane ao te aine e katabuaki iroun te Atua, ma te mare imarenaia mwaane ibon irouia ao aine ibon irouia bon tii bwaai aika katooto. E aki uota te maiuraoi ke te kariatataki. E ngae ngke ana katooto e kamwaneia aomata aika a mwaiti, bon tiaki bwaai aika koaua. A bon aki kona n uota te kukurei ae akea tokina.

Te Atua e kauringiira taekan te katooto n ana reirei Doctrine ao Covenants. E taku, “Te bwai are e aki itiaki bon tiaki mairoun te Atua, ao ana bwai te rootongitong” (D&C 50:23).

3. Kakauntaeka. Tatan bon taman te kakauntaeka. E reirei te Tia Kamaiu, “E kakiriweei nanoia aomata bwa a na itabarara ma te un, i marenaia” (3 Nibwaai 11:29).

Te riaboro e a manga reiakinna man bubua n ririki bwa ike e mena iai te kakauntaeka, Tamnein te Uea e na nako. Man te tai are e ana iai nanon Kain bwa e na tiringa Abera, Tatan e a tia ni karikiia taari aikai bwa a na itabarara. E kari-kii naba kaangaanga n taian mare, imarenaia kain te uoote, ao imarenaia toaia mitinare. E kukurei n noorakiia aomata aika kakauntaeka. E kataia ni karika te uneaki irouia utu imwain waakin te taromauri n te Taabati, imwain waakin te kainutu n te tairiki ni katoa Moanibong, ao n te tai are a baireia taanga bwa a na ira te tietion te tembora. Ana tai e aki kona n ataaki.

Ngkana iai te kakauntaeka ni mweengam ke n am tabo ni mwakuri, waekoa katoka te bwai are ko karaoia ao kare-kea te rau. E aki kakaawaki bwa antai ae moan waakinna.

Te kaiangatoa e ririki man te kabuakaka. Iotebwa Timiti e reirei bwa “teuare e buakaka e katangiraioia nakoira bwa ti na rang n etieti, ngkana ti tarai aia kairua tabeman.”⁶ Ngkana ko iangoia, etietim bon tii katotongan te etieti ae koaua.

Tatan e tatangiria ni kabutanakoa te kakauntaeka n te Ekaretia. E rang mwaatai ni katebenakoi kairuaia taan kairiiri n te Ekaretia. Iotebwa Timiti e kauringiia aomata aika Itiaki bwa te moan mwaneka nakon te kekerikaaki bon kabuan te onimakinaki irouia taan kairiiri n te Ekaretia.⁷

E kuri n angiiina rongorongon ni kabuakaka ni kaaitaraia kain te Moomon e boboto iaon keewe n taekan anuan Iotebwa Timiti. Te kairiribai e mwakuri korakora ni kabuakakaa Iotebwa ibukin rongorongon Kaokanbwaai are e toka iaon rongorongon te Burabeti n te bwai are e riki n te Buakonikai ae Tabu. Teuare e buakaka e mwakuri korakora n te bong aei nakon are mai imwaina ni karikiia kain te aro bwa a na titiraki n aia koaua iaon Kaokanbwaai.

Ni moan bongin taai aikai, a mwaiti mairouia taari mwaane ae iai te nakoanibonga irouia, a nanokawaki bwa aki kakaonimaki nakon te Burabeti. Temanna mai ibua-koia bon Lyman E. Johnson, are e kakerikaakaki ibukin ana mwakuri aika aki eti. E taekinna imwiina imwiin kitanakin te Ekaretia: “N na kona ni kabua anganibaiu te angatai bwa e na koreaki, ngkana I manga kakoaua riki teuana te tai. Imwiina I a kaonaki n te kukurei ao te kimwareirei. Miiu e kakukurei. Ngke I a uti n te moan- ngabong tamneiu e kukurei. I kukurei n te ngaina ao n te bong, ni kaonaki n te rau ao te kukurei ao te kakaitau. Ma ngkai ai bon te rotongitong, te maraki, te nanokawaki, ao

te mweengabuaka e a rang korakora. Man te tai anne ao I tuai man noora te tai ae kakukurei.”⁸

Iangoi taeka akanne. A tei bwa kau-ring nakoia ni kabane kain te Ekaretia.

I a bon ti bwa rairaki nakon te Ekaretia. I bwabetitoaki ngke 23-au ririki ngke te kairake n ikawai ngai ae tuai iein ngke I reirei n te reirei ibukin bwainaoraki i Arizona, USA. I atai man te tai anne aron Tatan ni mwakuri iaioia taan ukoukora te koaua ni kamangao-ngaioia ao ni kabwarai nanoia ngkai a ukoukora te koaua.

N au tai ni kairake, I a tia n noora aia banna ni katooto raraou aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. I kukurei n aroia n aron kairan maiuia. I karaoa te babaire n reiakina riki taekan te Ekaretia, ma I aki tangiria n tuanga temanna ae I a kamatebwaia aroia kain te Moomon. N totokoan rawawata mai irouia raraou, I baireia bwa N na karaoa te kakae ae raba.

Aio bon te ririki ae mwaiti imwain te intanete, ngaia are I nakon te tabo n tangoboki are ana bwai te botanaomata. I kunea katotoon ana Boki Moomon ao e atunaki te boki n *A Marvelous Work and a Wonder*; iroun Unimwane LeGrand Richards (1886–1983) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman. I a waaki ni wareki booki aikai ma te nano ae korakora, ao I kunea bwa a kakaongora.

Ngkai tamneiu e tangiria ni kan reiakina riki ae mwai-ti, Tatan e a wirikiriki inanon taningau. E tuangai bwa ni kabwaninan te kantaninga, I riai ni wareka te bwai are e koreaki irouia naba taan kabuakaka te Ekaretia. I oki rikaaki nakon te tabo n tangoboki ao n tarataranako. N te koaua, I kunea te boki are e kabuakakaan te Burabeti Iotebwa.

Warekan te boki ae kaitaraan te Moomon e kaminoa au iango. E bua mairou te tamnei ao te namakin are e a tia ni kaira au kakae. I a moanna n un ao I a kuri ni katuka au kakae ibukin te koaua. I a tataro ibukin te kaeka ngkai I wareka te koroboki ni kaitaraan te Moomon.

Ni mimiiu, I kaeka te tareboon mairoun raraou n te reirei ae rietata are e reirei n te Brigham Young University. E kaoai bwa N na kawaria i Utah, ao e berita bwa N na bae n tangiria n neweabaa tamaroan te tabo. Bon akea ana atatai ae I karaba ni kamatebwaia ana Ekaretia.

I butimwaea ana kakao. Raraou e iangoia bwa ti na nakon te Kaawa ae Salt Lake nakon te Tembora Tikuea. E rang mimi n ingaingan au kaeka. Akea ana iango ni kan ataakin reiakinan te koaua n taekan Iotebwa Timiti ao Kaokanbwaai.

Mitinare aine n te Tembora Tikuea a rang ibuobuoki. N akean aia atatai, a kaekai mwaitin au titiraki. Aia koaua a kaira au iango nakon “nanououa n [au] nanokokoraki,”⁹

Te riaboro e taketenia aomata nako, ma riki bon naake a na karekea te kukurei are akea tokina.

ao au onimaki e a tabe n rikirake. Mwaakan te kaotikoaua e aki kona ni katautauaki.

Raraou e kaota naba ana koaua nakoio au e kaoai bwa N na tataro ao ni butiia te Atua ngkana e bon koaua te Ekaretia. N te kawai ae abwabwaki n oki rikaaki nako Arizona, I a moana au tataro ma te onimaki—n te moan tai “ma te nano ae koaua, ma nanou ni koaua” (Moroni 10:4). N taabo tabeua n te mwananga anne, e tara n ae rabwatan au kaa ni kabane e kaotaaki n te ota. I reiakinna ibon irou bwa te ota e kona ni kanakoa te roo.

Imwiina I a baireia bwa N na bwabetitoaki, teuare e buakaka e a taenikai n te kabane n tai. E mwakuri iaioia au utu, ake a karaoi bwaai ni kabane ni korakoraia ni kabwara nanou, ao a rawa n ira au bwabetito.

I bon bwabetitoaki, ao n tokin te tai a bebete nanoia. A moanna ni buokai ni kakaia rongorongoa ara utu. Tabeua te ririki imwiina, mwaneu ae uarereke e a bwabetitoaki. Raraou are e kaoai bwa N na kawaria i Utah n te tai aei e a riki bwa kainnabau.

4. Te Kabwaranano. Tatan e kabongana te bwai ni mwakuri ma aia onimaki aomata aika Itiaki aika kakaonimaki ngkai a bane ni kabwaka ake tabeman. Irou, ngkana I a moanna n namakina te bwarannano, e buokai n atai bwa antai are e kataia ni katikai rikaaki. Aio are e kauna nanou bwa N na kaungaai—n ti kanakoa teuare e buakaka.

Tabeua te ririki n nako, Beretitenti Benson e anga ana maroro are e atunaki “Ko na tai Bwarannano.” Inanon te maroro ae anainano anne, e kauring, “Tatan e kataia ni karikirakei anga n tokanikai iaioia aomata aika Itiaki n te rawawata, bwarannano, te riibuaka, ao te nanokawaki ae korakora.”¹⁰ Beretitenti Benson e kaungaia kain te Ekaretia bwa a na tararuaiia, ao e anga 12 koaua iango ibukin buakanakin te bwarannano.

Ana kaotinano e kaira buokakia tabeman; ni mwakuri korakora ao n totokoi taningaroti; kakaraoi anua aika raroai, ake a raonaki n te kamarurung ao kanakin amwarake n teia ao n aroia, n ukoukora aia kakabwaia nakoanibonga; ongora nakon katangitang aika anainano; wareki am kakabwaia; ao ni katei kouru. Ae kakaawaki riki nakon aikai ni kabane, n aron are e reirei iai koroboki aika a tabu, ti na tataro n taainako bwa ti aonga n tokanikai iaon Tatan (taraa D&C 10:5).¹¹

Tatan e ruru ngkana e noora

*Te aomata ae itiaki ae mamaara ni katorobubua.*¹²

E kakaawaki bwa ko na atai bwa iai tian mwaakan te buakaka. Taian Atua a katei tiia akanne, ao Tatan e aki kariaiakaki bwa e na raioi. Te katooto, koroboki aika a tabu a kakoaua nakoira bwa te mwaaka e aki anganaki Tatan bwa e na kariiriia ataei aika a uarereke (tara D&C 29:47).

Teuana kakaawakin tiatianakira bwa Tatan e aki atai ara iango ni karokoa ti tuangnga. Te Uea e kabwarabwara, “Akea riki ae e kamaiua te Atua are e ata ana iango ao te bwai are e tangiria nanona” (D&C 6:16).

Tao aio bukina ngkai te Uea e anganiira tuua n aron ae Ko na tai ngurengure (tara D&C 9:6) ao Ko na tai kabuakaka raom (tara D&C 42:27). Ngkana ko reiakinna ni kama-nena raoi newem (tara Iakobo 1:26), ko na bon aki anga te rongorongoa ae mwaiti nakon teuare e buakaka. Ngkana e ongo te ngurengure, tangitangi, ao te kabuakaka, e tarai raoi n tau mwaiia. Am taeka aika aki raroai e kaota mamaaram nakon am kairiribai.

Iai te kaongora ae raroiroi ae N na taekinna nakoimi. Ana taanga te Atua e bubura riki nakon ana taanga tRutibero. Ko kona n tarataranako ao n iangoi ibon iroum, “E a moanna n riki ni buakaka te aonaaba. Tatan e na tokanikai n te buaka.” Kona tai mwamwanaaki. Te koaua bwa, ti mwaiti riki nakoia aiara. Uringnga, uoua te katenimwakoro mairouia natin te Atua a rinea ana baire te Tama.

Tariu ao mwaneu, kakoaua raoi bwa ko na buaka n ana itera te Uea. Kakoaua bwa ko na uota ana kabaang te Tamnei.

Bon au tataro bwa n tokin maiumi, kam na kona n taetae ma te Abotoro Bauro, “I a tia ni buaka n te buaka ae raroiroi, I a tia ni biribiri, I a tia ni kawakina te onimaki” (2 Timoteo 4:7). ■

BWAAI AIKA A NA TARAANKI.

1. Kairi nakon Koroboki aika a tabu, “Lucifer,” scriptures.lds.org.
2. Ezra Taft Benson, “Beware of Pride,” *Ensign*, Meei 1989, 5.
3. *Discourses of Brigham Young*, sel. John A. Widtsoe (1954), 72.
4. Taraa Francis M. Gibbons, *Heber J. Grant: Mwaane ae Matoatoa, Ana Burabeti te Atua* (1979), 35–36.
5. Taraa, ibukin te katooto, Dieter F. Uchtdorf, “You Matter to Him,” *Riaona*, Nobembwa 2011, 20; Gordon B. Hinckley, “N Ara Tai ni Maiu,” *Riaona*, Tianuare 2002, 86.
6. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 454.
7. Taraa *Teachings: Joseph Smith*, 318.
8. Lyman E. Johnson, in Brigham Young, *Deseret News*, Aug. 15, 1877, 484.
9. Dieter F. Uchtdorf, “Come, Join with Us,” *Riaona*, Nobembwa 2013, 23.
10. Ezra Taft Benson, “Do Not Despair,” *Ensign*, Nobembwa 1974, 65.
11. Taraa Ezra Taft Benson, “Kona Tai Bwarannano,” 65–67.
12. William Cowper, in Robert Andrews, comp., *The Concise Columbia Dictionary of Quotations* (1987), 78.

TAEKAN TE ONIMAKI

Skaidrīte bon temanna mai ibuakoia aomata ae I a tia ni kaitibo ma ngaia. Maiuna e bwain kororaoina. Ma ngke te ataei ngaia e maeka ma tinana ae kiinimanging, are e aki tau tararuakina irouna ao tarina. Skaidrīte e taua bwain tarina ngke e mate man te bora ni baki. Ni moan koron 8 ana ririki, e maeka n rinanin mweenga aika kawakinaki iai ataei. E toubekaaki, tiriboaki, ao n aki kariaiakaki bwa e na tataro. E kairaki kanga ai aron te kaunga. Riaon ririki, e iangoia bwa e na bakabureia.

Ririki ake imwiina, e ukoukora te kantaninga, Skaidrīte e a roko n aia autinibootaki Aomata aika Itiaki.

LESLIE NILSSON, TE TIA RAWETAMNEI

Skaidrīte Bokuma

Liepāja, Latvia

“Te mitinare n aine e kamaurai ao ni moangare. I taku bwa bon te anera. N te bong anne e bitaki maiu. E a koro 17 te ririki ngkai, ao iango ni kabane ni motikan maiu e a bwa. N te bong aei, I a rangi n raoiroi. Ngkana iai rawawatau, I katikui inanon baim te Atua. I reiakinaki n onimakinna ibukin bwaai ni kabane. E tamaroa te maiu ibukiu.”

N reiakinna ni kina ao ni buokia ake a kan karaoa te bakabure lds.org/go/41739.

TAIAOKA TAI KATANGA TE KUNA ANNE

Tabeua te tai ae nako, ngai ma au utu ti maeka i Veracruz, Mexico, ike a nanako n reirei iai natiu n te reirei ae te buraimwari. Ni katoa ingabong ngke I buokiia natiu aika teniman ni katauraioa nakon te reirei, ti kakauo-ngo n te reerio—te kabanea ni kinaaiki n titeition n te kaawa—ma te buokuraem ae kakukurei are e kairaki iroun te tia kanakobwana n te reerio ae te rorongā.

Ti a moana ongoraara n te kuna ae rang aki karaunano. Ngkai I moanna ni kakauongo raoi nakon mwanewen te kuna, I nooria bwa baike a taekina-ki, e ngae ngke aki buakaka, a kakauiango ao ni bebete.

I taku n au baire nakoia natiu, “Ti aki kona n ongra n te aekaki n taetae aei.” Tao a bon aki kakauongo raoi nakon mwanewen te kuna, ma a bon kakauongo n ae tau ni kamaraan tangina.

A noorai n kauarerekea tangin te reerio ao n titirakinai bwa terana ae I karaoia. “N na tuanga te tia katanoata n te reerio bwa e na kanakoa te kuna arei man te burokuraem.” Kubanakoia e moantaai ni kaungaai n tuangai te bwai ae N na karaoia.

A bon aki kakooua ao Ngai naba, ma I tabeka te tareboon ao ni wetea te tabo ni kanakobwana n te reerio. I aki kantangingaia bwa e na iai te kaeka, ma ni miimiu, te tia kanakobwana n te reerio naba anne are ti a bon tibwa ongora naba ni bwanaana n te kaongora e kaeka au tareboon n te tai ae waekoa.

Ngkana ti ongo te kuna ae aki karaunano n te reerio, I moanna ni kakauongo raoi nakon mwanewen te kuna.

I tuangnga bwa I aki booraio ma are I ongoraekainna n te kuna arei, ngkai angiina utu a kakauongo n te reerio n te tai anne n te moaningabong. E titirakinai tera au iango bwa e na bitia nako iai, ma e rang ataa te katei ngaia are I a tii bubutia bwa e na aki katanga te kuna anne ngkana a mena ataei inanon te mweenga.

I aki kunea bwa au tareboon e nako iaon te eea, ma I bon tii kakaitau ngkai e ongo te tia kanakobwana n te reerio. Ao ibukin tabeua te bong imwiina, I kona n ataiā bwa e kaekaa-ki au bubuti.

Te taneiai anne e kamatoa nakoīu bwa ti riai n ninikoria ngkana e mena inanon baira karaoan taian babaire ao ni karaoa ae riai ni kataniia natira man kairoro aika buakaka. Ngkana ti karaoia, e kona n reitinako n raoniira te Tamnei ae Raoiroi. ■

Maria Hernandez, Texas, USA

TE BWAUTI NI MWANE AE BUA

N te tai ae aki maan I mwaing nakon mweengau ae boou ao I butiia tabe-man kain te aro bwa ana buokai ma au kari-kirake ni mweengau. Inanon nukan au kari-kirake, I nako ni kabooi tabeua bwai ni mwakuri are tangira katiaana. Ngke e a tia te karikirake, Ia tiba uringa bwa akea au bauti n mwane. E nako nanou ibukina inanon au bwauti ni mwane bwaai ni kabane ake I kainnanoi n ikotaki ma te mwane are I tibwa karekea mairoun au itabon n te ingabong anne. I kaoka kawaiu nakon taabo ake I boobwai iai ma I aki kunea au bwauti ni mwane. I okira mweengau ao ni ukoukoria ngkana tao e bwaka n taabo tabeua, ma I bon aki kunea. I moanna ni iango bwa tao I konaa ni karekei katooto aika boou n au bwai ni kabane. Ngkanne imwain kitana-kin mweengau, raraou e titiraki, “Ko a tia n tataro?”

I waekoa n iangoia, “Eng I a kaman tataro!”

Ma ni koauana, I tuai n tataro ma te nano ni koaua. N oneamwina, I tangiria ma kairoroan nanou iaon katabean Tamau are i Karawa bwa tao Tabena ni buokai ni kakaea au bwauti ni mwane. Ma ngkanne I uringa te koroboki ae tabu ni Itaia 55:8: “Ba tiaki nanomi nako nanou nako, ao tiaki naba arou nako aromi nako, bon ana taekate Uea.”

N te Taabati I nako n taromaui, ao temanna kain te aro are raoun te bong are imwaina e tuangai bwa e

I bubutia Tamara i Karawa bwa e na kaeka ara tataro ni kakorakora aia animaki kainabau ma natiu.

tia n tataro ni koaua nakon te Tama i Karawa bwa N na kunea au bwauti ni mwane. E taku bwa e namakinna bwa N na bon kunea. Imwina, ngke I tekateka ni karaoa au kamatebwai ae e onoti, I moanna ni wareware *Receiving Answers to Our Prayers* iroun Unimwaane Gene R. Cook, kain te membwa n te Itingaun. Te moan iteraniba taekan te karaki ma te kaangaanga ni e bon boraoui ma arou: Natin Unimwaane Cook temwaane e bua ana bauti ni mane, ngaia are a ikotaki aia utu n tataro nakon te Uea bwa a onga ni kunea.

Imwin warekan te taneiai anne, I kataia ni kamwakuria ao I ikotiia kainabau ao natiu n ikotaki. Ti karaoa te kamronron, ao tatabeman ngaira ti a tataro, n ukora te Uea ni buokiira

ni kunea te bwauti ni mwane ngkana e boraoui ma Nanona.

I tia mai mwaina ni kakoaua mwaakan te tataro, ma imwiina, ngke I tataro ni karaba, I bubutia te Tama i Karawa bwa e na kaeka ara tataro ni kakorakora aia animaki kainabau ma natiu.

N te bong are imwina te mwaane e tareboniai. E taku e a tia ni kunea au bwauti ni mwane, n ikotaki ma te mwane. I tang n ai aron te teei ibukin au tataro e kaekaaki ao aia animaki au utu e a kakorakoraaki.

I ataiia bwa Tamara are i Karawa, riki ma natina aika a mwaiti ake a roko, e kaeka nakoira n tatabemanniira ni kaineti nakon Ana tai ao Ana kawai. ■

Luiz Marcelino, Goiás, Brazil

KAMAIUAKI INANON TE RUU

E aki toki ni mwakuri kainabau n taian Tabati, ao e katukai ma aman natiu mwaane nakon te taromauri. Teuana te Tabati ae onoti n te bootaki n toa, natiu ake uoman a un. Ngkana temanna iai nanona n te boki, tarina e na tangiria naba. I kataa te tinaeki, taore, ao te kara, ma aki mwakuri. I rangin n un irouia au ataeinimwaane aika uoman aikai, ae aki kona n teka-teka n aki karongoa inanon teuana te aoa.

I kaotinakoa te taore ae uarereke man au baeki ao n angan are teuana ana ririki. N te tai ae waekoa e roko te takarua mairoun are teniua ana ririki, Tyson, ngke e orea tarina are uarereke riki, ni kataia n anaa te taore. I rangi ni maama ngke I uoutia uoman ataei aika takarua, n tang nako tinanikun te ruu.

E waekoa n on moau ma rannimata aika korakora. Bukin tera e na rangin ni kaangaanga te bwai aei? I karaoa te bwai ae tangiria Tamau are i Karawa bwa n na karaoia ni uotiia au utu nakon te taromauri, ngaia anne? Ma I aki kona ni manga karaoia. E kakua ao e kamarakinano bwa ana un au ataeinimwaane inanon te bootaki n toa ni katoa wiiki. I aki tangiria ni kan oki.

I tekateka ma iango aikai ti ibukin 15 te teekan, ao imwiina te aine ae I aki kinaa e otinako man te ruu n rimwiiai. Arana bon Titita Beus. E aki toki n tekateka n ti ngaia, ngkai kainabana kaain te bitiobiriki ao

I rangin ni maama irouia au ataeinimwaane, aika aki kona n tekateka n rau inanon teuana te aua.

E A TIA!

natina a ikawai. E taku, “Ko aki toki n roroko n ti ngkoe! I kona n noria bwa ko kekeiaki ni karaoia. E kona Tyson n tekateka ma ngai?” I aki kona n iangoa kaekaana! I ti katoutoua atuu ngke e anaia ni baina ao ni kairia, ngkai e rau ao e kukurei, n oki nakon te umwantabu.

I kaoi ranni matau, I ana natiu, ao n nakonako n oki nakon te umwantabu ma te kukurei ni karokoa banen te bootaki.

Te Tabati are imwiina ngke ti nakonako nakon te bootaki n toa, Tyson e kakaeta raoraona ae boou. Ni katoa tairiki ao e na tataro, “Ko rabwa, Tamau are i Karawa, ibukin Titita Beus. I rangin n tangiria!”

E a raka iaon teniua te ririki, ao Tyson e teimatoa ni kakaeta Titita Beus inanon te umwantabu. N te ririki ae nako ao e weteaki bwa ana tia reirei n te Moanrinan Tyson. E bon rangin ni kukurei.

I rangin ni kakaitau ibukin Titita Beus ao nanona n tangira ao ni buokiia tabeman. I ataia bwa ti kona ni kakabwai maiuia tabeman ngkana ti beku n te kawai are karaoia te Tia Kamaiu. ■

Rachel Lewis, Utah, USA

N tain au intawiu ngke I bitiohi ni bwakantaain te Taabati teuana, I kukurei n tekateka ma raraou ni maroroakini tabeua kaangaanga are e kaitarai. Imwiin ongoraau n ana kaangaanga tabeua te miniti, I namakina bwa e riai n teimatoa n reitanako warekan koroboki aika a tabu. I kauringaki naba bwa, ngkai ngai ana bitiohi, ngai naba I riai n teimatoa riki ni kamatebwai ni koroboki aika a tabu, are bon te bwai ae kataia ni kakaraoia. Ngaia are I taku bwa ti na bon “bukintaeka imarenara” n ara kekeiaki ni kateimatoa riki te kamatebwai.

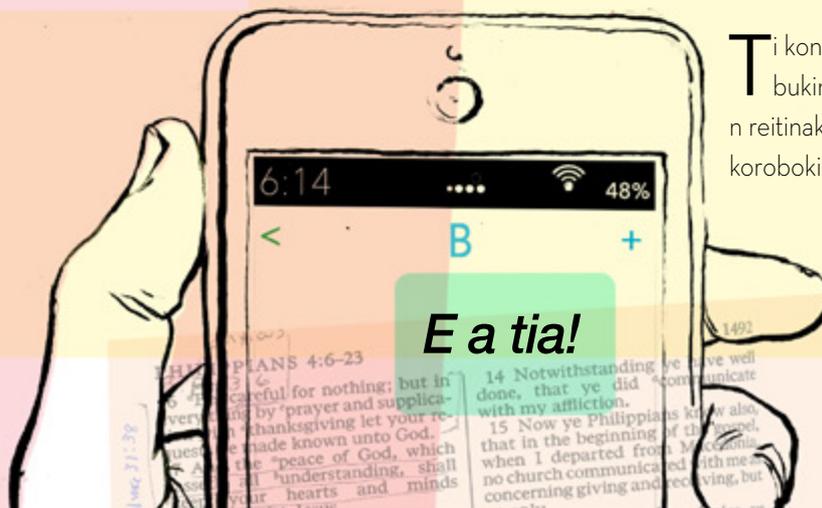
Ni katoabong ngkana e bane ara wareware ni koroboki aika tabu, ti na tekiti imarenara n te taeka ae *E a tia!* N ataia bwa iai temanna ae tataninga ni kan ongo ngkana e a tia are temanna ni kabwanina ana wareware ibukin te bong anne bon te kaunganano imarenara ni kauoman. Ngkana temanna iroura e mwaninga, karekean te tekiti bon te kauring. Ngkana are temanna e aki tekiti, e bon aki uringnga ni karaoia. Ti karaoa te kakaewenako aei n aki karika temanna bwa e na namakina te bure.

Ti waakina aio onoua te namwakaina n nako, ao I aki uringa te bong are

ti aki iai wareware ni koroboki aika a tabu. Te ataeini-mwaane aei e teirake n tain te bootaki n aki mamatam ao ni kaotikoaua uoua te namwakaina n nako n tibwaua ana koaua n tamaroan warekan koroboki aika a tabu ni katoabong are e riki nakoina ao ana utu.

I kakatonga iroun te tari aei ao ana iraorao, n raonaki ma ana tekiti ni katoabong. I a tia n noora aron kabonganaan rabakau aika a boou, ngkana e kabonganaaki raoui, ni kona ni katamaroai maiura. I kakaitau naba ibukin koroboki aika a tabu ao aron ana kakoaua ibukin Kristo. I ataia bwa ana karea ni kamaiu te Tia Kamaiu e karekea nakoiria n tatabemaniira bwa ti na kona ni manga oki ni maiu ma Ngaia n te bong teuana. ■

Alex Whibley, British Columbia, Canada

Ti kona n riki ni “kaai ni bukintaeka” ni kataia n reitainako ni kamatebwai koroboki aika a tabu.

OIN AM KAMBATI

E na aki karauaki n rukumaki raoi
ao ni kawakinaki n te tabo teuana
am kakabwaia. E na aki katekeaki
iaon te oo ke ni katanoataki. Ma, e
na wawarekaki. E na tangiraki. E na
iriiraki. Am kakabwaia n te tamanu-
ea e na buokiko ni kairiko rinanon te
tai ae moan te kaangaanga inanon
maium. E na kawakiniko rinanon
kaangaanga aika kakamaaku aika
ko na kataira ma ngaai inanon mai-
um. . . . Am kakabwaia n te tama-
nuea bon ibukim am kambwati are
e na anganiko kawaim ao ni kaira
kawaim. . . .

**Beretitenti Thomas S. Monson, "Am Kakabwaia
n te Tamanuea: Te Kambati ibukin te Ota,"
Ensign, Nobembwa, 1986, 66.**

Ataakin Am Kakabwaia n te Tamanuea

Iroun Allie Arnell ao Margaret Willden

Te maiu e onrake ni babaire ni kaineti bwa tera kawaim ae ko riai n toua inanon maium: *Tera te reirei ae n na nako iai? Tera ae I riai ni karaoia? E riai bwa N na nako ni mitinare? Antai ae N na riai ni mare ma ngaia?* Ngkana ko angnaki te mwabe bwa e na kairii am iango ibukin maium, ko na iria?

E a tia te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo n anganira te mwabe anne—kakabwaia n te tamanuea—bwa e na anganira kawaira inanon maiura. E ngae ngke ti anganaki te bwai n tangira ae te rinerine ni karaoi babaire ni kabongana oin ara iango, a kona kakabwaia n te tamanuea n anganiko atatai aika nano bwa tera kawai aika a na uota te kukurei ae te kabanea ni korakora.

Ma ti karekean te mwabe e aki tau. Ti riai ni kamatebwai, n ataia, ao ni kabongana nanona inanon te mwabe. Ti tebo ma, ngkana ko karekea ataakin te taetae ae kabonganaki n am kakabwaia n te tamanuea—te tia kairiko ni maium—ko na kona n atatai bwa antai ngkoe n ana iango te Atua ao tera ae e na kanga aron rikim.

Kakaea Rikim

Ma e kakawaki riki, am kakabwaia n te tamanuea e taekina rikim, ke te kairinan ni baronga ae onoti n ana baronga Iakobwa ake tengaun ma uoman (are e atongaki imwiina bwa Iteraera) are ko nako mai iai. E ngae ngke tiaki raoi ngaira ana kariki Iakobwa, e reireiniira booki aika tabu bwa ana kariaiakaki kaain te Ekaretia n nakon te bata are Iteraera: E taku te Uea bwa aomata ni kabane ake a karekea te euangkerio a na anganaki aran Aberaam, ao ana iangoaki bwa ana kariki, ao ana teirake ni kamoamo a ngkai e riki bwa tamaia” (Abraham 2:10).

Shelisa Schroepfel mai i Utah, USA, e taku, “Ataakin ae ngai kaain te bata are Iakoba e buokai n ata bukin menau n te maiu aei ao bukin tera I weteaki nakon nako a n te Ekaretia.”

E kona naba am kakabwaia n te Tamanuea ni kabwarabarai aeka ni kakabwaia are e kaineti ma am baronga ni koaua. Te katooto, a mwaiti kaain te Ekaretia aika kaain te baronga are Eberaim, Te baronga are iai tabeia ae onoti n tibwaua rongorongan te euangkerio ae kaokaki nakon

**Kinakin mwakoron
am kakabwaia e
kona ni buokiko
ibukin kairan
maium.**

te aonaaba (taraa Te Tua-Kaua 33:13–17; D&C 133:26–34).

Ukoukora Kawaim

Ngkana e kabonganaki raoi, te mwabe e kawakina te tia mwananga bwa e na aki bua. Ti tebo naba, ma te mwananga n te aonaaba aei, am kakabwaia n te tamanuea e na anganiko reirei ao kawaim ibukin maium. Am kakabwaia n te tamanuea e aki ti tuangko te bwai ae ko na karaoia, ma e kona n anga atatai aika raba ibukin

IANO IBUKIN AM KAMATEBWAI

- Kinai reirei, kauring, tarena, ao berita n am kakabwaia n te tamanuea. Tataro bwa ana kanga ni kona ni kaineti nakoim ni maium n te tai aei.
- Kamatebwaia raoi am kaka-bwaia raoi ao n tainako inanon maium. E kona te titiraki ae aekan aei n rawata nanona nakoim n taai aika kakaokoro.
- Uringnga bwa ana kakabwaia te tamanuea e aki taekin mwakoron maium ni kabane. E ngae ngke e aki taekinaki te kouru ae kakawaki n am kakabwaia, e kona n riki bwa te bwaie ae kakawaki ae ko na kekeiaki ibukina.
- Ongotaeka nakon te euangkerio. Kakabwaia n am kakabwaia n te tamanuea a boboto iaon raoiroim.
- Katei kouru ni ukoukora te bwaintangira ao karikirakea te tarena are e taekinaki n am kakabwaia.
- Iangoia bwa ko na nakea n te maiu aei ao tera ae ko tangiria bwa ko na riki n aekana. A kanga am kouru ni boraoui ma am kakabwaia n te tamanuea?
- Iangoa karaoan katotoon am kakabwaia n te tamanuea ni kabongana n am kamatebwaie. Ko kona ni koroi atatai aika nano, katurui raoi taeka aika korakora nanoia nakoim, ao koroi kiibu aika kaineti ma am kakabwaia.

te kawai—ngkana e karaoaki ma te onimaki—e kona ni buokiko n ataia ngkana ko ira ana kaantaninga te Tama are i Karawa. Ngkana ko kamatebwaia am kakabwaia n te tamanuea ao ni kataia ni maiu n te aro are e na kaa Tamnein te Uea, ko kona ni kunea te kamanoaki, te kimwareirei, ao te kawai.

Gabriel Paredes mai Lima, Peru, e taku, “Tabeua reirei ake I anganaki n au kakabwaia I a tibwa tia ni kona ni kabongana ma au utu imwiin are I tia ni kabaeaki ma kainnabau.

“N te tai ae e aki maan n nako ti a tia ni iangoia bwa tera ae ti kona ni karaoia ni kakorakora ao ni karikirakea ara utu ae boou. Ara titiraki e kaekaaki rinanon au kakabwaia n te tamanuea. Inanona I tuangaki bwa n na karao bwa moanibwai aika kakawaki (n au utu) te karinerine, te nanorinano, ao te tangira n au utu, bukina bwa aikai aan ana euangkerio Iesu Kristo aika kakawaki.

“Ngkai ti a tia ni kabanea ara iango n te bwai aei, ti a tia Ngai ma kainabau ni kona n tokanikai iaon kaangaanga. Ti teimatoa ni karekei kaangaanga inanon ara utu, ma ti kukurei. I namakina ae kanga e kauringai te Uea bwa N na kanga ni karekea te utu are E beritanai iai. I ataia bwa te Uea e taetae rinanon kakabwaia n te tamanuea ao bwa reirei ake inanon a riai ni kabongnaki inanon maiura.”

Ongo Nakon Kaetieti

E na aki mwaakenaki iaon te mwaabe bwaai aika kakamaku inanon te kawai, ma ti tekeraoi, bwa kakabwaia n te tamanuea e anganganiira kauring ni kamanoira inanon maiura. Tabeua kauring aikai a buokira ni kamanoira

man ana kariiri Tatan; tabeua ana buokiira n ataia bwa ti na kanga n tokanikai iaon te aro n aomata i nanora.

Ibukin Caitlin Carr ae kaain Utah, tabeua kauring inanon ana kaka-bwaia n te tamanuea aki waekoa ni mataatata, ma kamatebwaikan ana kakabwaia imwiina e anganna atatai aika boou.

“Ngke I karekea au kakabwaia n te tamanuea, I kauringaki ibukia aomata aika a kataia n ana nanou bwa n na aki ira te koaua n raonaki ma iango aika a taraa n tamaroa. I aki kabanea raoi au iango nakoiai; Iai au koaua ae matoatoa iaon reirei ake I a tia n reireinaki iai.

“E ngae n anne, te ririki are imwiina I kaitaraaki ma iango ao katei ake, n te moan tai, a taraa n ae a boboto iaon (reirei aika) aki babaka ni kawai ao n tangira ma ni koauana a bon aki boboto iaon reirei aikanne. A taraa ae a roko rongorongoi aikai man taabo ni kabane: te tabo ni kareke rongorongoi, reirei, ao riki raoraom aika ko rangin ni kinaia. E ngae ngke I ataia bwa ataibwai aikai aki boraoui ma ana kantaninga te Atua, I kunea bwa I tangiria ni boutokai iango n aon te aba aika boou aikai *ao* te Ekaretia. I waekoa n ataia bwa ‘akea te aomata ae kona n toro irouia tooka uoman’ (Mataio 6:24) ao bwa n na aki onimakin raba-kauia aomata. E katoki au raraoma Tamau are i Karawa rinanon booki aika tabu ao n taekina te rau nakon au iango ao nanou. N tokina, e a tia ni kakorakoraaki au koaua ao I a kona ni matoa riki ni kamanoa te bwai ae I ataia bwa e koaua.”

Karikirakei Bwaintangira ao Tarena

E kona naba am kakabwaia n te tamanuea n taekin bwaintangira n te

tamnei ao tarena are e a tia te Uea n anganiko ni karikirakea Abanueana. Ngkana e taekina te tarena am kaka-bwaia are ko aki taneiai ma ngaia, e kona n riki aei ibukina bwa e tuai man reke am tai ni kunea ke ni karikirakea te tarena aei. Rinanon te kakaae ao te mwakuri korakora ao ana ibu-obuoki te Uea, ko kona n rikirake ni konabwai ni kabongana te tarena aei, n raonaki ma tarena riki ake tabeua.

Karikirakean am tarena e na buokiko n atai kawai aika onoti ae kona ni buokiko ni kanakoroaiko riki n ana mwakuri te Uea. Nei e Johanna Blackwell kaain California, USA, e iangoi bwaintangira ao tarena n ana kakabwaia e namakinna bwa e na kabotaua arona ma tabeman: “Ngke I wareka au kakabwaia mairoun te tamanuea, I kauringaki bwa I a tia ni kakabwaiakaki ma te bwaintangira ae I kainnanaoia ni konai ni kaitarai kataaki ao n ira kawaekoan ana mwakuri te Uea.

“E tuangai au kakabwaia au konabwai n tangira, ni kabwarabure, ao

ni karekea te nano n reitaki ma kaain rarikiu. Ngkai I a tia ni kammwakuri bwaintangira aikai, e a tia te Uea ni kakabwaiaai ma te nano ae rikirake n rinanon ao ni karekea te reitaki ma aomata ao katei aika boou. N tokina, e rikirake au koaua bwa ngaira bon natin te Tama are i Karawa ae tangira ao I a tia ni kona ni buokiia tabeman ngke ti bane ngaira ni uokukoria n riki n aron Kristo.”

Ukouran Kakabwaia ake A Beritanaki

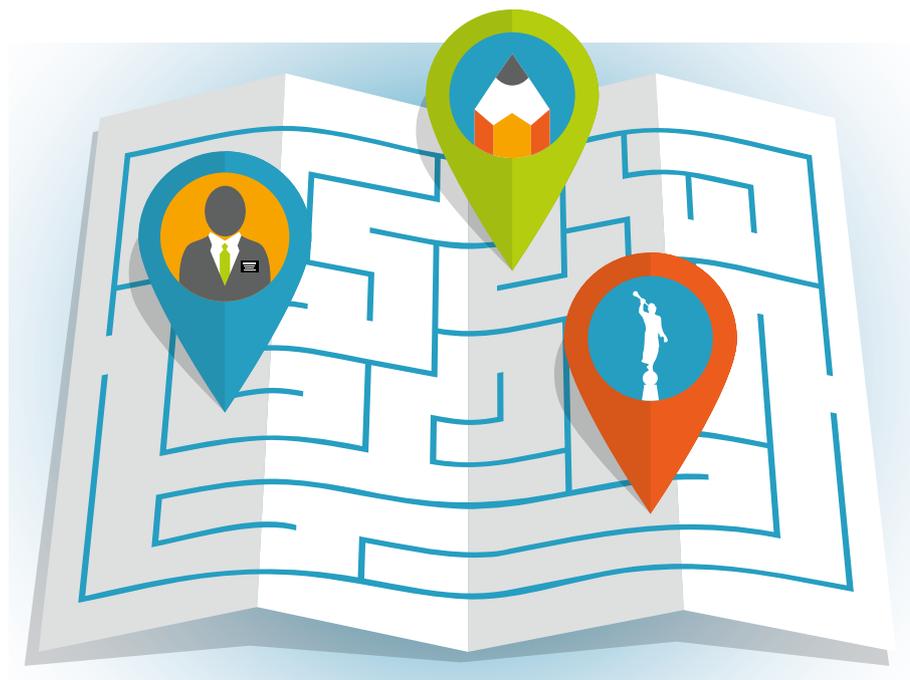
Kabaneana, ara kakabwaia n te tamanuea e kaoti ana kakabwaia te Tama are i Karawa nakoira ngkana ti teimatoa n onimaki Irouna. Akea raoi te tai ae koaua bwa n ni ngai ae a na kakoroaki raoi iai nanon kakabwaia aikai, ma ti kona n ata anne ngkana ti ongotaeka nakon te euangkerio, a na korobukiia, tao n te maiu aei ke ae na roko.

Te uae Sergio Gutierrez of Nevada, USA, e onimakina ana berita n ana kakabwaia n te tamanuea n tainako

ngkana e namakina te raraoma ibukin ana babaire n ana mwakuri nakon taai aika ana roko: “N taai nako ngkana I namakina te aki koaua n au tai ae na roko, ma iai te berita n au kakabwaia n te tamanuea are e aki toki ni buoka raraomwau (ibukin au tai ae na roko). E buokai te berita aei n ataia bwa ti ngkana I mwakuri korakora ao n teimatoa n onimaki, n na karekea te mwakuri ae riai ni kona ni kamaiuia au utu ao ni karikirakea te Ekaretia. I aki ataia raoi bwa tera te kawai n te mwakuri ae n na kekeiaki ni karaoiaki, ma karekean te berita aei e anganai te onimaki ao te aki nanokokoraki.”

Ngkana ko ukoukoria bwa tera ana kantaninga te Tama are i Karawa ibukim, ko aki tiku n ti ngkoe. E ataia te Uea bwa ko na kaitara ma kawai aika kakaokoro aika ko kona n rinanoi inanon maium, ngaia ae E a tia n anganiko te mwabe ni kateimatoa maium ni kaineti ma Ana euangkerio. Aki kona kakabwaia n te tamanuea ni karaoi babaire ibukira, ma a kona ni kairiira nakon oin ara kaotioti. Rinanon ara kakabwaia n te tamanuea, e kaotaki nakoira bwa ti kanga n riki bwa mwakoron ana babaire te Uea n ikotiia Iteraera man atakiia ara baronga, ti anganaki oin ara reirei, kaetieti, ao berita; ao ti reieinaki taekan bwaintangira aika onoti ao tarena aika e a tia te Tama are i Karawa n anganiira bwa ti na beku Ibukina. Ni karokoa ae ko kataia ni maiu ni kaineti ma taekan kanoan am kaka-bwaia n te tamanuea aikai, ko kona n ataia bwa a tia am babaire ae a kaineti ma ana kantaninga te Uea ibukin maium. ■

Taan korokaraki aikai a maeka i Illinois, USA, ao New York, USA, n aron anne.

E a tia te Uea n anganiko am mwabe ibukim ibukin kateimatoa maium ni kaineti ma Ana euangkerio.

Te Katauraoi nakon te Mwananga ae Boou

Iroun Karina Martins Pereira
Correia de Lima

I nanon wiiki imwain au mare ao au kabaebae n te tembora, e moanna n nako nanou ibukin bwaai ni kabane aika n na riai ni karaoi imwain ae i moana au utu ae boou. Irarikin kakukurei aika i namakin n te tai anne, I namakina te nako n nano ibukin bairean ara mwakuri aika boou, bairean raoi ara mwane, kakaean n nen ara bwai, ao tabeu ni kabane n tabeu ae te buuaine. I tangiria ni kakooua bwa ti moana ara mare n te kawai ae eti man karekean taai inanon ara waaki ibukin bwaai aika kakawaki n aron kawakinan taian tua ao ni kabanea ara tai imarenara e ngae ngke ti nangi n tabetabe ni rmaiura.

Ngke e a kaan roko tain te mare, I miimi n taian mii aika a irekereke ma aekan kaangaanga aika kakaokoro aika a kona n roota te utu. Bukina bwa I roko man te utu ae a tangiriia bon irouia, ma ni kekeiaki naba man aia kangaanga, ni kakamakaki ma kakauntaeka ao uruaki n nano, mii

aika buakaka a rotai riki nakon ae a kona n riki. Ngaia ae n te tairiki teuana, n aroia ae a tangiria tabeman, I uti ni maono ao n iangoia n ira ana reirei Titita Neill F. Marriott, te Kauoman ni Kauntira n te Beretitenti n Ataeinnaine ni Kabuta, ae e anga n ana taetae “Yielding Our Hearts to God” (*Liahona*, Nobembwa 2015, 30–32). I kamatui matam ao n tataro, “Tamara are i Karawa ae Tangiraki, tera ae I kona ni karaoia ni kanakoi bwaai aika buakaka man au utu?”

E waekoa n roko te kaeka ni waekoa ao ni korakora ae kanga iai temanna ae kauka te mataroa iaon atu ao ni katuka te iango ikekei. Te bwanaa, ae maaraara ma ni beebete e kawae-koai, “Ti karaoa te bwai ae ko riai ni karaoia. Bwaina te onimaki ni kawaim nako.” Te Tamnei e wirikirikii tabeua reirei aika onoti, ao I namakinna bwa I karaoi bwaai aikanne, a na bane n nakoraoi bwaai ni kabane.”

I ngare ao n namakina nanou n onrake n te namakin ae tangira. I waekoa ni mwanninga raraomau

**N aron Nibwaai,
ae ieie nakon te
tabo ae tataneiai
iai, I kainnanoia
ni kamwakura
te onimaki iroun
te Uea iaon
moanakin te utu.**

ni kabane, bukina bwa I ataia bwa reirei man te tamnei a kooua. I a tia n namakina te Tamnei ae Raoiroi mai imwaina, ma e aki korakora n aron are I karekea n te tairiki anne. I namakina ana tangira Tamara are i Karawa ao ara Tia Kamaiu ni katobibiai, ao I ataia bwa te rau ao kamaiuakia au utu a kakawaki n aron kakawakina Nakoia ao nakoiu naba.

N aron ae kanga te kakooua ae karinaki, i uringa te karaki man boo-ki aika tabu—te tai are e tuangaki Nibwaai iroun te Uea bwa e na kabaa te kaibuke: “Ao e koro bukina bwa e taetae te Uea nakoiu, ni kangai: ko na kabaa te kaibuke, *n aron ae N na kaotia nakoim*, bwa I aonga ni uotia am botanaomata riaon marawa aikai” (1 Nibwaai 17:8; e kairaki karawawa-taan te iango).

Nibwaai ao ana utu a tia ni mena n te buakonikai inanon ririki aika mwaiti, ni kaitarai aekan kaangaanga n aekaia nako. E kona n tia n namakina te maaku ni moana ana mwananga rinanon marawa ao ni kariaia maa-kuna bwa e na korakora riki nakon ana onimaki. Ma e aki. E kariaia ao e ongo nakon ana kaetieti te Atua. Iai ana onimaki ae a na koro bukin Ana berita te Atua Te Uea e tuai n tuanga Nibwaai ae ana aki riki angibuaka ke naao ana aki orea te kaibuke. Ma e tuanga Nibwaai bwa ngkana ti irii Ana kaetieti, ao E na kairiia ni kawakiniia ana utu n riaon rte marawa nakon te aba ni berita.

I ataia ae I a tia ni mwananga rinanon te buakonikai inanon ririki aika mwaiti, ma ngkai ti tebo ma ia tei imoan taari, ni katauraoni nakon te

mwananga ae boou: te mare. I a tia ni weteaki—ao n au iango anne bon te bwai ae riki nakoia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira—ni kabaa te kaibu-ke ni kaineti ma ana kaetieti te Atua.

Imwiin are I mareaki ma kainna-bau, ao a riki kaangaanga. I bwaka n aoraki, ao ti korakai ni kabaeranta ara kabane mwane ao ni karaoi waaki aika a raraoi aika ti a tia n iangoi bwa ti na irii.

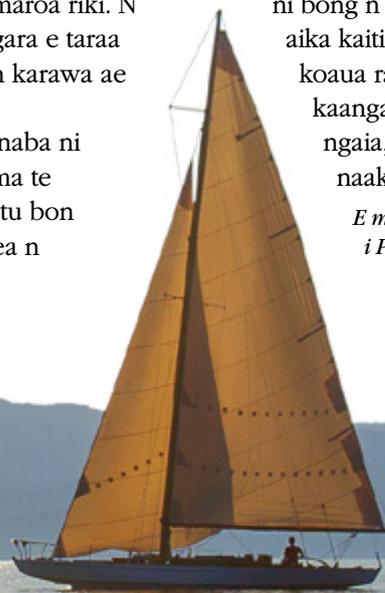
Ma te reirei ae I a tia ni karekea n te tairiki anne e teimatoa ni mena inanou. Ti kataia n reiakinna ni katoa bong ao ni kawakin ana taeka te Atua inanora, n iri aia banna ni katooto aika raraoi ara tia kairiiri aika tangiraki—n raonaki ma Kristo—ao ni kata-maroi kateira. I karekea te koaua ae korakora riki n te tataro ao n rinanon ana tangira te Tama ibukira. I moanna n onimaki riki ao ni kerikaaki te maa-ku. Ti kunea bwa kaangaanga aika ti rinanoi a tia n riki bwa kawai ake a na kairiira nakon ae tamaroa riki. N te bong aei ao mweengara e taraa n ae kangaa mwakoron karawa ae uarereke.

Ti boni mena ngkai naba ni moan ara mwananga, ma te mare ao moanakin te utu bon te rinerine ae te kabanea n

tamaroa ae I a tia ni karaoia. Nanou e onrake n te kimwareirei ngke I iangoa taekan te otenanti n te tembora aika ti karekei ao n ataia ae otenanti n te tembora a kabaeaki man ana kariaia te Atua. Ataakin riki kakawakin te utu n ana babaire te Tama are i Karawa ao mimitongin te berita ae tabu ae ti karaoia, n na rangin n tangiria riki ni buokiia utu riki tabeman bwa a na karekei naba otenanti aikanne.

I reiakinna bwa ti na aki raraoma n te bwai ae na riki, bukina bwa “Ba E aki anganira te Atua te nano ae mama-ku; ma E anganira te nano ae korakora, ae tatangira te aba, ae kawanawana te aba” (2 Timoteo 1:7). Ti ti kainna-noia bwa ti na ongotaeka, n iri kaetieti aika ti anganaki rinanon booki aika tabu ao aia taeka burabeti ni boong aikai, ao bubuti n te tataro ibukin kaetieti riki tabeua. Ngkana ti karaoi bwaai aikai, ti kona n tokanikai iaon kaangaanga aika irekereke ma kaitira ni bong n rinanon taari ni boong aika kaitira ae kaangaanga ni koaua raoi iai bwa tera te kaangaanga ae ti kaitara ma ngaia, ana bon kamanoaki naake ti tangiriia. ■

E maeka te tia Korokaraki i Paran, Brazil.

N na Kanga ni Kamatebwai inanon **AU IANGO**

Reiakinna bwa tera ae ko kona ni karaoia ngkana iai am titiraki.

Tera ae ko na karaoia ngkana iai am titiraki iaon te koaua n te aro, taekan bwaai ngkoa, ke bwaai aika a kainetinakoim? Ko na kanga ni kunea te kaeka? E taku te Uea, “Ma ngaia ae N na tuangkami n ami iango ao n nanomi man te Tamnei ae Raoroi” (D&C 8:2). Ko na kanga ni kabongana am iango ao nanom ni kinaa te wirikiriki? Aikai tabeua iango.

TE IANGO

Kamatebwai, Tataro, Kakauongo

Unimwaane Robert D. Hales man te Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro e taku bwa ti karaoi “babaire aika a kakaawaki n te maiu . . . , te Tama are i Karawa e kantani-ngaira bwa ti na kamanenai inaomatara, ni kamatebwaia te bwai ae riki ni kaineti ma reirein te euangkerio, ao ni uoti babaire Nakoina n te tataro” (“Te Tamnei ae Raoroi,” *Riaona*, Meei 2016, 105).

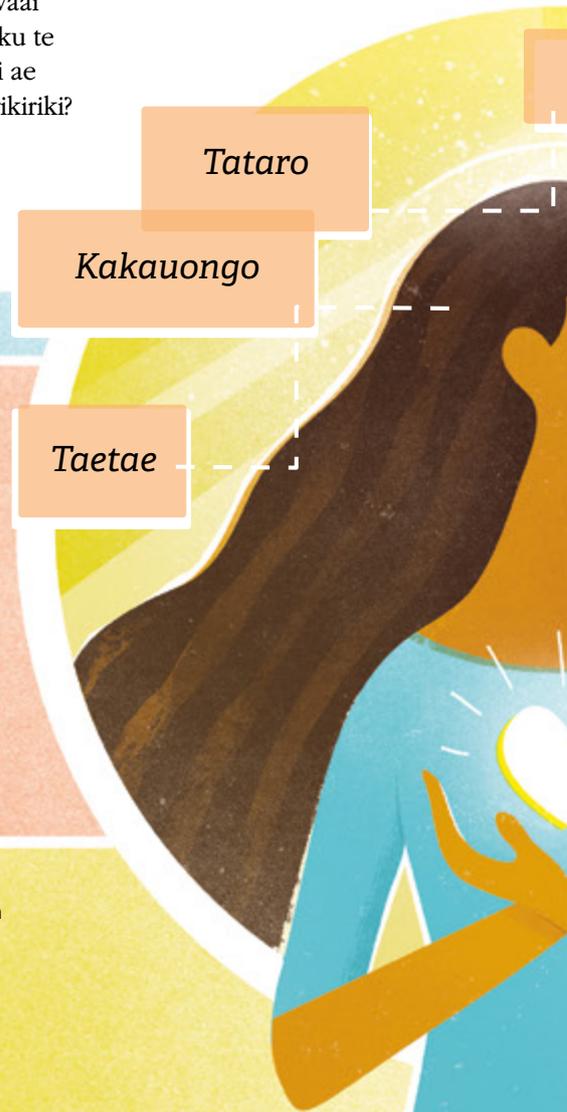
Ti riai n tou mwini mwakuri n aron titiraki nako. Ngkana ko kamatebwaia, tataro ma nanomi ni koaua ibukin kaeka ake kona karekei iaon kawaim. Te Tamnei ae Raoroi e na anganiko te kairi—tao rinanon te iango, taeka inanon am iango, ke tabeua kauring aika a kaineti nakoim—ni kairiko nakon kaekana ae ko kainanoi.

Kabonganai bwaai ni Mwakuri

Ukori Booki aika tabu, ko kona ni kabongana te Kairi nakon Boki aika Tabu. Ko kona naba n ukori tabeua bwaai ni mwakuri LDS n aron taetae man te maungatabu ni kabuta, te Gospel Topic iaon LDS.org, ana maekatiin te Ekaretia, te Joseph Smith Papers Project, ao a bati riki. (Taraa iteraniba 54 ibukin karinan bwaai n ibuobuokii n te Ekaretia.)

Maroroakinna

Tai Maaku n titiraki ibukin te buokam. Unimwaane Ronald A. Rasband man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e kaunga, “N na kaoiko bwa kona karaoi kakaewenako. . . . Ko na iangoa temanna [are e na kona ni buokiko ni kakaetae te reke]—te rao ae onimakinaki, te karo ke kaaro, tiibu, tia reirei, bitiobiriki, [ke] atuaitia . . . —ao ko riai ni kaekai titiraki aikai” (Face to Face broadcast, Tinuare. 20, 2016). Kataia ni Karaoia! Maroro nakon are ko onimakinna taekan am titiraki ao ikotaki ni kakaetae te reke.

KAMATATA N TE KORO TAMNEI IRICUN JOSH TALBOT

ao ma NANOU?

KAEKA MAIROUN TE ATUA.

“Kaekan titiraki aika a koaua e rangi ni kakawaki ibukin karikirakean te onmaki, ao kabonganaan wanawanara ao ara namakin. E taku te Uea, ‘Ma ngaia ae N na tuangkami n ami iango ao n nanomi’ [D&C 8:2]. A aki kona n roko kaekaan titiraki ni kabane n te tai ae e waekoa, ma a bon kona ni karekeaki rinanon te kamatebwai mwaaka ao n ukoukoran kaekaia mai iroun te Atua.”

Unimwane Neil L. Andersen man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Te onimaki bon Tiaki man reken am Tai, ma man am Rinerine,” *Riaona*, Nobembwa 2015, 66.

TE NANO

Kamatebwai, Tataro, Kakauongo

Mwaneka aikai a kakawaki ibukin iangoakin raoi am iango ao i nanom. Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii, e taku, “Ngkana ko tangiria ni kinai koauan te tamnei, ko riai ni kabonganai bwaai mwakuri aika eti. Ko aki kona ni karekea te atatai ni koauan te tamnei ma bwai ni mwakuri ake aki kona ni kunei.” (“Receiving a Testimony of Light and Truth,” *Riaona*, Nobembwa 2014, 22). Te Tamnei ae Raioiroi bon te bwai ni mwakuri rinanon are ti reiakina bwaain te tamnei. Mangaia ngkana ko tataro ao n ongora nakon te Tamnei, inanon taina ko na kona ni kunea te reke.

Bwaina te Taotaonaki n nano

Beretitenti Uchtdorf e kabwarabwara naba, “Ngkana ti kabanea riki ara tai n rairi nanora ao ara iango nakon te Atua, ao e na rawata riki te ota ae ti na anganaki. . . Ni karaurau, bwaai ake a tara ni mabubu, n roo, ao n raroa nako a moanna n itiaki, n ota mwaaka, ao ni kinaki iroura” (“Receiving a Testimony of Light and Truth,” 22). Ukoran kaekaaia a kona n riki n abwabwaki mwakuriana. Ma ngkana ko kukurei n ongora ibukin kaekaana, riki ngkana e maan, ko na bon kunei.

Kataneiaiko Kinai Kairi n te Namakin

Kinakin riki te wirikiriki ao kukureim riki ni mwakuri ngkana te Tamnei e wirikiriki i nanom, e na bebete riki kinaakin taian wirikiriki n taai aika a naa roko . Ko na kona n “namakinna bwa e bon eti” ke te taneiai “waeremwen te iango” ngkana e bure (taraa D&C 9:8-9). Ko kona naba n namakinna te raunnano, ke te namakin ae rau, ke te kantaninga ae bon kaineti ibukim Te Uea e kinako, ao E ataiko bwa ko na kanga n ataa te Tamnei. E na anganiko te tangira ni kairi are e bon onoti nakoim Mangaia are teimatoa kakauongo (nakon te Tamnei) ao kataneiaiko (ongora nakon te Tamnei). ■

Kamatebwai

Kamatebwai

Tataro

Kakauongo

taotaonaki
n nano

BARONGA *Am* KAMATEBWA IBUKIN TE EUANGKERIO

*Tuoi iango aikai ibukin
kamatebwaian te euangkerio
ao kakaei kaekaakin am
titiraki n te tamnei.*

Iroun Bethany Bartholomew

Ana Maekatin te Ekaretia

Ko kanga ni kamatebwai ngkana ko kakaei kaekaan titiraki n te tamnei ke ni kataia n oota raoi ni booki aika tabu? I kaineta aio nakoim—n tii ngkoe. Aomata n tata-bemania nako a kakaokoro anuaia ni kamatebwai ibukin te reirei, ma n tabetai ti mwaninga are ti kona naba ni barongaira ibukin ara kamatebwai naba n te euangkerio. Imwiina ngkana iai am titiraki n tamnei ke ibukin tuan te euangkerio, katai tabeua iango aikai ni baireia bwa tera mwakuriana ae e na nakoraoi ibukim.

1. KARAOIA

Karinanii baike ko bairei, tiata, ke te mwabe. (Taraa are inano ibukin te katooto.)

Karaoa te kamatebwai iaon te webu. Korei taeka ao iango ao ngkanne tomai ma taian rain ao bai-ka buroburo ni kaotia bwa a kanga n iai rekerekeia.

KARINANII BAIKE KO BAIREI, TIATA, KE TE MWABE

N tabetai e ibuobuoki ni baronga am iango n tain kamatebwaian te euangkrio ni karina-nii baike ko bairei, tiata, ke aekakn nako te mwabe. Aio te katooto n aekakin te tiata are e kona ni karaoia temanna ngkana e kamatebwaia ana reta Bauro n te Nu Tetemanti. Ko kona ni karinanii baike ko bairei, tiata, ke oin am mwabe ni kabonganai baire ake ko taku bwa a rang ibuobuoki nakoim. Kaota am kakauiangol Kakaei kawai aika a na kaunga ibukin barongan am kamatebwai n te euangkerio.

ANA RETA BAURO

TE RETA	MA TOAM?	KOROBOKI MAIARA...?	BOTON ATUUN TE REIREI N TE RETA
Katooto: 1 Timoteo	E aki taekinaki	Laodicea (taraa te taeka ni kabanean 1 Timoteo 6)	Te reirei ae eti, te Tia Kamaiu, tataro, onimaki ao te tangira ae kororaoi, anua ni kairiiri, kitanan te koaua, tabeakinaia aika kainnana, teimatoa ni kakaonimaki, totokoi kaubwain te aonaaba.

2. KOREIA

Korei iango ao namakin ake ko karekei n am tai ni kamatebwai booki aika tabu n te tienoro ni kamatebwai ao rinanoi iango akanne n angin te tai.

Korei am iango ao namakin imwiin am tataro, e ngae ngkana aki kaineti namakin akanne ma atuun te reirei are ko kamatebwaia. Taraia bwa tera are e kaokiokia n reiakiniko iai te Tamnei.

Korei am titiraki n te boki, iaon am tareboon, ke iaon te baa n reta irarikin am kainiwene ni kauri-ngko ao ni buokiko n teimatoa n iangoia bwa tera are ko reiakinna ni katoa bong.

3. ONGORA AO KABWARABWARA

Marooro ma te karo ke te tia kairiiri ae onimakinaki. Kataia n uaia n oota iai. E na bae n anaa te tai teutana, ma ko na bae n rikirake inanon te waaki.

Reireia riki temanna. Ikaruoro n tibwaua are ko *a* ataia. Marooraokina are kam reiakinna imarenami.

Ongora ni booki aika tabu ke karaki tabeua man te LDS ao bwaai n ibuobuoki aika ko na ongoraeakin.

4. KAKAE

Kakaea buokan te kamatebwai ni booki aika tabu ao n te aonraain (tarai ake inano n rinanin ana bwai n ibuobuoki te LDS).

Kakae iaon LDS.org ibukin tamnei ao anene n taekan bwaai ake ko kamatebwai.

Kamatebwaia kanoana. Kakaea rongorongon ke mwakoro ake a kaan ma atuun te reirei ke booki aika tabu ake ko kamatebwai.

KARAOA BUOKAN TE KAMATEBWAI BWA E NA BUOKIKO

Erangin mwaiti bwaai n ibuobuoki aika tauraoni ni booki aika tabu ao n te aonraain ni buokiko ngkai ko kamatebwai atuun reirei aika kakawaki. Aikai tabeua bwaai n ibuobuoki aika tauraoni nakoim ao iara ae ko na kunei iai:

INANON BOOKI AIKA TABU

- Kairi nakon Booki aika tabu
- Rongorongon n te Baibara (taai aika riki man te O ao te Nu Tetemanti ni kairinaki ma barongaakin rongorongona ma bongin namwakaina aika uakaan)
- Baika tangiraoni n te Euangkerio (karakinan te Tia Kamaiu man ana Euangkerio Mataio, Mareko, Ruka, ao loane ni barongaaki n taai ake a riki iai, n taabo, ao bongin namwakaina aika uakaan)
- Ana rairairi lotebwa Timiti n te Baibara
- Mwabe ao tamnei
- Kairi ni kauarerekean taian taeka ni Booki aika tabu

IAON LDS.ORG

- Booki aika Tabu (scriptures.lds.org)
- Maungatabu ni Kabuta (conference.lds.org)
- Atuun Reirei n te Euangkerio (topics.lds.org)
- Makaetiin (liahona.lds.org)
- Rongorongon te Ekaretia (history.lds.org)
- Buoka n te Kamatebwai (scriptures.lds.org)
- Reirei ao bwaai n ibuobuoki n reirei (lds.org/go/41754a)
- Tabo n Tangoboki ibukin ana Kareke rongorongon te LDS (lds.org/media-library)
- Buoka ma kakaewenako (lds.org/go/41754b)

BWAAI N IBUOBUOKI TABEUA N TE AONRAAIN

- Rongorongon te Utu (familysearch.org)
- Ana Tiaenoo te Moomon (mormonchannel.org)
- Te tabo ibukin Booki aika tabu n te maungatabu ni kabuta (scriptures.byu.edu)
- Mormon Newsroom (Ana Ruu ni Kaongora te Moomon) (mormonnewsroom.org)
- Te Mwakuri ni Mitinare ao tibwauan te euangkerio (mormon.org)
- Joseph Smith Papers Project (Ana Mwakuri lotebwa Timiti ni Karaoan Beeba) (josephsmithpapers.org)

5. KARAOIA

Karaoa te kaotioti iaon rongorongo man booki aika tabu ke bwaai n reirei tabeua. E kanga ngke arona bwa ngkoe aekakim te aomata anne ni buokiko ni kamataatako n te bwai are ko kamatebwaia? A na tera aron taraakin taabo aika ti te arona inanon maium?

Karaoa te tiein ibukin booki aika tabu ake a toma ma kaeka ake ko kakaai ni booki aika tabu. (Taraa are inano ibukin te katooto.)

KARAOA TE TIEIN NI KAMATEBWAI IBUKIN BOOKI AIKA TABU

N tabetai e ibuobuoki karaoan taekan tabeua booki aika tabu are a katana atuun te reirei ae ti te arona. Tuoa te Kairi nakon Booki aika Tabu are e irekereke ma atun am reirei are ko reiakinna Ngkanne kamanenai bwaai aika a na taraaki ao kanoana n toma ma booki aika tabu ma rongorongo riki tabeua iaon te kantaninga ae ti te arona. Korea te boki ae tabu are e kaoti inanon te tiein mai inuukan te boki ae tabu are mai imwaaina ao ai arona nako naba. Ko kona naba ni kakaia ibukin taetae ibukin te maungatabu ibukin atuun te reirei ae onoti ni buokiko inanon am kakae (tarai rinan n atuun reirei n conference.lds.org). Te tiein ni kamatebwai ibukin booki aika tabu iaon atuun reirei n te kantaninga bon te katooto.

TIEIN NI KAMATEBWAI NI BOOKI AIKA TABU

Booki aika tabu ibukin te kantaninga:

E Moanaki man: Moronaai 7:40

Ita 12:4

Moronaai 7:3

Doctrine ao Covenants 138:14.

Moronaai 7:41

E toki n: Aramwa 46:39 (Korea Moronaai 7:40 inuuka irarikin te boki ae tabu aei.)

Taian taetae ibukin te kantaninga:

- Bitiobe Dean M. Davies, “The Blessings of Worship,” Okitobwa maungatabu ni kabuta 2016.
- Unimwaane Paul V. Johnson, “Ao E na Akea Riki te Mate,” Eberi maungatabu ni kabuta 2016.
- Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, “He Will Place You on His Shoulders and Carry You Home,” Eberi maungatabu ni kabuta, 2016.
- Unimwaane L. Whitney Clayton, “Choose to Believe,” Eberi maungatabu ni kabuta, 2015.
- Beretitenti Boyd K. Packer (1924–2015), “The Reason for Our Hope,” Okitobwa maungatabu ni kabuta, 2014.
- Beretitenti Henry B. Eyring, “Te Bwaibwai n te Kantaninga ae Rangi ni Bobuaka,” Eberi maungatabu ni kabuta, 2014. ■

**Iroun Unimwaane
Quentin L. Cook**

Man te Kooram n
Abotoro n te Tengaun
ma Uoman

KO NA KANGA NI KUNEA TE RAU NI KOAUA

Te kantaninga ae e na kakoroaki nanona irouia aomata aika raraoi n taabo nako e a tia n taainako ni karekea te rau n te aonaaba. Ti na aki barannano iaon kakoroan te kouru aei. Ma, Beretitenti Joseph F. Smith (1838–1918) e reirei, “E na bon aki roko nakon te aonaaba te tamnei n rau ao n tangira . . . ni karokoa aomata a na karekea koauan te Atua ao ana rongorongō te Atua . . . , ao n ata mwaakana ao ana kariaia are mai karawa.”

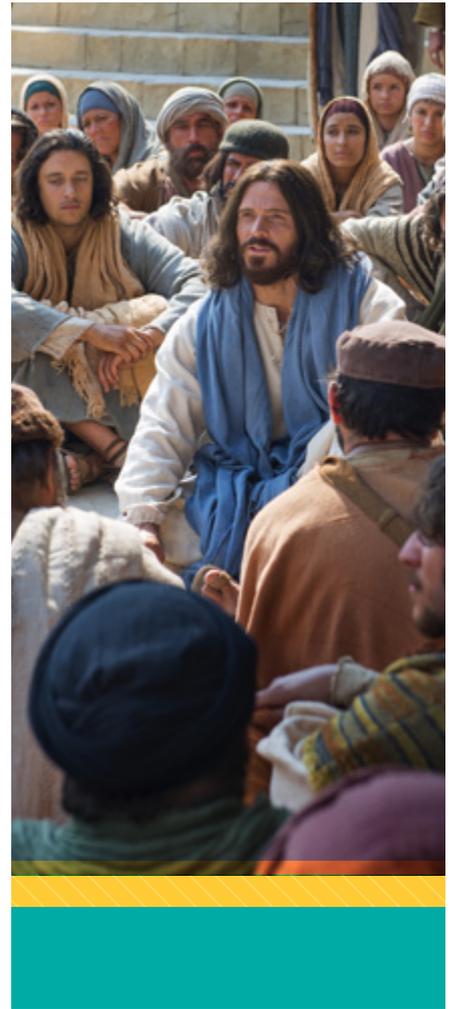
Ti kantaninga ni koaua ao n tatarao ibukin te rau ae tabangaki, ma bon tabera n tatabemaniira ao utu bwa ti na koroa bukin te aekaki n rau are bon te berita **ni kanuangaan te etieti**. Te rau aio bon te berita ni bwaintangira n ana mition te Tia Kamaiu ao n anganano ni maiuna.

Te rau e aki ti mano ke n akean te buaka, kakeru, bobuaka, ao kakauntaeka. Te rau e roko man **ataakina bwa te Tia Kamaiu e kinaira bwa antai ngaira** ao n ataia bwa **iai ara onimaki Irouna, n Tangiria, ao ni kawakin Ana tua**, ai moarariki inanon bwaai aika riki n urua te maiu ni kataaki ao taai ni kananokawaki (taraa D&C 121:7–8).

“Enga te tabo ae N na kunea iai te rau? Enga te tabo ae N na mano iai ngkana anga ni ibuobuoki a toki ni kaoka kamarurungakiau? (“Enga te tabo ae N na kunea iai te rau?” *Anene*, nambwa 129). **Te kaeka bon te Tia Kamaiu**, are bon te buoka ae korakora n te kamaiu ao te tia kariki-bwai. Boni Ngaia te “te Uea n Raoi” (Itaia 9:6).

Kananorinanoira imatan te Atua, **tataro** n taainako, **rairanano** man te bure, n rin te ran **babwetito** ma te **nano ae uruaki** ao **te tamnei ae raraomwa**, ao **n riki bwa ana reirei ni koaua** Iesu Kristo are boni te katooto n te etieti are bon te kanuanga n reitinakon te rau.

Te Ekaretia bon te tabo ni kamanomano are taan ririmwin Kristo ana karekea te rau. Tabeman aomata aika kairake n te aonaaba a taekinaki bwa ataa te aro ma aki taua te aro. Te namakin n ataa te aro bon te moan mwaneka ae tamaroa. E ngae n anne, bon inanon te Ekaretia are ti na **bobotiira, reireiaki, ao kamwarakeaki man ana taeka te** Atua ae tamaroa Te moa ni kakawaki, bon man ana kariaia te nakoanibonga n te Ekaretia are e katauraoi **otenanti**

ma berita aika tabu e kabeia utu ni kabane ao ni kakoaua bwa ti tau n tatabemanira nako n okira te Atua te Tama ao Iesu Kristo n te abanuea are te Tiretio. Otenanti aikai e uota te rau ibukina a beritanaki iroun te Atua.

Inanon tembora a bon karaoaki mwaitin otenanti aika tabu aikai ao are bon bwaai n ibuobuoki n te rau ni kamanomano man te aonaaba. Koraki ake **a roko n ana tabo te tembora** ke n ira kaukan autin te temboran n namakina naba te rau aei.

Te Tia Kamaiu bon te buoka ae korakora n te rau ni koaua. E ngae ngke inanon kakatai n te maiu, ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu ao Ana akoi, te maiu ae rairoi e na kanuanganaki ma te rau ae onoti (taraa Ioane 14:26–27; 16:33). ■

Man te maroro n te maungatabu ni kabuta n Eberi 2013.

Booki Aika Mwanuokinaki Taekaia, Kakoaua aika Uringaki

A bane n taraai aomata ni kabane. I kona ni kamanoa te Ekaretia ma ti au koaua ae bebete?

Iroun Abegail D. Ferrer

Teuana te ririki ao iai au kouru bwa N na katamaroa au reirei n te tamnei. N na uoti bokin te Ekaretia, booki aika uarereke, booki ni kairi, ao booki aika tabu n taabo ni kabane, n raonaki ma te nako n te reirei, bukina bwa e korakora nanou ni kani karekei ana taeka te Atua. Ma e karako au kekeiaki ngke I rangin n tabe ni kamatebwai imwain rokon te ukeuke ae uarereke.

N te bong teuana ara tia reirei e kaira te maroro are e a kateirakeia iai ataei aika tiaki-Katorika n te ruu bwa ana teirake. Ti ngai n te kiraati ae kaain Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira. Onoman ataein te reirei tabeman aika teirake naba.

Ngkanne ti titirakinaki: Tera ami ekaretia ae kam nako mai iai? Antai ae kunea (ami ekaretia)? E kanga ni kateaki ami aro?

Ngai te kabanea ni kaeka. E nako nanou ngke I atai ae I aki uoti au boki n te Ekaretia, ma I katai n uring bwaai aika I a tia n reiakin. E roko uringakin te kibu man te Baibara:

“Ko na onimakina te Uea n nanom ni kabanea; ao tai mwiokoa oin am ataibwai.

“Ko na atai n nakonakom ni kabane, ao E na kaeti kawaim” (Taekan Rabakau 3:5–6).

I tei i matan te kiraati ma te onimaki ao ni mwaninga maakuu. I

taekinna bwa ngai kaain Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira. I tibwaua karakinan te ataeinimwaane, Iotebwa Timiti, ae noora te Atua. I namakina namakinan te tangira ae korakora inanou, ao ran-nimata a waanako mai matau. I tibwauaia bwa e a tia te Ekaretia ni baireaki n Eberi 6, 1830, ao I kakoaua ae e a tia ni weteaki ana burabeti te Atua ao te nakoanibonga e a tia ni kaokaki. I kakoaua bwa a kakoauai bwaai aikai ni kabane.

Te tai ae maan ni kamatebwaiakan te euangkerio e a tia ni uaana. E a tia ni buokai ni kamanoa au onimaki ao n tibwaua te euangkerio. I kakatonga, tabeua wiiki imwiina, ngke aman raoraou n au reirei a irai nakon te taromaui.

E buokai n reireinai te atatai anne kakawakin te koaua. Te moan tai I mimi bwa bukin tera e aki kauringai te Uea bwa n na uoti au boki n te bong anne. A tia ni buokai ni kaekai raoi titiraki ake a tia n tabekaki. Ma ngkanne I kunea bwa ti na aki kainnanoia ni kamatenanoi bwaai ni kabane ibukin te Ekaretia ke n onimakin kiibu—ti riai ni kamatebwai, maiuakinna, ao n tibwaua te euangkerio, oimankina te Tamnei ae Raoiroi. N na kona n aki karekei au boki, ma iai au koaua. ■

E maeka te tia korokaraki i Cagayan, Philippines.

A NOORIA

*Aomata aikai a noora raoi te Tia
Kamaiu ae e a tia n uti, ma ngkoe
naba ko kona n riki bwa te tia kakoaua
ibukin Kristo n oin am kawai.*

Nam iango e na aekakira te kakoaua ibukin te Tia Kamaiu ae e a tia n uti? Ibukiiia teubua aomata n ana tai Iesu, a aki riai n iangoia—ma a maiuakinna. Booki aika tabu a karakina tebwi ma uoua bwaai ni kakairi n te Nu Tetemanti ao tabeua riki n ana Boki Moomon ngke te Uea are e a tia n uti e kaoti nakoia aomata. Aomata aikai a kakoaua teu-ana te kakai ae moan te korakora inanon te rongorongo: Iesu Kristo e tokanikai iaon te mate ao n anganiira te konaa ibukira n tatabemaniira nako bwa ti na manga maiu riki. E kamiimi anne, e koaua?

Ngaia are tera ae nanonaki n riki bwa te tia kakoaua ibukin Kristo? Ti na tuoi tabeua mai buakon taai ni booki aika tabu ao n iangoia ti na kanga, e ngae n ae ti aki Nooria n rabwatana, ti kona n riki naba bwa a na tia kakoaua Iesu.

Maria te I Maketara.

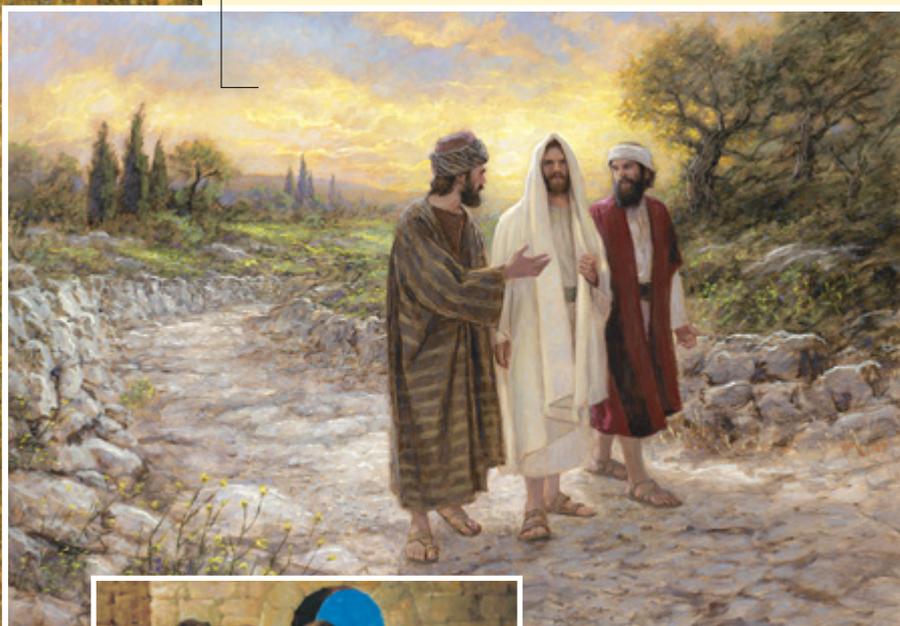
Maria te I Maketara bon te moan tia kakoaua. Ni moaningabongin te Tabati imwin Taurakina, e roko n te ruanimate ma tabeman aine ni kabira rabwatan te Uea. Ngke e kunea Maria bwa akea kanoan te ruanimate, e tang. Temanna ae kawaria mai ibukina ao n titiraki, “Neiko, ko aera ngkai ko tang?” langoa miimina ngke e kunea bwa bon Iesu, ae e a uti man te mate. (Taraa loane 20:1–18.)

PENNANT © ISTOCK/GETTY IMAGES

Uoman Reirei iaon te Kawai nako Emmauti

Kireoba ao temanna te reirei a nakonako iaon te kawai nako Emmauti ngke a kamaroroaki iroun te iruwa. A aki kinaa toaia ae boou, ma n tain aia katairiki ni kabane, e tatabeuta te kariki te iruwa. Ngkanne a kaureaki mataia, ao a kinaa bwa a tia ni mwamwananga ma te Tia Kamaiu ni moan aia tai. "Tiaki a bane nanora i nanora...?" a titirakinia i bon irouia, n iangoa te kariaia are a namakinna bwa ni koauana E a tia ni mena irarikiia. (Taraa Ruka 24:13-34.)

Abotoro ake Tengaun

Uoman Abotoro ake a mwananga nako Emmauti ma Kristo a oki nako lerutarem ao n tuangia tengaun mai ibuakoia Abotoro n te bwai are a rinanona. Ngke a tabe n taetae, e kaoti te Tia Kamaiu nakoia, e taku, "Kam na tarai baiu ma waeu, bwa boni Ngai: kam na ringai, ao taraai; bwa akea irikon te tamnei ao riina, n aiaron aika kam noori irou." (Taraa Ruka 24:36-41, 44-49.)

Te Abotoro Tooma

Te Abotoro ae Tooma e aki kaoti ngke e moan kaoti te Tia Kamaiu nakoia Abotoro ake tabeman, ngaia are e aki kakoaua ae e a tia n uti Kristo. Teuana te wiiki imwiina, e a manga kaoti riki Kristo nakoia Abotoro. N te tai aei Tooma e *mena* ikekei, ao ibukina bwa e noora Kristo, e kakoaua bwa E a tia n uti. Te Tia Kamaiu e kauringa Tooma ni kaitara kakoaukin mwiin are ko na tii nooria: “Ko onimaki, ngkai ko norai: a a kabaia akana onomaki ngkana tuai n norai.” (Taraa loane 20:24-29.)

TAMNEIN TOOMA IROUN BRIAN CALL

Abotoro ake Tengaun ma Temanna n Naman Tiberia

N te bong teuana imwiin te Mangauti, tabeman Abotoro a nako n akawa n Naman Tiberia ma a aki bati n tekeraoi. N te ingabong are imwiina, e kaoti te Tia Kamaiu ao n reireiniia ni kabwaka aia karaun n iteran te booti are te atai. Ngke a karaoia, e tiraua konan aia karaun are a aikoa kona ni katikia! Imwiin aia baka n amwarake ni kabane, te Tia Kamaiu e reireia taekan kaka-wakin te ibuobuoki nakoia aomata, ni kangai, “Kakamwarakeia au tiibu.” Abotoro a na bae ni kabanei maiuia n tii karaoakin anne—n reireiniia aomata taekan Kristo—ao n tabeua keiti, a anga maiuia ibukin te mwakuri. (Taraa loane 21:1-22.)

TE KRISTO AE E A TIA N UTI N NAMAN TIBERIA. IROUN DAVID LINDSLEY

TEMANNA TE TIA KAWAKIN TIBU, IROUN HOWARD LYON

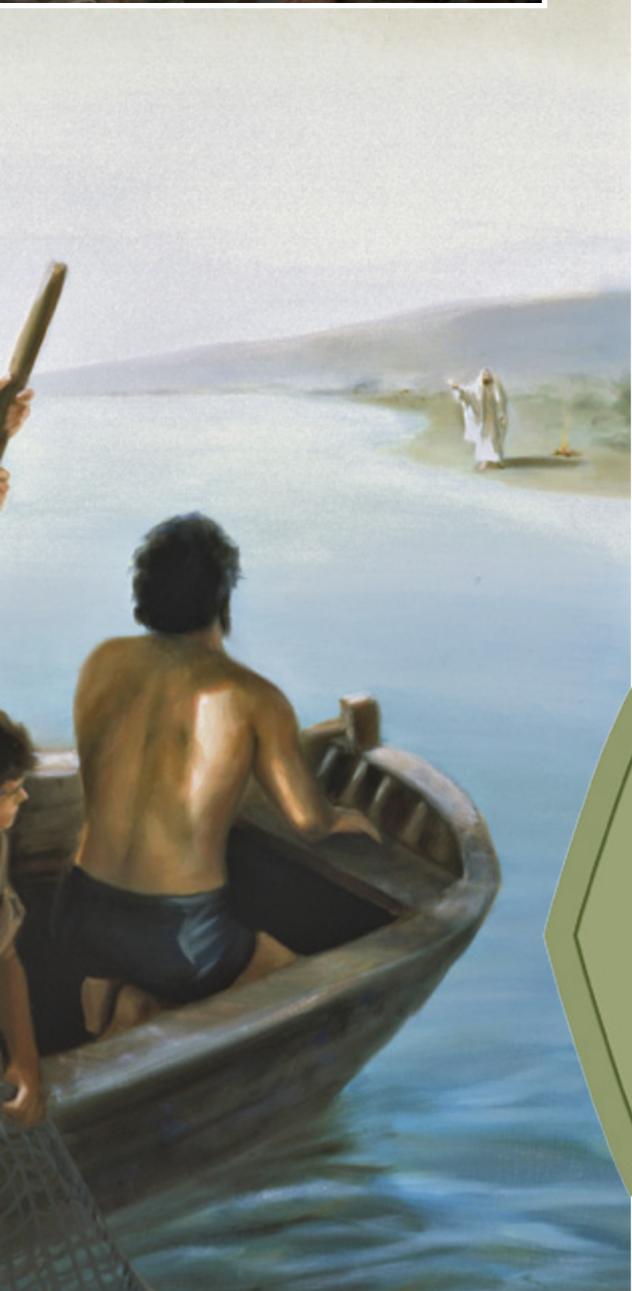
Nibwaite i Amerika

N tain Taurakina, aban Amerika a bon urebekeaki man te maeiei, te ai, tabeua kabuanibwai aika karina, ao tenibong te bong n rootongitong ni kanikinaea maten te Tia Kamaiu. Imwiiina, e ruo mai karawa Kristo ao ni kawariia te uanao n aomata ae 2,500 ni bootaki irarikin te tembora i Bountiful. E kaoiia aomata bwa a na rii-ng mwiin ikoakin baina ao waena ao rarikina, e kabwarabwara, ao ni kakabwaiiia natiia Nibwaite temanna imwiin temanna. A mwaiti riki aomata n ikotaki n te bong are imwiina, ao e kawariia te Tia Kamaiu ao n reireiniia. N tokina reirei a katea ana Ekaretia Kristo, ao Nibwaite a karekea te kakooua ae mwaakaroiroi bwa ngaiia ao Reimwanaite a na rairaki naba nakon te Uea. (Taraa 3 Nibwaai 11-18; taraa naba 3 Nibwaai 8-10; 4 Nibwaai 1.)

Te bwabetito Ngkekei ao Ngkai

E kaoti naba Kristo nakoia aika a mwaiti, n raonaki ma tabeman aine ake a roko nakon te ruanimate ni buoka Maria ni kabira rabwatan Kristo, te kurubu n te mwaiti ae riaon 500 mwaane, Iakobo, ao Bauro. (Taraa Mataio 28:9; Makuri 9:4-19; 1 I-Korinto 15:6-7; taraa naba 3 Nibwaai 19; 26:13.)

E na bae n aki reke ara tai n noora te Tia Kamaiu n aron are a nooria taan kakooua aikai, ma ko kona n teimatoa n riki bwa te tia kakooua ibukin Kristo. Ko kona n ukoukora te Tia Kamaiu n onoti, n aron are e karaoia Maria ngke e nako n te ruanimate, n reiakina riki rongorongona. Ke ko na kamwakura am onimaki Irouna man kawakinan tuua ao n iriiri aia reirei burabeti. Ke ko kona ni kinai ana kakabwaiia te Tia Kamaiu inanon maium, n aron are a karaoia reirei ake uoman ake a nakonako nako Emmauti. N tain te Itita, iangoia bwa tera ae nanonaki n riki bwa te tia kakooua ibukin Kristo. Aomata aikai bon taan kakooua ake a bon noora te Kristo ae e a tia n uti—ma anne tiaki tii te kawai ae ko kona ni kakooua inanon maium. ■

REIREI AROU

“Ngkai ko namakina ana kakooua te Tamnei ae Tabu ibukin [Kristo], e kamatoa ao ni manga moan kamatoa nakon tamneim n taneiai aika mwaiti man kakaokoro ao taabo, ngkai ko kataia n tua ieta ootan Ana katooto inanon maium ni katoa bong, ao ngkai ko kaota am kooua nakoia tabeman ao ni buokiiia n reiakina ao n

Iriiria, ngkoe ana tia kakooua Iesu Kristo.”

Unimwaane D. Todd Christofferson man te Kooram n Abotoro n are Tengaun ma Uoman, “N Riki Bwa te Tia Kakooua ibukin Kristo,” *Riaona*, Maati 2008, 63.

ARA TABO

TE ATUA E ANGANIIRA BWAAI NI MWAKURI

Tarin tamau bon te tia korotamnei ao e karaoi kaibuke aika kaai inanon bwatoro kiraati. E kainnanao te tai ae mwaiti, iangoakina raoi, ao te mwaatai ni karaoi.

N te bong teuana I noori ni kabane ana bwai ni mwakuri ao n noori aron kabonganakiia n tatabeua ibukina ae onoti ke mawakorokoroia iaon te kaibuke. Ngke I matakua kinna ni mwakuri, I mimi n aron kabongakin bwai ni mwakuri ni karaoi kaibuke aikai. I kauringaki ni karakinan Nibwaaai ngke e kabaa te kaibuke (taraa 1 Nibwaaai 17–18). E kabaia nakon ana kawai te Uea, tiaki ana kawai te aomata. Te Atua e anganiira bwaai ni mwakuri ni kabai oin ara kaibuke n Ana kawai. Booki aika tabu, te onimaki, ao tangiran te Atua bon bwaai ni mwakuri aika I ri ai ni kabonganai inanon maiu ni kaba oin au kaibuke n akea kinakinaia. I reiakinna ni katoa bong n riki bwa ana reirei te Uea. ■

María Mercedes G., Monagas, Venezuela

NAMAKINAN TE MAROA

Bon tain te mwaitoro i Denmark. I a tibwa moana au mwakuri ni mitinare ae bwain taina, ao e riki n te kaangaanga au koaua. I a tibwa kaina te aro ni maaniu ae 19 te namwakaina, ao I kaonaki n te maaku ni maeka n aaba itinaniku, ni kamanena te taetae ae I aki rabwakau iai, ni ukoukora kawaiu rinanon kawai aika kaangaanga I aki kona n iangoa borauakinana. Au tataro, are n te taina e onrake n te kakaitau, e waekoa n riki bwa te bukibuki ae aki kakukurei (ni kaitara te Atua): “te Atua, bukin tera ko a katukai n ti ngai?”

Te ingabong teuana I bubuti nakoinan te tataro. Ma n onea mwiin te bubuti “bukin tera” ma te un inanou,

I bubuti ibukin kakoaua ni koauan te euangkerio ao au nanououa e na torobaki.

Imwin au tataro, I raira au boki ae tabu nakon te iteraniba ae I aki kantainingaia. I kauki nakon te I-Tetaronike 31:6: “Kam na korakora ao kam na ninikoria, tai maku, ao a na tai bwaranonomi irouia . . . bwa Iehova ae Atua, boni Ngaia ae airi ma ngkoe; E na bon aki kakiko, ao e na bon aki kitaniko.”

Nanou e onrake n te kimwareirei ngke I atai bwa e kaeka nakon au tataro: Te Atua e raonai n tainako E tiku n tataninga te tataro ni koaua nakon te bukibuki ibukin namakinan te maroa.

Te Atua e na aki kitanai, e ngae ngkana bwaai ni kabane a taraa ni kabwaranano. Ao ti kona n namakina Ana tangira (ai aron namakinan otan taai ae kakukurei) rinanon te tataro ao Ana Boki aika tabu. ■

Clayton E., Texas, USA

E NAKOIM NGKANNE

Te *Riaona* e butimwaii bwaai ake kam rinanona ao atatai aika nano ni maiu-akinan te euangkerio. Kanakoa am karaki nakon te liahona.lds.org ke imeeri nakon liahona@ldschurch.org. Taiaoka karina bwainin am atureti, uoote ao titeki, ao ana kariaia te karo.

MWAATI NAKO TAUTIA KIRITIAN

“Mwaane ao aine, aika a tangiria n rin n te abanuea ae te tiretio, a riai ni kekeiaki n tokanikai man mamaaraia ao aia bure ni katoa bong.”

Reirei mairoun te Beretitenti n te Ekaretia: Brigham Young (1997), 294.

“N na kanga n ataia bwa E kakauongo te Atua nakon au tataro?”

Te tataro bon te kakabwaia ae rang korakora, aoti a tia ni beritanaki bwa Tamara are i Karawa e kakauongo n taainako, ma e kainnanao tabeua te mwakuri ni kinai Ana kaeka.¹

Iangoa taekan aei: tao te Atua e ongo iroum ke E aki. Ngkana e aki, ngkanne ni koauana bon akea nanon te tataro. Ma ngkana E ongo (ao E bon ongo!), ti riai ni kakaia raoi bukina ti na kanga *raoi* n itoman ma Ngaia n te tataro, ni kinai ana kaeka, ao ni kakaonimaki ni waaki nako.

Ngkana ti namakinna bwa E aki ongo, tao ti riai ni bon karikirakeira moa. Ko na bae n titirakiniko tabeua titiraki: I itiaki? A tau au mwakuri? I taturaaoi ni karaoa are E butiai iai?² Ngkana kaekaan aikai eng, ko kona n onimakinna bwa te Uea ae Atuam e na kaekai am tataro” (taraa D&C 112:10). Uringnga, n tabetai a roko kaeka ni kawai aika bebete man aki kantaningaaki.

Ngkana am kaeka bwa tiaki nakon tabeua titiraki akanne, e tuai rang oimwi! Karaoi bitaki aika riai inanon maium bwa ko aonga ni karekea te Tamnei. Taturaaoi ni mwakuri iaon wirikiriki ake ko karekei.

Ao tai mwaninga ae bwa aomata nako a karekei kaeka n ae kakaokoro. Tataro bwa e na reireiniko te Tamnei ae Raoiroi bwa *ko na* kona ni kinai taian kaeka. E bae n aki bebete kinaakiiia n te moan tai, ma titebo ma aron konabwai tabeua: te kataneiai e karika te kororaai. Kareka te onimaki ao onimakina te Tama are i Karawa bwa n *taainako* e kakauongo.

BWAAI AIKA A NA TARAARI.

1. Taraa Mataio 7:7; Iakobo 1:5–6; Aramwa 33:4–11; Doctrine ao Covenants 8:1–2.
2. Taraa Richard G. Scott, “Learning to Recognize Answers to Prayer,” *Ensign*, Nobembwa 1989, 32.

Kakauongo nakon te Tamnei

Kataia kakauongo nakon te Tamnei ae Raoiroi. Aomata a ongo iroun te Tamnei

ae Raoiroi ni kawai aika kakaokoro, ngaia are tao ko kakauongo ibukin, te bwanaa ae maaraara man bebete ngkana e roko te wirikiriki bwa te namakin. I ataia bwa te Tamnei ae Raoiroi e na tuangko bwaai ake ko kainnanao ni kan atai—ko ti riai ni kakauongo.

Elise G, ana ririki 13, Alberta, Candada

Kaeka inanon te Ekaretia.

N tetaina I rangi n nanououa ngkana N na nako ni marooro ma raou ae tiaki kaain te aro. Te Tabati teuana n te bootaki n toa, iai te aine ae e taetae are e taraa ni kainetia nakoia. N te tai anne, I karekea te kakooua bwa te Uea e a tia ni kaeka au tataro. Mai imwaaia, I a tia n aki rang oota raoi bwa tera ae N na karaoia, ma ngkanne e karuaki nanou iroun te Tamnei ae Raoiroi, are e kaona nanou ma te kimwareirei ao te ninikoria. Te Atua e kaekaira rinanon namakin, iango, booki aika tabu, ao taan taetae naba n te taromauri!

Karen V., ana ririki 19, Minas Gerais, Brazil

Uringnga bwa Antai Ngkoe

I ataia te Atua e ongo iroua ibukina te tataro e karika te namakin ae rau, buokaki, ao te

tangira inanou. I nooria bwa E kainao-mataai man kabuanibwai aika mwaiti man te bong teuana nakon teuana ao E kawakiniia au utu, ao I namakina tangirau Irouna. Imwaaia ae I nako n

reirei, I aki toki n atonga ana botonia-ngo te Bootaki n Ataeinaine, e buokai n uringnga bwa Ngai natin te Tamara are i Karawa te aine, are e tangirai.

Nicol M., ana ririki 19, Lima, Peru

Ana Tataro te Ataei

I ataia e ongo au tataro te Tama are i Karawa ibukin taekan anenen te Moanrinan “Ana Tataro te Ataei” (*Aia*

Boki n Anene Ataei, 12): “Te Tama are i Karawa, ko maiu? Ao ko ongo ao ni kaekai aia tataro ataei n tatabemania nako? A taku tabeman bwa e raroa karawa, ma I namakinna bwa e kaan irarikiu ngkana I tataro.” Ngkana I uingnga te anene anne, I ataia E kaka- uongo ibukina I namakina te Tamnei ao Ana tangira ae akea tiana ibukiu. Ngkai I uringnga bwa E tangirai, I namakina te mweengaraoi ao n ataia bwa E ongo au tataro.

Elaine B., ana ririki 16, North Carolina, USA

Tataro ma te Nano ni Koaua

Imwiin am tataro, ko kona ni kakau-ongo nakon namakin ao naano ake a roko inanom. Teuana mai iai e bae n ae kaekaakin am tataro. Ngkana ti tataro ma nanora raoi ao te nano ae koaua, Tamara are i Karawa e kaeka ni kaeti ma ara onimaki are ti karekea mai Irouna. E aki kaekaira tii ibukin ara kan ataibwai.

Jean-Claude N., ana ririki 16, Kasai-Central, Democratic Republic mai Congo

Ukoukoria

I miimi n tetaina ngkana e kona n ongo au tataro te Atua, ao ngkanne I namakina te kaeka inanou. I ongo temanna ni kaota ana koaua ibukin te tataro, ao I kona n namakina te

Tamnei ae Raoiroi. Au taeka n reirei teuana bon butiakiaa am karo, bitioibi, ke tabeman kaain te aro n am uoote. Ko kona naba n tataro ibukin buokam iaon atuun te reirei aei.

Joshua S., ana ririki 13, Oregon, USA

Onimakinna

Te Tama are i Karawa e kakauongo n taainako nakon ara tataro, ma n tabetai e taraa n ae E aki kaekai ara tataro ibukina E bae n aki kaekaira bwa e na kanga ke nningai ae ti tangiria bwa E na kaekaira iai. Te Tama are i Karawa e kakauongo n taainako nakon ara tataro, ma n tabetai e taraa n ae E aki kaekai ara tataro ibukina E bae n aki kaekaira ni kanga ke nningai ae ti tangiria bwa E na kaekaira. Ti kainnanao te tatauraoi n anga ngaira nakon Ana kantaninga ao ni kare-kea te onimaki bwa E ataa te bwai ae tamaroa ibukira. E tangiriira te Tama are i Karawa ao e kataia n taainako ni buokiira n reiakiniiira ao n rikirake ngkai E kaekai ara tataro.

Mosiah M., ana ririki 17, Utah, USA

Bubuti ao ane Kam na Anganaki

Rinanon booki aika tabu, ti reirei-naki bwa e kaekai ara tataro te Atua

TAI KABWARA NANOM

Ongotaeka, uring taai n namakinan te Tamnei iroum rimoa, ao bubuti n te onimaki. Te kaeka nakoim e na roko, ao kona namakina te tangira ao te rau iroun te Tia Kamaiu. E na bon aki roko n tawe ke n roko n aron ae ko tangiria, ma te kaeka e na bon roko. Tai Kabwara Nanom!

Unimwaane James B. Martino man te ltingaun, “Turn to Him and Answers Will Come,” Liahona, Nobembwa 2015, 59.

n taainako ao e na kaekai ngkana ti taetae Nakoina ma te onimaki ao te nano ae koaua. Inanora ti na namakina te Kamatoaki bwa E bon ongo iroua, te namakin ae rau ao ni maem. Ti kona naba n namakinna bwa bwaai ni kabane a na nakoraoi ngkana ti iriira ana kantaninga te Tama. Ngkana ti nanououa bwa E kaekaira, ti riai n ukoukora ana kai-riiri ni booki aika tabu ao ngkanne ti butiia ngkana bwaai akana te wareki a koaua.

Constanza L., ana ririki 20, Bío Bío, Chile

TE TITIRAKI AE NA ROKO

“N na kanga ni bubutia raoraou bwa a na aki taetae n ribuaka ke n ae aki riai ibukiaa tabeman?”

Kanakoa am kaeka ao, ngkana e tangiraki, te tamnei ae tamaroa imwaain Meei 15, 2017, n te liahona.lds.org (taona “Kanakoa te Bwai”) ke n te imeeri nakon liahona@ldschurch.org.

Taiaoka karin bwaai aikana imwiina: (1) bwaninin aram, (2) bong ni bung, (3) uoote ke mwaanga, (4) titeiki ke mwakoro, (5) am kariaia n te koroboki, ao, ngkana e kee am ririki iaan 18, aia kariaia am karo n te koroboki (e butimwaeaki te i-meeri) ni boretia am kaeka ao tamneim.

Kaeka a kona n rinanoaki ibukin abwakiia ke matataia.

Andrei ao te Taeka Ae Buakaka

Iroun Julie C. DonaldsonIroun

E boboto i aon te karaki ae koaua

“N na kataia n rairananou, (N na kataia) ni karaoa ae raoiroi riki, (N na kataia) n tataro”
(Children’s Songbook, 98).

“**K**o taku bwa ko raoiroi riki nakoia aomata ni kabane bukina bwa ko aki tuea,” e taku Nikolai n tain te motirawa ae uarereke.

“Anne e aki koaua,” e taku Andrei.

“Ngkanne bukin tera ko aki konaa n atonga teuana te taetae buaka? Ti Teuana? Taekinakin te taetae buaka e aki konaa n tiringko. Ni kabane aomata a taetae buaka.”

Andrei e kakui tabon angana. “I bon aki tangiria ni karaoia.”

Andrei e ataia bwa te taetae buaka e bure ao e kanakoa te Tamnei ae Raoiroi. Andrei e tangira raonakina iroun te Tamnei ae Raoiroi. Mangaia are e aki taetae buaka.

Andrei e boou n te reirei, ao ngkai moa, Nikolai ti ngaia n te kiraati onoua ae e tangiria ni kan riki bwa raraona. Ma Nikolai e reitinako ni kairoroa nakon te taetae buaka ni katoa bong. Ao ni katoa bong Andrei e

a kua n taekina ae aki. Irarikina, Andrei e maaku bwa Nikolai e na katoka raraonakina, ao ngkanne e na tiku n ti ngaia.

“Ti atonga teuana te taetae buaka,” e taku Nikolai imwin te reirei.

“Ngkanne N na katikuko n ti ngkoe.”

Tokina Andrei e a rangin ni kua ni kumeaki

bwa e na atonga teuana te taetae buaka—teuana are bon akea *naba* buakakana.

Nikolai e kaenga n atuu-na. “E tamaroa, ngkoe ngkai temanna raoraora.”

Imwin anne, raoraon Nikolai tabeman a taetae nakon Andrei naba. A amwarake ma ngaia ao a butiboro ma

ngaia n tain te motirawa ae uarereke. Ma raraonakin ana kurubu Nikolai bon kanga ti tebo ma e kakamaaku. Mwaitin ana tai Andrei n memena irarikiia, ao e na mwaiti ana tai n taetae ao ni mwakuri n ai aroia. Ao a bane n taetae buaka. N ae mwaiti A ngare ibon irouiia ao kamatauningaia imarenaia. A taekini bwaai aika aki raoiroi ibukin aia tia reirei. A un ao ni karaoi katei aika buakaka. Andrei e moanna n namakinna ma te karaurau te un n tainako ao e kunei riki bukin te taetae buaka.

Teuana te tairiki ngke Tinau ao Tamau a otinako, Andrei ao mwanena ae ikawai riki Katya a kauntaekaa te tamnei ae a na kaotia. Imwain ae e na iangoia Andrei, e taekina te taetae buaka.

E kubanako Katya. “N na tuanga Tinara.”

Andrei e biri nakon ana ruu ni matu ao karebetaua te mataroa. Tera ae riki iroumi ni kabane? Bukin tera a karaoia bwa e na un n taai nako? Ngke a okira mwe-ngaia ana karo, Andrei e kauka ana mataroa teutana ao e ongo ana taeka Katya e taku, “Tinau, Andrei e taetae buaka nakoia.”

“Tera?” Tinau e bwanaa ni miimi. “Andrei e aki kona n taetae buaka.”

Andrei e kaina te mataarua ao e bwaka nakon ana kainiwene. E iangoia bwa e kanga ni bitaki man te tai are e moana iai te taetae buaka. E a nangi maan te tai imwiin are e a tia n namakina iai te Tamnei ae Raoiroi.

Andrei e katorobubua irarikin ana kainiwene ao n tataro. “Tamau are i Karawa ae tangiraki, I kabwara au bure I a tia ni buakaka ao un. I a kabwara au bure I a moana au taetae buaka. N na karaoa ae raoiroi.”

Ngke e tataro Andrei, e kaonaki nanona n te namakin n tangira. Man te moan tai are e moana iai te taetae buaka, e rangi n namakina te kukurei. E ataia bwa e tangiria te Atua, ao e kona n namakina te Tamnei ae Raoiroi. E namakina kabwaraan ana bure ao e ataia bwa e kona ni bitaki ao n tamaroa riki.

Imwiin ana tataro, e tuanga Tinana te koaua ao e kabwara ana bure nakon Katya. Andrei e namakina te

tamaroa imwin anne. Ko namakina ae tamaroa ngkana ko raira nanom.

Te bong are imwian n te reirei, Andrei e aki katawanou ma ana kurubu Nikolai. Irarikin anne e tekateka irarikiia ataei ae e aki kinaia. E na kona ni maan, ma Andrei e ataiia ae e na kunea raoraona aika raraoi ao a kukurei ao aki taetae buaka. Kaanga n ai arona. ■

E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

KAKAEWENAKO

“N na kabongana aran te Tama i Karawa ao Iesu Kristo ma te karinerine. N na aki taetae buaka ke ni kabonganai taeka aika aki raoiroi” (Au Kainibaire n te Euangkerio).

laon iteran baan te beeba, korei ke koro tamneia bwa ekanga am namakin iaon taeka aika raraoi. laon iterana, korea ke koro tamneia bwa e kanga am namakin iaon taeka aika bubuaka.

Wareka Nakoia Ibonga 19:12. Bukin tera e kakawaki bwa ko na kabongana aran te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo ma te karinerine?

Titirakina te karo ke te tia kairiri bwa bukin tera ti na kabongana te taetae ae tamaroa ao e kanga n tia ni kakabwaiaia.

I kaewenakoai bwa N na . . .

Iroun
Unimwaane
David A. Bednar
Man te Kooram
n Abotoro
n te Tengaun
ma Uoman

N na kanga ni buoka au utu bwa e na korakora?

Tuangiia am utu bwa ko tangiriia
ao kaotia n am mwakuri.

Kaota am koaua ni bwaai aika ko atai bwa a
koaua man ana kakoaua te Tamnei ae Raoiroi.
Tibwa am koaua ma aomata aika ko tangiria riki.

Anganano n reitaki ma am utu n te bootaki
n tataro n utu ma kamatebwaian te boki
ae tabu. Reitaki n tain te bootaki n utu n
te tairiki ao karaoia bwa e na kaunga.

Kakaonimaki n reiakinna, maiuakinna, ao
tangirakin kaokakin ana euangkerio Iesu Kristo.

Iroun Joy D. Jones

Beretitenti ni
Kabuta ibukin te
Buraimwari

Katauraoi ibukin te TEMBORA ni Katoa Bong

Ngke ruaiwa au ririki, iai au tia reirei n te Moanrinan
Ae arana Titita Kohler. I rangin ni mamaama, ao
e rangin n ataa te katei ngaia ae i tangiria n airiiri ma
ngaia. N te bong teuana e anganiira te mwakoro ni
beebea. Ti bane ni korea te bwai ae ti tangiria ni karaoia
ngkana ti a kara riki. I korea: “Naako nakon te kaoreti
ao mare n te tembora.” I kanim au beeba iaon mataroan
au kabwate. N te tairiki, te ota man tauran te kawai e ota
nako nanon au winto. I tarai mwakorokoron au beeba.
E kauringai bwa N na nakon te tembora.

N taai akekei, ti 12 tembora n te aonaaba. I tangiria
ni kawari tembora ni kabane.

N te tai are a iangoa aia motirawa tinau ma tamau,
aki toki ni kairiia ara utu nakon te tembora. Ti maeka i
Oregon, USA. Te kabanea ni kaan n tembora bon 600 te
maire (965 km) i Cardston, Alberta, Canada. Akea ana
bwai ni kamwaitoro ara kaa. Tariu ao mwaneu a tekate-
ka i bukin te kaa. Ti na katinei ara kunnikai aika mwai-
mwai itinanikun winton te kaa. Imwiina ti katikua iaon
roroara ni kamwaitoroira iai.

Bon te bwai ae kamiimi ngke ti noora te tembora. I
aki rangin n ataia bwa tera ae karaoaki ikekei, ma aki
toki ni kukurei au karo ngkana a otinako. I ataia bwa e
rangin ni kakawaki te tembora. I ataia bwa bon ana auti
te Uea. (Inanon te tamnei, ngai anne kunnikaina n te
karinano mainaina.)

Imwiin koron 12 au ririki, I nako ni karaoi bwabetito
n te tembora inanon tabeua tembora. Ngke I kaitibo ma
kainabau n te tai ae na roko, I kunea bwa e tangira naba
te tembora! Ti mareaki n te Manti Utah Tembora.

Ko kona ni katauraoi ibukin te tembora ni katoa
bong. Naako nakon te tembora ngkana ko kona. Riing
oona. Ngkai tibuu te teinimwaane Jarret bon te 11 ana
ririki. E mwakuri n rongorongon te utu ni katoa Tabati
ma tamana. E a tia ni kunea ae raka iaon 200 araia aia
bakatibu. Ngke e koro 12 ana ririki, e kona n ibuobuoki
ni karaoi bwabetito n te tembora ibukiaa bakatibu aikai!

Ngkana kam mena inanon te tembora, ko kona n
nakanako n te tabo are e nakonako iai Iesu. Bon Ana
auti. Au kantaninga bwa ko tataro ni katoabong bwa e
na buokiko te Tama are i Karawa ni katauraioiko n rin
inanon te tembora ao n namakina Ana tangira. ■

E Ota Star

Iroun Jane McBride

E boboto i aon te karaki ae koaua

“E tamaroa te mena irarikiimi kain te Buraimwarii”
(Children’s Songbook, 254).

Star e kaeta kunnikaina. E Steimatoa ni mweengabua-ka ni kabongana te kunnikai nakon te taromaui. N ana aro are mai imwaina aine a kabongana te kawaerake mwarairai ke ae e kororo nakon te Taromaui. Ma ai tiaki n ana ekaretia ae boou. Ngaia ma tinana a tibwa bwabetitoaki inanon ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia aika a Itiaki ni Boong Aika Kaitira.

Star e katinakoa te ang ngke e tiroia n te kiraati. E ingainga nanona n nako n taromaui n te moan tai bwa kain te aro ae tauaki mwiina, ma e nakonnano naba. Mai imwaina, e tiku irarikin tinana ni karokoa e bwara te taromaui. Ma n te tai aei e nang nakon te Buraimwarii.

Star e bobotika n noora tamneina Ma ngkana e aki mweengaraoi ibuakoia ataei? Ao ngkana a ribaia ataei ake tabeman?

“Star? Ko tauraoi?” E wewete tinana.

Star e ruorikaaki n te kaintantamwarake. “E raoiroi taraau?” e titiraki.

E wiingare tinana. “Ko tara ni botonnaine.”

Star e karaoa ubuna. “Bon anne ae kona taekinna. Bon ngkoe tinau.”

“Eti anne. I bon riai n taekina anne. Ibukina bwa e bon koaua.”

Star e moangare. Tinana n tainako iai ana nga ni kakukureia

natina. Ma bon iai naba te nakonnano irouna. Ma ngkana arona bwa akea ataei aika a tangiria ni kan taetae nakoina? Iai raraona n ana reirei, ma tiaki kain ana aro ae kainna ngkai. E tangiria ni kan reke raraona temanna bwa e na airi ma ngaia n nakon te taromaui.

“I a uringa te bwai ae N na riai ni karaoia,” e tuanga tinana.

E biri n oki nako eta ao e katorobubua irarikin ana kainiwene. “Tamara are i Karawa, taiaoka buokai ni karekeia raraou. I kakoaua bwa te bwai are a reireinai mitinare a bon koaua, ma I a maaku.”

Star e tiku ni katorobubua ao ni kakauongo. Imwiin tabeua te tai ao e namakina te raunnano, ao e aki manga nako nanona.

N te taromaui Star ao Tinana a tekateka irarikiia kain te utu ae teniman aia ataeinnaine aika a uarereke. Kaaro aikai a kaotii araia nakon Tinana ao a maroro imwain waakin te taromaui. Star e buokiia ataeinnaine ni karana tamnein Iesu.

Bitiobi Andrews e kare-kea kawaina ni kainetiia. “Titita Cunningham! Star! E kakukurei noorakimi n te bong aei.” E moangare ni butimwaa nakoia ao e taubai ma ngaiia. Star e a mwalinga aroia ae tamaroa kaain te aro. Tao e na bon kona n reke raraona.

Imwiin te bootaki n toa Star e a kaea te Buraimwarii. E taraia ataei ake tabeman ma te nakon nnano ngke e tekateka. A maroroo imarenaia n tatabeman ao taraan ae a aki nooria. Star e bwara nanona. Tao e na manga bon tiku n tii ngaia.

Imwiina te ataeinnaine ae bon roron Star e rinnako n te ruu. “E tara naba n nako nanona,” e iango Star. “I kona n taetae nakoina.”

Star e karina te ang, ao e nakon te ataeinnaine arei. “Mauri, arau bon Star. I boou n te tabo aei. Ko kukurei n tekateka irarikiu?” Star e taua ikeikena. E na kukurei te ataeinnaine arei n riki bwa raoraona?

E bitaki moan te ataeinnaine nakon te moangare. “I kukurei. Ngai naba I boou ikai. Au utu a tibwa mwai- ng n nakomai mai Ontario.”

“Ngai ma tinau ti bwabeti-toaki uoua te wiiki n nako,” e taku Star. “I aki ataia bwa tera ae N na karaoia.”

E a bubura riki moangaren Sarah. “Ti a bon kaai n nooria ngaira uoman.”

Star ao Sarah a uaia n tekateka n aia kiraati. N tabetai Star e itaramata ma Sarah ao a wiingare. Sarah e moangare nakoina. Star e rau nanona ao e kuku- rei. E ataia bwa Tamana are i Karawa e a tia ni kaeka ana

tataro ao e buokia ni karekea raraona.

N te kiraati te tia reirei e tuanga Star ao Sarah bwa a na kaoti araia.

E teirake Star. “Arau bon Star Cunningham. Ngai ma tinau ti a tibwa bwabetitoaki uoua te wiiki n nako.” E toki teutana, ao e oti te moangare ni moana ao e taraa raraona ae boou. “Ao aio raraou ae arana Sarah.” ■

E maeka te tia korokaraki i Colorado, USA.

IANGOIA

Ko na kanga ni butimwaea temanna ae e boou n te taromaui?

Riiki bwa te Ota!

Iroun Elizabeth Pinborough

“Tauii i eta ami taura bwa e na oota nakon te aonaaba. Nooria Ngai te ota are kam na tau ieta” (3 Nibwaai 18:24).

Ti kona n riki bwa te ota nakoia tabeman n riki bwa te rao ae koaua. Wareki iango aika inano ao karin tabeua ake bon mairoum. Ni katoa te tai are ko korea iai aran temanna are ko kan kaota am tangira nakoina, kamwaitia ni karana taai.

1. **Tangiriia tabeman:** Ko ko na ni karaoa te bitaki ae korakora inanon maiuia! Iai ana tangiria Kristo ibukiia, ngaia are kataia ni kaota te tangira anne nakoia.

Antai: _____

2. **Kabwarabure:** Ngkana iai ae kammarakiko, kataia n tarai bwaai man aia iango. Ko kona ni buoka ni kamarau nanoia ngkana ko kabwarai aia bure.

Antai: _____

3. **Kaungaa:** Taetae nakoia raoraom iaon korakoraia. Taraa tamaroia e ngae ngkana a kainnanao ae a na kanakoraia. Karaoan am kabanea n tamaroa e na buokiia naba!

Antai: _____

4. **Kakauongo nakon te Tamnei ae Raoiroi:** Am taeka e kona ni bita te bwai ae buakaka nakon ae raoiroi. E kona ni buokiko te Tamnei ae Raoiroi n ataa te bwai are ko na taekinna ao arom ni kaota te akoi.

Antai: _____

5. **Tai winnanti:** Taeka n aki akoi a kona ni kamaraki. Anganiia tabeman te akoi ibukin aia nanououa, ao kanakoi iango aika buakaka.

Antai: _____

6. **Boutokaiia raoraom:** Bon tii rokom n tain te takakaro ibukiia raoraom ke te kamataku n te reirei a kona ni buokiia n nama-kina am tangira.

Antai: _____

7. **Kaoiia tabeman n reikina te euangkerio:** E ngae ngke a aki butimwaea are ko taekinna, ko a tia ni kaotia ae iai nanom ni kan ibuokanibwai ma ngaiia.

Antai: _____

8. **Karekeia raoraom ma aekakin aomata aika kakaokoro:** Tabeman iai tamaroia ae a na tibwauaia. E ibuobuoki Kristo ao e tangiriia aomata ni kabane e aki akaaka bwa antai.

Antai: _____

Kabutanakoan te Eungkerio

Kabongai bwaai aikai n tibwauai karakin rongorongon te Ekaretia!

Samuel Smith

Hyrum Smith

Parley P. Pratt

Imwiin bairean te Ekaretia, te Tama are i Karawa e tangiriia aomata ni kabane bwa ana ongora taekan te euangkerio. Te moan ni mitinare bon tarin lotebwa Timiti ae Tamuera. Hyrum, tarin lotebwa ae a ikawai riki, e reireiniia naba tabeman taekan te euangkerio. N te bong teuana te mwaane ae arana Parley P. Pratt e tuanga Hyrum ae e a tia ni wareka ana Boki Moomon ni kabanea te bong anne. Hyrum e reireinna taekan riki te Ekaretia, ao e bwabetitoaki. Imwiina e nako ni mitinare Parley! E riki bwa te tia kairiiri n te Ekaretia.

Kakaei riki koauan rongorongon waare n te Ekaretia man booki aika tabu n te liahona.lds.org

Iangoan taekan Iesu

Iroun Lindsay Stevens

E boboto i aon te karaki ae koaua

Mía e kukurei. Bon ana moan tai
n te taromauri! Mitinare a tua-
ngiia ana utu taekan te ekaretia. Ana
utu Mía a iangoia n roko.

Mía e taratara nako. E noore te kunnikai ae mainaina iaon te taibora. Iai te bwai iaana.

“Tera are iaan te kunnikai anne?”
Mía e titirakina temanna mai ibuakoia mitinare.

E moangare Titita Hanson. “Bon te toa.”

Te Toa Anne te taeka ae bubura. Mía e a tia n ongo bwa a tia mitinare n tuanga Tinau ao Tamau taekana. Ma e aki koaua bwa tera are a taekinna.

A bane n anenea te anene. Uoman mwaane a tabekarake te kunnikai ae mainaina. Turee ni kariki a mena iaana! Mía e matakukiniia n raeraea te kariki ni kauarerekei.

Imwiin te anene e taekina te tataro te mwaane. Mwaane ake tabeman a tibwa te kariki nakoia aomata ni kabane.

“E buokiira te kariki n uringa rabwatan Iesu,” Titita García e wirikiriki.

Mía e ana te mwakoro ni kariki. E katamneia Iesu n tei i moana.

Ngkanne iai te tataro riki teuana. Mwaane a uoti turee ma mwangko aika uangingi.

“E buokiira te ran n uringa raraan Iesu,” E wirikiriki Titita García. “E mate ibukira bukina bwa E tangiriira.”

Mía e anaa te mwangko n ran. E iangoia bwa mwaitira ana tangira

Iesu ibukina. E namakinna ae kanga E anganna te inga ae bubura.

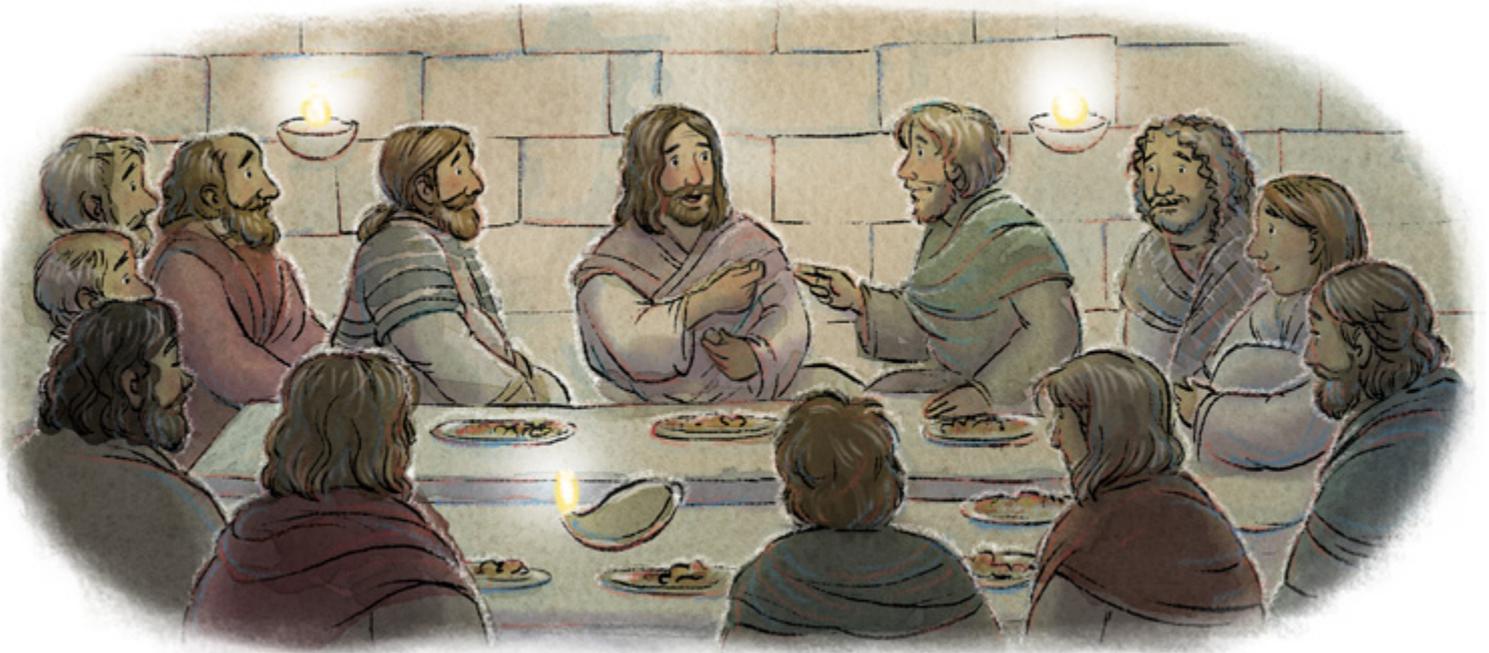
Imwiina Titita Hanson e angan Mía tamnein Iesu ae uarereke. “Ti kana te kariki ao n nima te ran n uringa Iesu ao ni berita bwa ti na Iriria.” E moangare. “Tera am iango n te toa?”

Mía e taraa tamnein Iesu. E uringa te tangira are e reke irouna. E moangare. “E tamaroa! I tangira Iesu.” ■

E maeka te tia korokaraki i California, USA.

Iesu E Anganiira te Toa

Iroun Kim Webb Reid

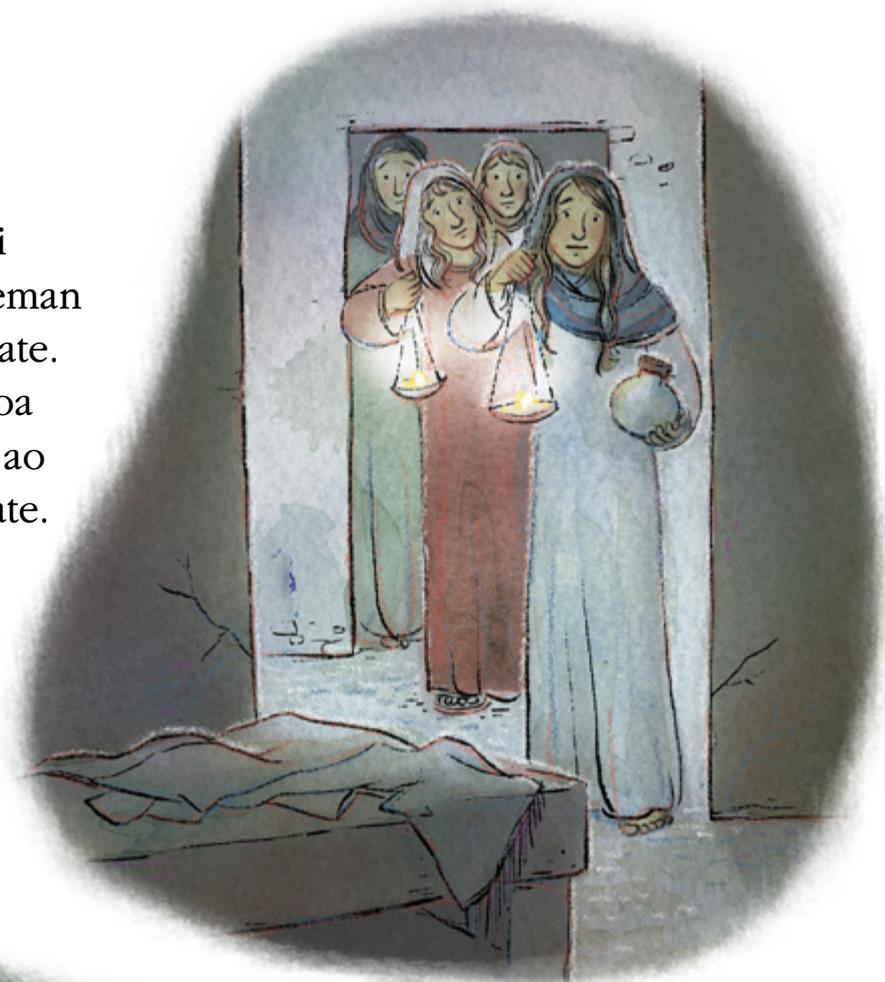

E ataia Iesu bwa e a kan toki ana tai iaon te aba. E bootia ana Abotoro ni kabane ibukin te Kabanea ni Katairiki. E anganiia te toa ao n tuangia bwa a na Ururingnga n taainako.

E nako Iesu n te onaroka bwa e na tataro. E maraki ibukin aia bure aomata ni kabane ao ibukin bwaai aika kananokawaki ni maiuia aomata. Imwiina e mate iaon te kaibangaki ao n taunaki n te ruanimate.

N ingabonging te Tabati imwiin maten Iesu, tabeman aine a roko n te ruanimate. Te atiibu are n te mataroa e a tia ni kamwaingaki, ao akea kanoan te ruanimate. E mena ia Iesu?

E a manga maiu riki! Maria te I Maketara e noora Iesu. E kawariia Ana Abotoro bwa a aonga n tauraoi n reireia te euangkerio imwiin okina nako karawa.

Ngkana I kana te toa, I uringa Iesu. I uringnga bwa E
maiu ao ni mate ao ni manga uti ibukiu bwa I kona ni
manga maiu! ■

Te Kiebu ibukin te Itita

Tikiraoin mainainan te kiebu ibukin te Itita e kona ni kauringiira kamiimin te bong ngke e uti Iesu. Nimaua te kiebu ae mainaina a karabaaki inanon te tamnei aei. Ni katoa tai ngkana ko kunea teuana, atonga te bwai teuana are ko a tia n reiakina taekan Iesu.

**Iroun Unimwane
Bruce R. McConkie
(1915-1985)**
Man te Kooram
n Abotoro n te
Tengaun ma Uoman

MWAAKAN MIMITONGIN TE ATUA

Te onimaki bon te mwaaka ao te mwaaka bon te nakoanibonga.

Te Atua bon te Atua ibukina Ngaia atuun te onimaki ni kabane ao nakoanibonga ni kabane. Te maiu are E maiuakinna e aranaki bwa te maiu ae akea tokina.

Ao korakoran are ti na riki n ai aro-
na bon korakoran are ti karekea Ana
onimaki, e karekea mwaakana, ao ni
kamwakura Ana nakoanibonga. Ao
ngkana ti riki n ai arona n te namakin
ae bwanin ao ni koaua, ngkanne ti na
karekea naba te maiu ae akea tokina.

Te onimaki ao te nakoanibonga
a uaia n ikarekebai. Te onimaki bon
te mwaaka ao te mwaaka bon te
nakoanibonga. Imwiin karekean ara
onimaki, ti karekea te nakoanibonga.
Ngkanne, rinanon te nakoanibonga, ti
rikirake inanon te onimaki ni karokoa,
ti karekei mwaaka ni kabane, ti riki n
ai aron ara Uea.

Ara tai ikai n te maiu ae mamate
e katabuaki bwa te tai n tarataraa-
ki ao ni kataaki. Bon ara tai inanon
menara ikai ni kakororaoa ara oni-
maki ao n rikirake ni mwaakan te
nakoanibong. . . .

Te nakoanibonga ae tabu e raka
riki tamaroana nakon kakororaoakiia
mwaane n ana bong Enoka nakon taai
riki tabeua. N ataakina ngkanne bwa

ana rinan Enoka ngkoa (taraa D&C
76:57), bon te mwaaka are ngaia ma
ana aomata a oneaki iai rabwataia. Ao
a oneak rabwataia ibukina bwa iai aia
onimaki ao ni kamwakura mwaakan
te nakoanibonga.

Bon ngaia ma Enoka are te Uea
e karaoa ana berita ae tabu ae akea
tokina bwa ni kabane ake a karekea te
nakoanibonga a na karekea te mwaa-
ka, rinanon te onimaki, n tautaekana
ao n tararuai bwaai ni kabane iaon te
aba, n ongoeaba n ana tanganibuaka
te botanaomata, ao n tei ni mimitong
ao ni kariatataaki imatan te Uea.

Merekitereka bon te mwaane ae
onimaki, “and his people wrought
righteousness, and obtained heaven,
and sought for the city of Enoch”
(Joseph Smith Translation, Karikani
Bai 14:34). . . .

Tera, ngkanne, tuan te nakoanibo-
nga? Ti na kanga ni maiu n aroia ana
toro te Uea?

Te tua aei bwa te Atua bon iai
rabwatana ae mmitong, e kororaoi,
ao ae kariatataaki are babane irouna
te korakora, te mwaaka, ao te tautae-
ka ni kabane, are e atai bwaai ni kaba-
ne ao akea tiana n aron anuana, ao e
maiu n iai ana utu.

Bwa Tamara ae akea Tokina e kuku-
rei n nakoana ae rietaata ni mimitong
ao ni kororaoi ao ni mwaaka ibukina e
kororaoi Ana onimaki ao Ana nakoani-
bonga bon akea tiana.

Bon te nakoanibonga ae aran raoi
mwaakan te Atua ao ngkana ti riki n ai
Arona, ti riai ni karekea ao ni kamwa-
kura te nakoanibonga ke te mwaaka
ngkai E kamwakuria. . . .

E na iai iroua te mwaaka, man
te onimaki, n tautaeka ao ni tararu-
ai bwaai ni kabane, aika bwain te
rabwata ao tamnei; ni mwakuri kakai
ao maiu aika korororaoi n tei imatan
te Atua ao n riki n Ai arona ibukina
ti a tia ni karekea Ana onimaki, koro-
raoina, ao mwaakana, ke n taekana
teuana bwaninin Ana nakoanibonga.

Aei, ngkanne, bon tuan te nako-
anibonga, nakon ae a na akea riki ke
ae e na kona ni korakora riki. Aio te
mwaaka ae ti kona ni karekea rinanon
te onimaki ao te raoiroi.

Ni koauana iai te mwaaka n te
nakoanibonga—te mwaaka are ti
ukoukoria ni karekea ni kamanena,
te mwaaka are ti tataroakinna bwa
e na mena iaora ao iaioia kanoara
n aki toki. ■

*Man te marooro n te tetere ni kabuta n te nako-
anibonga e atuunaki “Tuan te Nakoanibonga,”*
Ensign, Meei 1982, 32-34; e kamanibuburaaki
manin te koroboki.

**IAI AU TIIBU TABEMWAANG,
IROUN ELSPETH YOUNG**

Te Uea ae e a tia n Uti e kawariaa "tiibu ake tabemwaang" (3 Nibwaai 15:21) iaon Amerika ao n taabo nako. Nibwaite "a namakina mwiin te neera i baina ao i waena; ao a bon karaoa aio, ni mwananga temanna imwiin temanna ni karokoa ae a bane n tia n nako, ma n nooria n oin mataia ma n namakinna ni baia ma n ataia raoi n te kakoaua ao ma ni kakoaua raoi, bwa bon ngaia, are e a tia ni koreaki taekana irouia burabeti, bwa e na roko." (3 Nibwaai 11:15)

Inanon naba te Beba Aio

IBUKIIA KAIRAKE N IKAWAI

Ataakin Am Kakabwaia mairoun te Tamanuea

Kakabwaia mairoun te Tamanuea a aki tii tuangiira bwaai ni kabane ake a na riki inanon maiura, ma a katauraoa maben te kawai are e kona ni buokiira ni kaiiira nakon te kukurei ae moan te korakora are e a tia ni katauraeia te Tama are i Karawa ibukira.

I.44

IBUKIIA KAIRAKE

I.58

A NOORIA

Bon ngaiaa taan kakoaua ibukin te Kristo are e a tia ni uti. Ti na kanga n tei bwa taan kakoaua n te bong aei.

IBUKIIA ATAEI

Iesu E Anganiira te Toa

Ti kana te toa ni katoa wiiki. Ma a ataia natim bwa bukin tera?

I.76

ANA EKARETIA
IESU KRISTO
IBUKIIA AIKA ITIAKI
NI BOONG AIKA KAITIRA